

Veto

nummer 10

23 november 1998

jaargang 25 - 1998-1999

afgifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van
juni tot augustus)

België-Belgique
P.B. -
3000 Leuven I
2/2817

**Plan Heverlee (4):
Het universitair
sportcentrum**

p. 4

**Israëliisch
teatergezelschap
in Leuven**

p. 6

**Fakbarreeks:
Doc's bar**

p. 21

redactioneel

Op dertig oktober werd bekend dat de Antwerpse Ufsia-universiteit kerkasiel verleende aan een vijftiental uitgeprocedeerde families. Met die symbolische aktie wilden rektor Reynolds en beheerder Vanhoutte van de universiteit de studenten en wetenschappers aan het denken zetten door de direkte konfrontatie met een probleem waar menig politicus — al dan niet om elektorale redenen — graag zijn handen ver vanaf houdt. Ook in Brussel en Luik werden akties op touw gezet. Intussen is het immers meer dan duidelijk dat, na de dramatische afloop van de zaak Semira Adamu, in België een breed maatschappelijk draagvlak bestaat voor een humaner asielbeleid. Het is vanuit die overtuiging dat akties in Brussel, Luik en Antwerpen met grote steun van de publieke opinie en ook van bepaalde Leuvense wetenschappers vraagtekens plaatsen bij het Belgische vluchtelingenbeleid.

De stilte in het Leuvense werd stil-aan oververdovend. Nadat aanvankelijk elke reactie van de Katholieke Universiteit uitbleef, wordt morgen met grote trom een etische commissie opgestart. Een lovenswaardig initiatief, maar wel rijkelijk laat. De lafheid van een universiteit, die er in haar beginselverklaring prat op gaat ook aan maatschappelijke dienstverlening te doen, wordt hiermee pijnlijk duidelijk. Eveneens duidelijk is het schrille contrast met een niet zo ver verleden, waarin een Leuvense universiteit eredoctoraten toekende aan een figuur als de Salvadoriaanse bisschop Romero, en zelfs akties ondersteunde naar aanleiding van diens dood. Dat de Leuvense universiteit sindsdien hoe langer hoe makkelijker een oogje dichtknijpt waar het haar voorttrekkersrol als denkende gemeenschap betreft, zal ook nog weinigen verbazen.

Opmerkelijk is evenwel de grote kontradiktie tussen de houding van de KU Leuven, die in recente discussies nog prat bleek te gaan op de K in haar vaandel, en haar stilzwijgen over een

Op de pagina's 7 tot 19 belicht Veto het asielbeleid zoals dat de laatste weken in de media kwam. Een lijvig dossier dat vanuit diverse invalshoeken het probleem aanpakt. (foto Joost Helsen)

kwestie waarin heel wat van haar eredoctores uit een ver verleden ongetwijfeld anders zouden hebben gereageerd. De bisschoppen van vandaag zijn dat alvast minder snel vergeten.

Ook het trage op gang komen van enige reactie vanuit de Leuvense studentenbeweging is opmerkelijk. Los van enkele losse initiatieven lijkt de studentenbeweging een maatschappelijk debat de laatste jaren eerder dood te vergaderen dan met een standpunt op

de proppen te komen. Veto betreurt de lauwe reacties van universiteit en studentenbeweging op een maatschappelijk probleem met dergelijke omvang. Van studenten die in de eerste plaats opgeleid worden tot kritisch denkende mensen mag tenslotte verwacht worden dat ze ook een mening hebben over wat er in die maatschappij gebeurt. Een demokratiserende studentenbeweging die die mening niet formuleert, slaat de bijl in de wortel van haar eigen geloofwaardigheid.

Twaalf pagina's asielbeleid

De Sociale Raad der Leuvense studenten besliste afgelopen vrijdag dat ze zich mag uitspreken over het vluchtelingenbeleid. Zij schaarde zich daarmee achter het kerkasiel en vraagt de KU Leuven nogmaals met nadruk om een standpunt terzake. Sociale Raad oordeelt verder dat ieder mens recht heeft op een aantal elementaire zaken.

Naar aanleiding van de recente akties rond kerkasiel wijdt Veto deze week een katern aan het asielbeleid in België, waarin vanuit verschillende perspectieven een complex probleem benaderd wordt. Uit de discussie blijkt immers dat het maatschappelijk draagvlak voor een debat rond de herziening van de wetgeving terzake steeds breder wordt.

In de loop van de afgelopen weken en maanden hebben diverse bewegingen heel wat ernstig denkwerk verricht rond het asielbeleid. Sommigen onder hen formuleerden concrete voorstellen. Of die ook gerealiseerd worden blijft een open vraag.

Ook dit dossier had als uitgangspunt enkele vragen. Moet er iets veranderen aan het vluchtelingenbeleid dat in België gevoerd wordt? Zijn er veranderingen op komst, en zo ja, welke? Wat is de reactie van de universiteit op de huidige situatie? Waarom komen vluchtelingen naar België? Hoe streng is België tegenover kandidaat-asielzoekers? Worden de vluchtelingen zelf voldoende gehoord? En waarom wil iedereen wel dat er uitwijzingen gebeuren, maar wil niemand weten hoe dat precies gebeurt?

Naast de kerken waar asielzoekers opgevangen worden, komen ook Leuvense wetenschappers aan bod. Kriminoloog Lode Van Outrive geeft tekst en uitleg over de kriminalisering van asielzoekers, professor Alen benadert het kerkasiel dan weer vanuit juridische hoek. Ook vanuit een economische invalshoek wordt op het probleem ingegaan. Jan Fermon, advocaat bij vijftig procent van de asielprocedures in België geeft eveneens tekst en uitleg, en de diverse bewegingen en hun standpunten komen aan bod. Maar ook met vluchtelingen zelf werd gesproken, net als met de medestichter van een vluchtelingen-zelforganisatie. Journalist Guy Tegenbos geeft tenslotte zijn kijk op de feiten, en alsof dat nog niet genoeg was gaat ook Chris De Stoop, auteur van "Haal de was maar binnen", in op het probleem.

Het belang van een breed maatschappelijk debat is intussen duidelijk, en het is precies daartoe dat Veto met deze katern een steen wil bijdragen, en wil voorzien in de nood aan leesbare informatie over een belangrijke maar ook complexe kwestie. Vanaf pagina zeven is vluchten uitgesloten. (jl)

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groept@groep.t

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto. Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Betoging Fuifzalen (1)

Alle lof voor het streven van Loko om oplossingen te zoeken om het samenleven van studenten en stadsbewoners in harmonie te laten verlopen. Maar de opmerking dat er onder de studenten een "algemeen ongenoegen heerst over de houding van het bestuur en de inwoners van de stad Leuven tegenover de studenten", houding die "allerm minst verdraagzaam" wordt genoemd (Veto nummer 8), is me toch even in het verkeerde keelgat geschoten. Minimaliseer alsjeblieft het beroep niet dat de aanwezigheid van een paar tienduizend studenten doet op de verdraagzaamheid van de Leuvense stadsbewoners. Een greep uit de voorbije week: gisteren werd om halfzeven 's avonds een ruitje uit de voordeur van onze burens ingeslagen, door een dronken student, in het gezelschap van drie al even dronken medestudenten. Zeer regelmatig wordt er in onze straat een fiets vernield, een vuilniszak over een geparkeerde auto uitgekieperd, een autospiegel

afgebroken, enzovoort. Dankzij oordopjes hebben wij gelukkig geen last meer van 'belleke trek' en nachtelijke lalpartijen — en van urine in onze brievenbus zijn we voorlopig nog gespaard gebleven. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat voor een deel van de studenten — want ik besef wel dat het verhaalje van de rote ruitje appel enzovoort hier van toepassing is — Leuven een 'speeltuin' is waar ze, voor het eerst onder het toezicht van mama en papa uit, vrijelijk het varken mogen uithangen. En voor een betere verstandhouding tussen studenten en stadsbewoners, lijkt het me hard nodig dat Loko wat meer begrip probeert op te brengen voor de Leuvenaars, die moeten leven met dergelijke overlast in wat toch nog altijd hún stad is, en hen niet al te snel van onverdraagzaamheid beschuldigt.

P.S. Wat het "aan de kost komen door de studenten" betreft, waar Loko zo graag meeschermt: heel veel stadsbewoners hebben grootte van horekazaak die voor het gezéente deel op studenten draait, maar hebben onder druk van de kotenmarkt wel een extra hoge prijs betaald voor hun woning.

Naam en adres bij de redactie bekend

Betoging Fuifzalen (2)

De strijd om de fuifzalen is losgebarsten. Lido krijgt een sluitingsuur omwille van infrastructuurproblemen. Iedereen kan echter best zien dat het probleem niet bij de infrastructuur ligt maar bij de lui druchtige studenten. Maar aangezien een burgercomitee geen studenten kan sensibiliseren moet zij wel de bron aanpakken. Een wettelijke weg (een sluitingsuur) was voor de bewoners makkelijker te realiseren dan een mentaliteitsverandering: gerechtelijke instellingen kan men aanspreken. Vraag mij niet hoe Loko te bereiken, dat weet ik niet, wel dat je een advocaat kan inhuren en met een paar vaststellingen een sluitingsuur kunt oplossen. Misschien is dit daarom ook nog maar de eerste stap. Nu kan misschien een dialoog beginnen en op "een konstruktieve manier" naar oplossingen worden gezocht, die een sluitingsuur niet meer nodig maken. Dat sluitingsuur is immers ook geen oplossing. Inderdaad, wat als om drie uur tientallen studenten tegelijk naar buiten stromen? Maar waarschijnlijk hebben de bewoners nog liever een gekoncentreerde uittocht om drie uur dan de hele nacht wakker gehouden te worden. Als student uit Kortrijk waar de enige fuifzaal zonder problemen om drie uur sluit, verbaasde mij de hele hetze rond het sluitingsuur, net zoals het fuifgedrag hier. Waarom er niet sneller invliegen zodat je ook vroeger kan stoppen? Veto wist aan de hele problematiek een geannuleerd artikel te wijden.

Loko pleit dus voor dialoog. Wat ik nu lees en wat ik hoorde bij de oproep tot de betoging sloeg me met verstomming. Geen zin voor dialoog te bespeuren: Leuven is de stad van de studenten, niet van de burgers, eigen rechten eerst kortom. De middenstand profiteert zo al van de studenten. Vooreerst, de middenstand profiteert overal van iedereen, een middenstander moet ook leven: Ten tweede leeft de student evenveel van de middenstand: de pitta die u 's nachts om drie uur kan eten, is gekocht bij de middenstand. De student lijkt steeds maar één kant uit te kijken. Ik wil niet betogen dat er niets mis is met het feit dat een groot deel van de bevolking geen zeg heeft in het beleid of dat er geen goed jongerenbeleid moet zijn, wel dat de studenten zich meer open moeten stellen. Nu werden alleen de clichés bevestigd: de massa studenten toonde zich egoïstisch, oppervlakkig en niet tot dialoog bereid, of waar ze zelf zo over klagen, onverdraagzaam.

Dieter David,
eerste licentie moderne geschiedenis

Betoging Fuifzalen (3)

Twee weken geleden dacht de Leuvense studentenbeweging haar stem teruggevonden te hebben maar in feite tekende ze haar eigen definitieve verbanning uit de publieke ruimte. Terwijl de academische wereld, met inbegrip van de studenten, zich elders ernstig bezon over de belangrijkste politieke kwestie van dit moment — de vluchtelingenproblematiek — trokken de

Leuvense studentenvetegenwoordigers met papporstel hun stad rond voor 'hun' betoging. Met succes: tweeduizend studenten die betogen voor hun recht op fuiven, dat moet je verdienen. De enige konklusie daaruit kan zijn dat de Leuvense studentenbeweging inmiddels zozeer op zichzelf is teruggeplooid dat zij zich enkel nog laat mobiliseren voor eisen van eigenbelang. Loko verwijt de KU Leuven haar stilte over de vluchtelingenproblematiek. Mag ik erop wijzen dat die kwestie ondertussen al maanden vooraan op de politieke agenda staat en dat de studentenbeweging zelf pas vorige week tot een minimaal standpuntje kwam? Te laat: ondertussen is het kerkasiel in de Ufsia-kapel allang voorbij en hielpen Antwerpse studenten vrijwillig mee met de verhuizing van de sans-papiers naar een andere Kerk.

Wanneer de studenten in de nabije toekomst nog klagen dat zij in geen enkel ernstig debat nog gehoord worden dan zullen ze moeten beseffen dat ze dat volledig zelf gezocht hebben. Wie neemt een maatschappelijke beweging nog serieus die enkel om straat komt voor een gesloten fuifzaal? De Leuvense studentenbeweging heet de meest gezaghebbende van dit land te zijn. Vandaag schaam ik me, als oud-student, voor het mensaal van egoïsme en letargie dat de kern van de studentenbeweging schijnt uit te maken.

Barth Eeckhout,
oud-student,
Leuven

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03

Jaargang 25
Nummer 10
23 november 1998

Ver. uitg.: Benny Debruyne
Hoofdredactie: Jeroen Lissens
Redaktiesekretaris: Benny Debruyne
Redactie: Aernout Beke, Kristof Daniels, Katrien Darras, Bart De Schrijver, Joost Helsen, Sofie Overstijns

Doka: Dirk Bernard, Joost Helsen, David Maesen, Pieter Van der Aa, Ivan Put, Johan Wynants

Medewerkers: Bert Balcaen, Deborah Bické, Stijn Bovy, Hans Declercq, Stijn De Cock, Peter De Temmerman, Margo Foubert, Jeroen Peeters, Claude Seyns; Ann Van De Moortel, Pjeroen Van Orshoven, Griet Vanderseypen, Koen Verheyden

Layout en vormgeving: Bert Balcaen, Aernout Beke, Dirk Bernard, Stijn Bovy, Bert Cornillie, Kristof Daniels, Katrien Darras, Filip De Keukeleere, Bart De Schrijver, Sofie Overstijns, Herman Pauwels, Ann Van De Moortel, Hans Vandenebeele

Cartoons: Guido Devadder & Seb
Dtp: Filip De Keukeleere, Hans Vandenebeele

Spelling: Aernout Beke, Bruce, Filip De Keukeleere
Eindredactie: Aernout Beke, Jeroen Lissens

Assistentie-eindredactie: Bert Cornillie

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Allaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

En hoe zit het met uw democratisering?

In de vijf woorden de democratisering van het onderwijs ligt één van de pijlers van de Leuvense en Vlaamse studentenbeweging besloten. Ook de studentenvoorzittingen van universiteiten en hogescholen ijveren al lang voor dit doel. Over het hoe, het waarom, het doel, de middelen, het verleden en de toekomst gaat vrijdag zeventienvintig november een studiedag door in Leuven.

In een paar woorden kunnen we de doelstelling van de democratisering van het onderwijs als volgt omschrijven: het feit dat jongeren ongeacht hun sociale, kulturele en economische achtergrond zonder drempels en in vrije keuze moeten kunnen deelnemen aan het hoger onderwijs. Een belangrijk luik daarbij is dat democratisering ook een democratisch bestuurde en georganiseerde universiteit en hogeschool inhoudt.

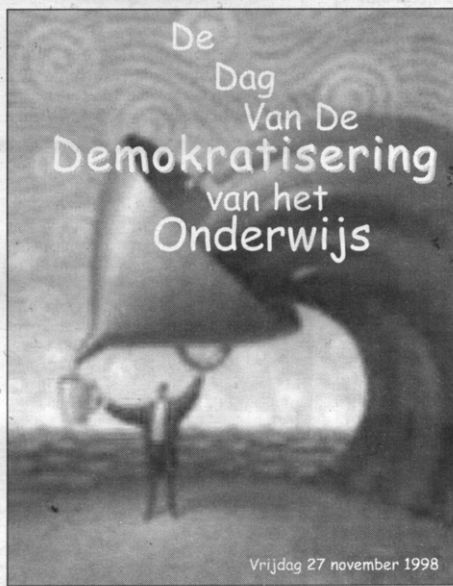
Studenten moeten dus actief deelnemen aan de (demokratische) besluitvorming in de onderwijsinstelling en daar de noodzakelijke middelen voor hebben. De ratio achter deze gedachte is dat studenten pas dan verzekerd zullen zijn van aansprekbare en efficiënte diensten wanneer zij een machtspositie bekleden. Noch de goede wil van de professionals, noch de bureaucratische rationaliteit garanderen dat aan de behoefte van de student wordt tegemoetgekomen.

Jubileum

De beweging rond democratisering van het hoger onderwijs is al vijftig jaar jong. Kort na de Tweede Wereldoorlog werden er zowel vanuit studentenzijde — met de oprichting van acco — als vanuit de academische zijde — met bijvoorbeeld het Vlaams Meisjes Centrum — initiatieven genomen om de sociale voorzieningen uit te breiden. Deze eerste initiatieven werden gevolgd door de beruchte wet van 3 augustus 1960.

Deze regelde de toekenning van sociale voordelen aan de universiteiten, maar ver-

steeds meer vrouwelijke studenten deel aan het hoger onderwijs. Sinds de jaren zestig is er een bijna steeds stijgend aantal inschrijvingen vast te stellen. Vandaag zijn er ongeveer evenveel meisjes als jongens die participeren in het hoger onderwijs. Verder is er een blijvende aandacht voor onder andere goede beurzen, huisvesting en degelijke maaltijden. Ook werd de studenteninspraak groter en in de meeste gevallen geïnstitutionaliseerd. Er lijkt dus opnieuw een positieve evolutie te zijn. Een aantal pijnpunten is echter gebleven. Er mag dan wel een evenredige man-vrouwverhouding bestaan in het aantal studenten, van een evenredige doorstroming naar het academisch personeel is echter nog niet veel te merken. Je kan perfect een goed beurzenstelsysteem uitbouwen maar als er jarenlang geen

indexatie van deze beurtplichte de universiteiten niet om studenten te laten deelnemen aan het beheer. Wel uitte de regering de wens dat de studenten zouden worden uitgenodigd om aan het beheer van deze werken mee te helpen. De woelige jaren zestig zorgden voor een verdere uitbreiding van de democratiseringsgedachte binnen het onderwijs. In de jaren tachtig en negentig evenwel ging de democratisering weer achteruit. De economische crisis leidde tot zware besparingen op de ministeriële toelagen aan de sociale sektor. Er was bijna geen ruimte meer voor nieuwe initiatieven en in plaats van een uitbreiding van de sociale sektor ging men over tot een instandhoudingsbeleid.

Er zijn in de laatste decennia zeker nog positieve evoluties te merken. Zo nemen

ook geleegd op het zich bevrijden van aangegrepe behoeften. Konsuminderen staat dan voor een manier van leven waar Netwerk voor de volle honderd procent achterstaat. Het gaat immers niet in tegen het kopen op zich, maar wil mensen aan het denken zetten over een ongeremd, blind consumptiegedrag.

Platzak

Eveneens op het vlak van studenteninspraak blijven er vele vraagtekens. Heel wat beleidsmensen kijken nog steeds argwanend tegen studentenvertegenwoordiging aan, wijzen het zelfs op een aantal vlakken van de hand. Studenten zelf zijn bovendien niet steeds even bewust of geïnteresseerd in medebeheer, participatie of inspraak. De sociale druk om op de eerste plaats een diploma te halen is en blijft groot. Naast dat alles zijn de middelen die de studentenbeweging ter beschikking krijgt, vaak ontoereikend. Vooral in de hogescholen — waar er nochtans een wettelijk kader is — is de situatie bedroevend: geen of weinig financiële middelen en weinig mogelijkheden om onafhankelijk van het schoolbestuur te werken. Reden te over dus om even stil te staan bij de democratisering van het hoger onderwijs, haar problemen en haar toekomst.

Claude Seyns

Dag van de democratisering

Studentenvoorzittingen Leuven en Sociale raad (geleding van Loko) organiseren op vrijdag 27 november een studiedag rond de democratisering van het hoger onderwijs. Er zal ingegaan worden op de verschillende aspecten van democratisering binnen het hoger onderwijs, maar er wordt ook duidelijk de link gelegd met het middelbaar onderwijs en de arbeidsmarkt. Alles gaat door in de is de Justus Lipsiuszaal (auditorium 08.16) van de fakulteit Letteren, Blijde Inkomststraat 21 te Leuven. De toegang is gratis maar wij zouden het appreciëren mocht u van tevoren een seintje geven. (Sociale raad 016/22 95 41, 016/32 37 89 of studentenvoorzittingen 016/32 43 70). Het programma ziet er alvast veelbelovend uit.

08:30 u Onthaal
09:00 u Algemene reflecties over democratisering (prof. F. Lammertyn)
09:30 u Democrativering stroomafwaarts (prof. J. Bundervoet)
10:00 u Pauze
10:30 u Democrativering stroomopwaarts (dr. I. Nicaise)
11:00 u Democrativering: een beetje meer gelijk... Over opvang van studenten in het hoger onderwijs (de heer R. Vanmaele)
11:30 u Discussie

14:00 u 32 jaar democratisering aan de KU Leuven (dr. D. Smedts)
14:30 u 25 jaar vetodiscours over democratisering (prof. D. Student)
15:00 u Democrativering: ook voor studenten met een handicap? (mevr. M. Van Acker en de heer G. Haenecaert)
Pauze
16:00 u Een schaduwparlement over democratisering
17:30 u Einde

(cs)

Internationale niet-winkeldag op achtentwintig november

Wat zal het niet zijn?

In de overgrote meerderheid van de wereldbevolking kan zich eigenlijk afvragen: 'moeder, waarom leven wij?' Tachtig procent van de energie en grondstoffen op aarde worden immers door amper een kwart van de wereldbevolking gekonsumeerd. De rest moet het stellen met wat overblijft, wat vaak tot schrijnende toestanden in derdewereldlanden leidt. De niet-winkeldag van Netwerk Vlaanderen gaat op zoek naar een antwoord op die scheefgetrokken verhoudingen.

Netwerk steunt allerlei initiatieven die de samenleving willen veranderen op politiek, sociaal, economisch of cultureel vlak, en stimuleert daarbij ook nieuwe sociale bewegingen. Die dragen wel vaak maatschappijkritische elementen in zich, en willen mensen aansporen tot mondigheid, maar al te vaak zijn de financiële drempels voor dergelijke organisaties te hoog om zich echt te manifesteren. En het is daar dat Netwerk bijspijnt.

Naast het financieel steunen van sociale bewegingen propageert Netwerk ook het 'anders omgaan met geld', waarbij ook in

het klassieke bankwezen de nadruk gelegd wordt op een moreel meer verantwoord bankieren. Maar het belangrijkste is misschien wel dat Netwerk een band wil leggen tussen al die initiatieven, en de noodzaak inzicht van een breed solidariteitsfront, zodat de verschillende initiatieven elkaar kunnen aanvullen en versterken. Nadat in het verleden al enkele honderden projecten een beroep deden op Netwerk, steunt het nu ook de niet-winkeldag op achtentwintig november.

Wapenhandel

Anders dan de technische oplossingen voor bepaalde problemen wil de niet-winkeldag het publiek bekend maken met de mogelijkheid van het minder maar beter consumeren, bij insiders bekend als *konsuminderen*. Want minder consumeren betekent ook minder productie, wat op zijn beurt kan leiden tot een beter leefmilieu. Direct in verband hiermee staat uiteraard de manier waarop men consumeert, het bewustzijn van de gevolgen voor het milieu bij productie van bepaalde goederen, de sociale omstandigheden en de betrokkenheid van bedrijven bij wapenhandel of onderdrukkende regimes. Nadruk hierbij wordt

Koen Lauwers
Netwerk Vlaanderen zal op 28 november met een informatiestand in het winkelwandelgedeelte van de de Diestestraat te vinden zijn tussen 14 en 17 uur. Meer info bij Netwerk Vlaanderen vzw, tel. 02/201.07.70

Krakers mogen blijven

De krakers van de Sint-Servatiusstraat — vlakbij Den Bruul — beginnen met de uitbouw van het Sociaal Centrum en Autonomo Jongeren Centrum. Vorige week woensdag immers besliste de sociale huisvestingsmaatschappij Dijledal, de eigenaar, dat ze — ondanks het feit dat ze akte sterk afkeuren — geen juridische stappen zullen ondernemen. Meteen weten de krakers dat ze tot het begin van het volgende millennium een dak boven hun hoofd hebben.

"Het Sociaal Centrum moet een knooppunt worden van directe actie, een luisterend oor en een mobiliserende kracht voor de buurt," luidens de persmededeling van afgelopen zondag. In elk geval tegen de verkiezingen van volgend jaar hopen de krakers hun werking uitgebouwd te hebben — bij voorkeur in samenwerking met de buurtbewoners. Op het programma staat ondermeer de opening van een Autonomo Jongeren Centrum, een volkskeuken, maar ook het organiseren van filmavonden en optredens of het houden van volksvergaderingen.

De krakers halen sterk uit naar de Jong Socialisten Leuven. Vorige week donderdag ging de JS affiches plakken op ongeveer honderd Leuvense krotwoningen. Met hun actie wilden ze op hun beurt protesteren tegen leegstand en speculatie wat leidt tot ontvolking van de binnenstad. Het Sociaal Centrum en Autonomo Jongeren Centrum laakt die actie evenwel als 'hypokriet'. Het valt hen op dat zij met hun actie 'een hart onder riem' willen steken van schepen Jaak Brepoels (SP), maar niets zeggen over de negatieve houding ten opzichte van de krakers en het asociale woonbeleid.

(bd)

"Sport wordt steeds meer au sérieux genomen"

Iergens in België ligt zo'n uitgebouwde sportinfrastructuur zo dicht bij de kampus", zegt Jan Pauwels, dekaan van de faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesitherapie. Een infrastructuur die er pas na veel vallen en opstaan gekomen is, maar nu één van de grote troefkaarten van de KU Leuven is. Meer dan tienduizend studenten maken gebruik van de Heverleese velden. Een heel verschil met vroeger: toen sport aan de universiteit stond voor alles wat elitair was.

"We deed er toen aan sport? Kinderen van rijke mensen. Wie kwam er naar de universiteit? Kinderen van rijke mensen. Welke sporten waren populair? Schermen en roeien. In de kelder van het Gymnasium stond er vroeger een bak met water, ongeveer een meter diep. Generaties hebben daarin gezwommen. Oud-studenten vertellen dat ze daar kikkers en vissen in zetten, of dat daar soms twee weken een fiets in lag zonder dat iemand dat wist. Eigenlijk was het een roeisimulator, zodat de roeiers ook in de winter konden oefenen. Nu hebben we bij roeien het probleem dat we de universitaire boten niet vol krijgen. Aan de universiteit zijn natuurlijk die sporten populair die ook in de maatschappij populair zijn, denk maar aan de piek van de gevechtssporten het laatste decennium," vertelt dekaan Pauwels.

Wip

Vanaf 1880 — met het oprichten van een universitaire scherm- en roeiklub — is er in Leuven echt sprake van georganiseerde studentensport. Zeven jaar later ontstaat ook een universitaire voetbalclub — de Football Club Universitaire de Louvain. De grootste bekommernis was het vinden van een geschikt terrein. Zo speelden de studenten een tijdlang gewoon op de binnenkoer van de Sint-Maartenskazerne, waar zich nu Sint-Maartensdal bevindt. In 1905 kwamen de Leuvense sporters in Heverlee terecht: Zijne Doorluchtige Hoogheid de Hertog van Arenberg stelde een uitgestrekt terrein ter beschikking. Dekaan Pauwels: "Het Universitair Sportcentrum ligt op de

vette weide van het kasteel van Arenberg. Het gebied ligt namelijk langs de Dijle die regelmatig buiten haar oevers trad. Ook nu nog kun je aan de ingang zandzakjes zien liggen."

Dat eerste heuse sportcomplex omvatte een voetbalveld, drie tennisvelden en een staande wip, en liet ook toe dat er atletieken en kaatswedstrijden georganiseerd werden.

een sportinstituut worden stuk voor stuk prioriteiten van de KU Leuven. De man die deze last mag dragen, is coming man Pierre-Paul De Nayer. Jarenlang zou hij zijn stempel drukken op de spektakulaire ontplooiing van het Universitair Sportcentrum. Al in 1939 stond het Gymnasium er — het gebouw tegenover De Spuyse.

Geleidelijk krijgt het sportcentrum zijn

"Wij zijn op zoek moeten gaan naar extra financiering om te kunnen zorgen voor extra ruimte voor de balsporten. Van daar de KB-hal, omdat de KBC daar de structurele sponsor van was. De hal zal die naam zeker nog vijftien jaar behouden, geloof ik. In dat gebouw zijn geen kamers of buro's, het is enkel een hal met een kwasi industriële ruimte om zoveel mogelijk te kunnen sporten. Indoorsport is heel populair: het akademejaar begint nu eenmaal in de herfst, en als het lente wordt, moet je al beginnen studeren", zegt de dekaan.

Voorlopig is het gedaan met bijbouwen, "voorbij het voetbalveld zijn alle bomen geteld", luidens de dekaan, "als men het zo niet doet, schiet er van dat prachtige park binnenkort niets meer over." Slechts één uitzondering zit hij: "In onze fitnesszaal heeft een firma toestellen geplaatst, ter waarde van ettelijke miljoenen. Die zaal — waar studenten zowel aan cardio- als aan krachttraining kunnen doen

We are the champions! We aaaaare the champions!

(foto Dirk Benard)

De nieuwe faciliteiten waren hoofdzakelijk voor topsporters bedoeld. De bedoeling van de universiteit was sterke ploegen af te vaardigen naar de interuniversitaire kampioenschappen — kwestie van het prestige van de unie veilig te stellen door zoveel mogelijk bekertjes te winnen. Tijdens de oorlog evenwel verkocht de hertog de sportterreinen. Pas in 1926 zou de studentensport weer over eigen terreinen beschikken en kwamen ze op de huidige lokatie terecht. De hertog had namelijk beslist zijn hele kasteel en park over te maken aan de Leuvense universiteit. Het uitbouwen van kollegesportgeneeskunde, een nieuwe start voor de studentensport en de bouw van

huidige allure. De studierichting Lichamelijke Opvoeding wordt opgericht en de universiteit beschikt eindelijk over een eigen instituut met buitenterreinen en een professionele staf. Het sportcentrum groeit uit tot wat dekaan Pauwels nu "dat grote suksnummer" noemt, "overdag is het vooral de faculteit LO die van de infrastructuur gebruik maakt, en 's avonds heb je dan die enorme toestroom van van studenten uit alle faculteiten. Meer dan tienduizend studenten hebben een sportkaart (zie kader). Een aparte instantie, het Sportcomité, beheert dat allemaal. Beneden is er het Sportsekretariaat dat terreinen reserveert voor kringen en individuen, waarbij goed wordt samengewerkt met de Sportraad van de Leuvense studenten."

De mentaliteitswijziging in het akade-

— is zo'n sukses, dat we misschien nood zullen hebben aan een extra paviljoentje", volgens de dekaan. Of dat ook door externe financiers zou betaald worden, is nog onduidelijk maar verre van onwaarschijnlijk. De universiteit moet meer en meer moeite zelf voor de onderhoudskosten opdraaien.

Lief

Pauwels meent dat de hoogstaande infrastructuur een rol speelt in de keuze van studenten om naar Leuven te komen. "Uit enquêtes over de pro's en kontra's van de KU Leuven — positief bijvoorbeeld de sjarme van een studentenstad, negatief bijvoorbeeld de mindere bereikbaarheid — wordt ook altijd de sportinfrastructuur geloofd en haar toegankelijkheid voor alle studenten." Toch pakt Leuven veel minder uit met haar infrastructuur of met haar topsporters dan bijvoorbeeld de VUB. "Je krijgt in Leuven ook geen glas champagne bij de inschrijving. De VUB is een kleine, dynamische universiteit die op deze manier studenten probeert aan te trekken. "Maar", voegt Pauwels eraan toe, "in Leuven zijn er meer topsporters dan aan de VUB, en er wordt meer voor gedaan."

Sport wordt de laatste tijd steeds meer au sérieux genomen. Volgens Pauwels is de social fitness in, er zit een stukje communites, nestwarme en dat is sowieso sterker op grote universiteiten. Het klimaat aan de universiteit was vroeger ook anders. "De woensdagnamiddag was heilig, en de studiedruk was veel lager. Vroeger werd er ook een sportdag georganiseerd, waarbij de lessen een halve of hele dag geschorst werden", vertelt de dekaan. Profen die daar niet aan willen meedoen omdat ze een les zouden verliezen, noemt Pauwels "pietluttig", want om naar een kongres te gaan mag er wel een les gemist worden. Elke student zou in principe tijd genoeg moeten hebben om één à twee uur per dag te studeren, er een lief op na te houden, een paar keer per week naar de film te gaan én een paar uur per week te sporten".

Benny Debruyne

Wie is het sportiefst?

Het is wel zo, dit is geen wetenschappelijke studie. Gewoon een vergelijking per studierichting van het totale aantal studenten ingeschreven per één december, en het deel daarvan dat een sportkaart bezit. Toch is de tendens duidelijk. De positieve wetenschappen, gevestigd in Heverlee, tellen duidelijk meer sportkaarthouders, ongeveer één op twee studenten heeft er één — met LO en Kine als te verwachten uitschieters. Opvallend is ook dat Economie, Handelsingenieur en TEW wel heel dicht bij elkaar liggen. Bij de Humane Wetenschappen is er nog maar een derde in het bezit van zo'n kaart, met als overtuigde hekkensluiter de kunstwetenschappers — minder dan één op tien van hen heeft een sportkaart.

1. Lichamelijke Opvoeding	84,7%	25. Pedagogie	36,3%
2. Kinesiterapie	76,8%	26. Rechten	36,1%
3. Geologie	56,5%	27. Filosofie	35,3%
4. Biologie	55,0%	28. Sinologie	34,7%
4. Bio-Ingenieur	55,0%	29. Biochemie	34,3%
6. Informatika	53,6%	30. Geneeskunde	34,2%
7. Burgerlijk Ingenieur	54,2%	31. Archeologie	33,3%
8. Natuurkunde	54,2%	32. Germaanse	32,6%
9. Geografie	49,3%	33. Kriminologie	32,0%
10. Wiskunde	46,5%	34. Geschiedenis	31,9%
11. TEW	44,9%	35. Kunstwetenschappen-archeologie	31,7%
12. Economie	44,8%		
13. Handelsingenieur	44,8%	36. Arabistiek & Islamkunde	29,3%
15. Logopedie & Audiologie	42,1%	37. Latijn & Grieks	29,1%
16. Japanologie	41,1%	38. Oosterse Talen & Cultuur	27,3%
17. Medische Wetenschappen	40,7%	39. Oosterse Studies	24,5%
18. Voedings- en dieetleer	40,4%	40. Godgeleerdh. & Godsdienst	24,2%
19. Tandheelkunde	40,2%	41. Musikologie	22,3%
20. Scheikunde	39,8%	42. Soc. & Kult. Antropologie	21,9%
21. Sociale Wetenschappen	39,3%	43. Familiale & Seksuele Wet.	20,5%
22. Psychologie	39,0%	44. Notariaat	18,2%
23. Farmacie	38,6%	45. Kerkelijk Recht	17,1%
24. Romaanse	36,5%	46. Kunstwetenschappen	9,1%

«Elke student zou tijd moeten hebben om één à twee uur per dag te studeren, er een lief op na te houden, een paar keer per week naar de film te gaan én een paar uur per week te sporten»

miejaar 1959-60 luidt het begin van dat suksnummer in. De sociale sektor bekomert zich om de studentensport, de inschrijvingen worden goedkoper en er wordt meer aandacht besteed aan sporten die populair zijn bij de doorsnee student. De massasport deed zijn intrede. In 1969 werd er een nieuwe zaal gebouwd om aan de stijgende vraag te voldoen: sporthal De Nayer. Door de stijging van het aantal studenten LO, werd ook het nieuwe gebouw al snel maximaal benut, wat leidde tot wrijvingen met de studentensport. De faculteit LO en Kine werd financieel weliswaar goed ondersteund door de universiteit, maar om aan de studentennoden te voldoen, was meer nodig.

Het koetje zegt boe

I e herfst is goed voor de jaarlijkse foto-ekspo van Cultureel Centrum Leuven en De Kunstbank. Hij werd tesamen met Kunstakademie De Lei, het Instituut voor Culturele Studies, en de Provincie Vlaams-Brabant op poten gezet. Het uitgangspunt is dit jaar 'sekwenties', een begrip dat klaarblijkelijk niet louter thematisch opgevat moet worden. Anders gezegd: er is meer te zien dan Leuvense kneuterigheid in de vorm van fotomans.

Sedert enige tijd weet de fotografie moeielijk blijf met zichzelf. Ze zit verveeld om haar statuut. Sterker, zelfs sinds haar ontstaan heeft de fotografie zich als medium en als artistieke discipline steeds een plaatsje moeten veroveren in debat en kunstgebeuren. Een centrale topic hierbij is steeds haar verhouding met de werkelijkheid geweest. Aanvankelijk stak fotografie de romantische schilderkunst naar de kroon omdat de zoektocht naar een perfect illusionistische weergave van de werkelijkheid plots overbodig leek te worden. Fotografie is immers een rechtstreekse projectie van een object op het lichtgevoelige papier: de foto is het object, ze valt samen met de werkelijkheid.

Deze situatie heeft ruimschoots tot reflectie geleid. Zo is bijvoorbeeld de schilderkunst zoals we die thans kennen er in zekere zin door ontstaan. Maar wat is 'de werkelijkheid'? Door een schier eindeloze reproductie van het nu wordt in de fotografie de tijd stilgelegd. De werkelijkheid wordt niet langer als een gebeuren gewaardeerd.

Ondanks de technische voorsprong van de fotografie bedeeft ze zichzelf weer een achterstand op de schilderkunst toe. De foto is weliswaar werkelijkheid, waarbij object en beeld samenvallen, maar ze blijft een gereduceerde realiteit, buiten de tijd.

Kijkgedrag

Een sekwentie dient zich aan als een mogelijkheid om de foto met de tijd verbinden. Maar hoe moeten we een sekwentie verstaan? Het is duidelijk dat een sekwentie, opgevat als een reeks in de tijd opeenvolgende beeldjes — een fotomans — aan eenzelfde euvel lijdt als hierboven geschetst. Er is een drang om via een seriematig aanpak de realiteit beter te kunnen vatten. Maar de foto valt reeds samen met de realiteit, misschien moet ze er eerder van loskomen om deze op een bewuste wijze te kunnen zien. Niet zozeer de realiteit die het procédé van projectie oplevert is problematisch, wel de receptie die erdoor gekonditioneerd wordt. Er is namelijk een traditie van kijkgedrag die de foto wil zien als de realiteit. Niet als dat achteloos, gestolde moment, maar als de realiteit zelf, los van enig bewustzijn van de reductie die hieruit volgt.

Als medium is de foto onzichtbaar, waardoor de kijker sinds twee eeuwen misleid wordt voor wat haar verhouding met de werkelijkheid aangaat. Een sekwentie kan dan ook als een tegenbeweging van het naïeve oog worden beschouwd: de foto toont zich als medium, krijgt als het ware een lijst, een kader. Dit kader maakt de kijker eveneens bewust van zijn blik op een

fragment van de werkelijkheid. Precies in de waardering van dat fragment treedt de realiteit naar voren: het verloren moment trekt de toeschouwer voorbij de rand, suggereert ruimte en tijd. Een sekwentie levert met het kader eveneens de marge, het zwart tussen de beelden, datgene wat zich niet laat recupereren. Dat is de werkelijkheid die fassinereert, die wetenschap en estetica voor schut zet, die de kijker kan opzadelen met een verlangen.

Snoecks

De sekwenties die de tentoonstelling vullen gaan van eerder traditioneel en ietwat saai seriematig werk in de akademie, tot een meer conceptuele aanpak. Van de tweede categorie krijgen we foto's voorgeschoteld op het tentoonstellingsluik in het Provinciaal Museum. Naar verluidt wordt dit de laatste ekspo in die vreselijk duffe ruimte in de villatuin aan de Mechelsevest. Enkele werken zijn doordrongen van een al te hoog Snoecks-gehalte, andere zijn daarentegen werkelijk prachtig. Een reusachtige kleunenafdruk van Geert Goiris kijkt uit op een kunstmatige langlaufpiste in een bos, een beeld van een verstilde beweging die het oog niet tot stilstand kan brengen. De foto's van Jaymes Van Luppen verschaffen zich door een subtiele encensering — de schikking van enkele blaadjes in het gras — een blik die foto en werkelijkheid scheidt. Paradoxaal genoeg wordt zo diezelfde realiteit in een soort achteloosheid gewaardeerd.

Een kleine reeks met drie koeien van de Deen Dick Nuka komt even subtiel over. Het alledaagse laat zich als subliem gevoelen, een beeld dat nergens stopt. Ook de markering van haar begin is konfuis: "Boe, ik ben een koetje". De Kunstbank organiseert momenteel in haar galerie Eve-n&Yet nog een tweede ekspo waar ook werk van Nuka hangt, eveneens sekwenties. Vreemd

genoeg hangt hier zowat het boeiendste werk, hoewel niet opgenomen in het parcours. Wellicht is dit een conceptuele grap waaraan ook een tentoonstellingsmaker zich in zijn kritische activiteit graag bezondigt: de Kunstbank steekt zichzelf de loef af op een zijspoor. Is dit de suggestieve marge op een metanivo, of een stiekeme bespoeding van de apokalypses?

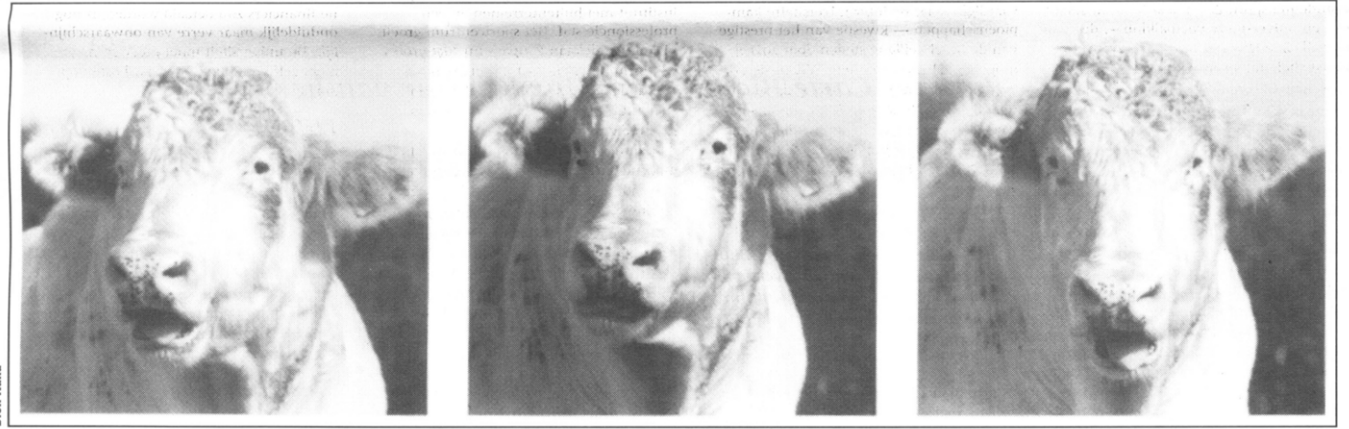
Dubbelzinnig

Die andere reeks van Nuka gaat mogelijk op de meest dubbelzinnige wijze met de sekwentie om: een reeks wolken boven een mistige weide. Wolken laten zich immers altijd als een reeks beeldjes lezen. Ze lijken bijvoorbeeld op jedydieren of draken. Het kijkgedrag zelf wordt hier verduidelijkt: een bewuste omgang met datgene wat men ziet is reeds verworven. Ook de serie woestijnlandschappen met palmschaduw van Michel Szule Krystanowski lijkt zo te functioneren, conceptueel en loch ongedwongen suggestief.

Als geheel is de tentoonstelling geslaagd. Een variatie van mooie beelden en gedrochten, conceptuele en volstrekt presentieelose foto's moet menig toeschouwer kunnen bekoren. De verschillen die opvallen binnen de tematische benadering zetten daarnaast ook op een voorzichtige maar doeltreffende wijze aan tot reflectie, en dat is een verdienste waaraan de flauwe katalogustekst van Christoph Ruys voorbijgaat.

Jeroen Peeters

'Sekwenties' loopt nog tot 18 december in Kunstakademie De Lei, Dirk Boutslaan 52. Dagelijks van 9 tot 21.30 u, zondag gesloten. Daarnaast in Provinciaal Museum Van Humbeek-Piron, Mechelsevest 108, dagelijks van 10 tot 18 uur, uitgezonderd maandag. De nevenekspo van Dick Nuka en Greta De Gendt in Eve-n&Yet, Vaartstraat 30 is open van woensdag tot zaterdag, van 13.30 tot 17 uur.

Dick Nuka

Kultuurraad en kringen organiseren tweede fakbarrally

Bier her! Oder ich fall um

Kultuurraad (Kura), de tak van Loko die cultuur voor en door studenten brengt, organiseert op dinsdag 24 november voor de tweede maal een fakbarrally. Om de kringen wat nauwer bij haar werking te brengen, zocht Kultuurraad naar een project waar elke kring aan kon meewerken en de drempel voor studenten niet al te hoog ligt. De oplossing is student bij de kraag vatten in zijn natuurlijke biotoop, de respectievelijke fakbars. Verder laat Kura de student kennis maken met een welbepaalde vorm van jongerenkultuur.

Kafees en kultuur, dan komen we al snel uit bij een muziekoptreden. Vorig jaar zaten de meeste fakbars goed vol, maar het probleem was een gebrek aan verloop van pu-

blik tussen de bars. De bedoeling van het project is tenslotte dat de studenten meerdere optredens gaan zien en dus ook eens in fakbars komen waarvan ze de drankkaart nog niet van buiten kennen. Hoe kan je studenten nu stimuleren om van de ene naar de andere fakbarrally te gaan? Juist, hen iets te geven. Omdat studenten toch al teveel drinken, wil Kultuurraad hen echter niet bedenken met de gebruikelijke gratis drank. Bij een bezoek aan meerdere optredens ga je met een cd'tje naar huis, goed om de muzikale tocht thuis verder te zetten. Er zitten onder meer T/W- en Pukkel-pop-kompilatiecd's bij, en Teek's promo-cd van Hooverphonic. Wie dus naar een concertje gaat, vraagt aan de toog een stempelkaart en laat bij een tweede optreden ook een stempel zetten. Woensdag kan je dan met die stempelkaart op de thuisbasis van Kura om je cd'tje komen (zolang de

voorraad strekt).
Wie komt nu spelen? De avond wordt om 20.00 u geopend in de fakbar L&W met Fried Bourdon, goed om je meteen in een gezellige kroegsteer onder te dompelen. Om 21.00 u is het de beurt aan de burgies die uitpakken met Gom Jabbar, een tipisch Belgisch rockgroepje met gitaren en een viool. Om 21.30 u kan je zowel gaan flippen op de jazz van Alano Gruarin in de Shrink als op Nifti in de Gnorgl. Deze laatste spelen rock en brengen naar het schijnt een heuse show mee. Het doet ons plezier dat er ook een singer-songwriter aan het werk zal zijn: Benjamin Moss, derde op het Interfakultair Songfestival, in de Bierkaai om 22.00 u.

Wildebras

Wildler zal het er op dat uur ongetwij-

feld aan toe gaan in het Politikakafee want dan mag daar het funkensemble 'Un Chien Andalou' het publiek warmstomen. Groo-veliefhebbers, allen daarheen. Meezingen kan je doen in den Dulci, de polonaisebar van Leuven, met Alibi Ike om 22.30 u. Zij brengen een overzicht van het betere popwerk uit de rockgeschiedenis. Staan onder andere op de setlist: REM, Queen, Radiohead, Counting Crows. Ook nummers uit hun eigen repertoire zullen zijn gehore brengen. Bij Jin Fizz wordt het programma eveneens bepaald door covers; op hetzelfde uur in 't Plectrum. Zij zouden meer de nadruk leggen op Belgisch werk. Sweet Maggot mag waardig afsluiten in de Tir na n'og om 23.00 u. Mensen met heimwee naar de folkfestivals van vorige zomer, de Irish pubs van een Ierse vakantie of folkiefhebbers tout court moeten zeker deze Antwerpse groep bekijken, beluisteren en betasten. Ierse ambiance troef met een orkest dat tijdens zijn optreden voor 2000 frank Guinness opzuipet en traditionals gespeeld zoals de Dubliners in hun jonge jaren. 'Fjiste' zou men in West-Vlaanderen roepen.

Stijn Decock

Israëliisch teatergezelschap te gast in Leuven

Prediker in peepshow

an woensdag tot en met vrijdag speelt het Israëliische Acco Theater Center 'Kohélet' op lokatie in Heverlee. Teatermaker David Maayan probeert van zijn stukken een 'overrompelende' ervaring te maken. De toeschouwer wordt in het spel betrokken in een poging de Israëliische (gevoels)realiteit aan den lijve te ervaren. Dit internationale stuk ziet Dubbelspel — een samenwerkingsverband tussen Stuc en het Cultureel Centrum — in elk geval als de kroon op haar programmatie.

De toeschouwer loopt binnen en passeert de kassa als een soort controlepost. Soms worden vragen gesteld: wie ben je, hoe ben je hier geraakt? De toeschouwers worden in vijf groepen opgedeeld, evenveel als er kamers zijn waarin telkens één actrice staat. In dat eerste deel — het hele stuk duurt nagenoeg drie uur — ziet de kijker maar één van die vijf 'huisjes', maar hij hoort wel het geroezemoes van de andere. Die confrontatie met de beperkingen van de kijker irriteert, de kijker krijgt geen grip op het complexe geheel omdat het niet overzichtelijk is. Net als in de door interne tegenstellingen verscheurde Israëliische samenleving. Precies het gevoel dat Maayan wil overbrengen.

Het gezelschap van David Maayan opereert vanuit de traditie van het 'levend theater', zo genoemd naar het gezelschap 'The Living Theater' van Julian Beck en Judith Malina. Na de oorlog probeerden zij het theater radikaal te vernieuwen, vooral door theater en politiek expliciet met elkaar te verbinden en de passieve houding van de toeschouwer te doorbreken. De kijker werd in het spel betrokken. In 'Kohélet' valt die actieve betrokkenheid nogal mee. Er is een kollektieve rondedans tegen het einde, en vanaf het tweede deel van het stuk kan de toeschouwer vrij rondlopen en kiezen waar hij naar kijkt. Hij kan dus voor een deel actief zelf de voorstelling invullen.

Maayan zal nooit stukken van oude meesters bewerken. Hij schrijft zijn eigen werk, vanuit eigen ervaringen en geschiedenis. Theater als de vinger aan de pols van de eigen samenleving. Ging zijn vorige stuk 'Arbeit macht frei' (1992) nog over de verwerking van de holocaust, van het verleden, dan is 'Kohélet' toch veel sterker in het heden geworteld. Intussen is er immers de moord op Rabin geweest, voor zowat alle Israëli's een traumatische gebeurtenis omdat er voor de eerste keer een geslaagde aanslag gepleegd werd tegen iemand van het eigen volk. Daarmee was een soort taboe doorbroken dat zei dat de interne tegenstellingen gesublimeerd moesten worden om sterk te staan tegenover de te wantrouwen buitenwereld. Die navelstaarderij op de intern Israëliische spanningen, zowel in de samenleving als persoonlijk, wordt eksplisiet uitbeeld in 'Kohélet'.

Hoer

Zo staat de kijker in het eerste deel voor één van de vijf kamers, geschieden van de akteur door een spiegelwand. De acteurs kunnen de toeschouwers niet zien en de kijker weet dat. Hij wordt in de positie van voyeur geplaatst. Hij kijkt naar de acteurs zoals de wereld toekijkt naar Israël. Als de actrices ook nog eens beginnen te zingen, krijgt het toneel, Israël, de allure van een peepshow. De Israëli's, die kijken vooral naar zichzelf. In het tweede deel loop je als toeschouwer vrij rond in wat aanvankelijk een labirint was. Gaandeweg ontdek je de structuur. In de ene kamer zit een hoer te wachten op een gast, in een andere een carrièrevrouw in de stoel van een ginekoloog, in nog een andere een beoefende toneelactrice. De vijf ruimtes lopen uit in een centrale, sirkelvormige en over-

speelde ruimte die een synagoge oproept. Dan wordt duidelijk dat de hele structuur het patroon van een Davidster volgt.

Schlager

Het stuk wordt doorleefd door de muziek: moderne popmuziek, maar vooral oude Hebreeuwse gezangen. Het hele stuk is gesproken en gezongen in het Engels en

Vijf jaar Carte Blanche, het Uur Cultuur van het VTK

Burgies dwepen met cultuur

De Vlaamse Technische Kring (VTK) organiseert dit jaar voor de vijfde keer Carte Blanche. Dit is een studentikoze versie van het wat meer bekende Uur Cultuur, en loopt van begin oktober tot eind december.

Carte Blanche mag dan wel al vijf jaar bestaan, hier in Leuven City heeft het nog maar weinig bekendheid genoten. Nochtans is het "een project om fier op te zijn", aldus Linda Pellens, cultuur-verantwoordelijke binnen het praesidium van VTK: "We moeten het niet hebben van de mensen die in Leuven zelf studeren, maar hier in Heverlee zijn in deze eerste vijf jaar al duizenden studenten naar Carte Blanche komen kijken." Iedere vrijdagochtend worden de lessen in Heverlee onderbroken voor een stevige brok cultuur. De voorstellingen zijn zo gepland dat ze tussen twee lesblokken van de eerste kandidatuur vallen, maar dat mag niemand weerhouden om eens een kijkje te nemen.

Met de financiële steun van de Cultuurcommissie van de KU Leuven probeert Carte Blanche een zo gevarieerd mogelijk programma aan te bieden. Op deze manier wordt cultuur eens buiten de ring gebracht zodat de Heverlese student zich niet steeds naar het centrum van Leuven hoeft te verplaatsen om zijn honger naar cultuur te stillen. Dat het om een serieus project gaat is wel duidelijk. Reeds een jaar op voorhand begint VTK met het aanvragen van subsidies en met het opstellen van het programma. Tegen begin oktober moet alles zo goed als klaar zijn, hoewel er zich dan nog

Hebreeuws, met simultaanvertaling in het Engels. In de zoektocht naar de nog vormloze identiteit, vindt men houvast in de oude liederen, de traditie. Ook de titel van het stuk verwijst daarnaar: 'Kohélet' is het boek 'Prediker' uit het Oude Testament, een heel persoonlijke tekst waarin de auteur openlijk twijfelt aan de zin van alles, aan zijn geloof. Een tekst die vaak wordt toegeschreven aan koning-dichter Salomon en die generatie na generatie wordt doorgegeven. Teksten, liederen waarin het Israëliische levensgevoel wordt uitgedragen en overgeleverd. Die rol als overbrenger wil Maayan ook spelen. De Hebreeuwse liederen worden afgewisseld met popliedjes of schlagers die het publiek kan meezingen,

om zo de afstand tot de leefwereld van vandaag te verkleinen. Maayan heeft zijn stuk ooit 'Waarden voor het komende millennium' genoemd. Hij had het ook over 'een mentaal lunapark', waar de ervaringen heen en weer flitsen.

Benny Debruyne

'Kohélet' van het Acco Theater Center speelt van woensdag 25 tot en met vrijdag 27 november in de Tuinbouwweiling, Hollestraat 1, Heverlee en begint telkens om 20.30 u. In combinatie met 'The Anthology' (11 tot en met 14 november) kost een dubbelticket 300 frank. Wie enkel naar deze voorstelling gaat, betaalt 350 of 400 frank met Stuckaart, 450 of 500 zonder.

onvoorzien omstandigheden kunnen voordoen. Als een artiest pas op donderdagavond zijn optreden aflast, moet VTK nog gauw een plaatsvervanger zoeken, en dan lieft iemand van hetzelfde nivo, wil het zijn trouwe publiek niet teleurstellen.

Simpel

De artiesten, performers en andere kunstenaars hebben in principe carte blanche over wat ze willen doen en hoe ze het willen doen. Toch is het voor hen een uitdaging; het is niet altijd simpel om een studentenpubliek op vrijdagmorgen te boeien. Een half uurtje is ook niet zo lang, zodat het kort maar goed moet zijn. En wat de muziekinstallaties, mikrofoons en andere toestellen betreft, moeten zij zich tevreden stellen met de middelen van de technische dienst van de KU Leuven. Maar toch blijken de artiesten best tevreden te zijn na een voorstelling. En ze deinen er niet voor terug om nog een tweede keer te komen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Lieven Debruyne, een succesvolle Belgische sineast die met zijn kortfilm 'Leonie' de prijs won voor de beste kortfilm op het Internationaal filmfestival van Vlaanderen en geselecteerd werd voor Cannes. Hij komt op elf december voor de tweede maal fragmenten uit zijn kortfilms tonen, met een woordje uitleg erbij.

Ook Jos Wouters heeft de mikrobe van Carte Blanche te pakken. Hij kwam na alle positieve reacties van vorig jaar, ook dit jaar praten over strips en striptaal. Dergelijke artiesten doen dit meestal vanuit een overentoesiasme voor hun kulturele activiteiten; voor het geld alleen moeten ze het

niet doen. Tot nu toe redt VTK zich met een subsidie van vijfduizend frank per week van de Cultuurcommissie van de KU Leuven, maar voor volgend jaar zijn er plannen om ook subsidies aan te vragen bij de Vlaamse Gemeenschap, om op die manier ook eens meer gekanoniseerde artiesten een vrijplaats aan te bieden.

Dirk Denoyelle

Carte Blanche wil naast de meer professionele artiesten ook aan studenten zelf een forum bieden. De germanisten zullen bijvoorbeeld een half uurtje komen opvullen met scènes uit het Germania-toneel 'Caesar' van Shakespeare, en ook de musikologen krijgen er een springplank naar erkenning; vorige week nog bracht een ensemble van musikologie enkele klassieke en populaire stukken a capella. Dat een VTK-activiteit een springplank naar erkenning kan zijn, is niet uit de lucht gegrepen. De ons allen bekende stemmenimitator Dirk Denoyelle begon immers ook zijn carrière bij de Revu van het VTK. Ter gelegenheid van het vijfjarige bestaan van Carte Blanche wordt hij dit jaar als laatste op het podium geroepen. Wie is immers in staat de burgie-proffen beter te imiteren dan Dirk Denoyelle, die er zelf zoveel jaar les van gekregen heeft.

Deborah Bické

De voorstellingen van Carte Blanche vinden plaats in de Celestijnenlaan 200 M06/M07 in Heverlee, iedere vrijdagmorgen van 10.00 u tot 10.30 u en nog eens van 11.00 u tot 11.30 u. Toegang gratis.

veto

Extra katern:
asielbeleid

Index

Migratiestromen	p.8
Pastor Johan Vanhoutte	p.9
Ekonomische oorzaken	p.10
Internationale politiek	p.11
De Konventie van Geneve	p.11
Vluchtelingenadvokaat Jan Fermon	p.12
Chris Destoop	p.13
Vluchtelingenorganisaties	p.14
Lode Van Outrive	p.15
De Begijnhofkerk	p.15
Abu Sanoko, vzw Truth	p.16
André Liambi, illegaal	p.16
Kerkasiel, juridisch	p.17
Kerkasiel, scheiding Kerk en Staat	p.18
Vluchtelingenbeleid in Nederland	p.18
Guy Tegenbos	p.19

Migratie in historisch en internationaal perspectief

Landen met meeste vluchtelingen behoren tot armste ter wereld

(foto Ivan Put)

Uie denkt dat alleen het rijke Westen gekonfronteerd wordt met migratie, slaat de bal stevig mis. In vergelijking met de miljoenen mensen die in de derde wereld op de dool zijn, is het aantal asielzoekers in ons deel wereld van de wereld slechts een peulschil.

De huidige maatschappelijke discussie over vluchtelingen kan niet los gezien worden van het algemenere thema van de migratie en haar historische en internationale ontwikkeling. Migratie is absoluut geen verschijnsel dat eigen is aan onze tijd. Al vanaf het prille begin van de mensheid is de mens aan het verhuizen. In de meer recente geschiedenis, vanaf de zestiende eeuw kan men drie periodes onderscheiden. In een eerste periode tot aan het begin van de negentiende eeuw waren migraties eerder beperkt. Binnen Europa verhuisden wel mensen omwille van godsdienstige redenen. Ook de slavenhandel van Afrika naar Amerika kwam stilaan op gang tijdens deze periode. Deze transatlantische migratie kende haar hoogtepunt in een tweede periode, tussen de negentiende eeuw en de Eerste Wereldoorlog. Daarnaast trokken vele Europeanen naar de beide Amerika's, Australië en Zuid-Afrika. Ten derde werden na de Tweede Wereldoorlog velen aange-trokken door de economische voorspoed in de geïndustrialiseerde landen. Zo kwam er na 1960 een beweging van Zuid naar Noord op gang, maar ook de olieproducerende landen trokken miljoenen gastarbeiders uit Arabische en Zuid-Aziatische landen aan.

Turken

In het naoorlogse Europa was er een nijpend tekort aan arbeidskrachten. In de landen rond de Middellandse Zee werden gastarbeiders gerekruteerd om dit tekort op te vangen. In een eerste golf kwamen Italianen, Spanjaarden, Portugezen, Grieken, Joegoslaven naar hier. Toch waren er nog steeds te weinig werknemers om het alsmar stijgende productiepeil te handhaven. Daarom besloten de overheden van een aantal Europese landen om ook in Noord-Afrika en Turkije een gerichte werving te organiseren. Hierbij ging men ervan uit dat

het om een tijdelijk arbeidstekort ging en dat gastarbeiders naar hun land zouden terugkeren als de economische groei zou vertragen.

De oliecrisis van 1973 betekende het einde van de gouden jaren voor de Europese economie. De Europese regeringen namen een aantal maatregelen tegen deze crisis, waaronder een beperking van de instroom van vreemdelingen. In 1974 werd dan ook een migratiestop afgekondigd. Toch bleef het aantal vreemdelingen in België om diverse redenen relatief hoog. Zo is er ondermeer het feit dat bepaalde gastarbeiders hier al zolang waren dat ze een permanente verblijfsvergunning kregen. Door het recht op gezinshereniging konden ze hun families laten overkomen. De vraag naar arbeidskrachten daalde echter snel door de economische crisis en de toenemende automatisering van de industrie. Er waren evenwel een paar sectoren waar er een grote vraag was naar ongeschoolde en dus goedkope arbeiders. Het gevolg hiervan is de opkomst van een illegale arbeidsmarkt.

Genève

Vandaag de dag zijn er vier manieren om het verblijfsrecht in België als buitenlander te verwerven. Officieel is het in België sedert de migratiestop van 1974 niet meer mogelijk om dit recht als gastarbeider te krijgen. Toch worden personen die over een zeer specifieke deskundigheid beschikken of die bij buitenlandse bedrijven met een filiaal in België werken, nog steeds toegelaten. Ten tweede wil men de migranten die al van voor 1974 in België wonen, zo goed mogelijk integreren. Vandaar dat zij het al eerder vernoemde recht op gezinshereniging hebben. Ten derde kan men, na een asielaanvraag, in ons land verblijven als vluchteling, maar dan moet men eerst als zodanig erkend worden op basis van de Konventie van Genève. Een laatste manier om in België te verblijven is als illegaal. Dit kan door na het verstrijken van de verblijfsvergunning het land toch niet te verlaten of door België op illegale wijze binnen te komen. In dit laatste geval hebben mensen zich vaak in de schulden moeten steken om een dure reis te betalen aan een men-

senhandelaar en zien ze zich daarom verplicht om tegen lage lonen in illegale bedrijven te werken.

Vaak wordt een onderscheid gemaakt tussen tussen politieke en economische migranten. Het is echter duidelijk dat dit onderscheid bijzonder vaag is. Dikwijls lopen politieke en economische motieven door elkaar: armoede kan politieke instabiliteit veroorzaken of omgekeerd. De Canadese socioloog Anthony Richmond houdt daarom rekening met de bijkomende dimensie 'vrij/gedwongen'. Door de twee assen politiek/economisch en vrij/gedwongen te gebruiken, krijgt men een beter inzicht in de motivatie van de migratie. Ar-

beidsmigranten en economische vluchtelingen situeren zich beiden bij de economische pool, maar de eersten zijn veel vrijer geweest in hun keuze om te vertrekken. Gepensioneerde Amerikanen die naar Florida verhuizen doen dit duidelijk uit alle vrijheid, terwijl Konventie-vluchtelingen heel wat meer beperkingen hebben.

Intern

Volgens de VN-schattingen leven op dit moment tussen de tachtig en de honderd miljoen mensen buiten het land waarvan ze de nationaliteit hebben. Onder hen zijn vijftiengig tot dertig miljoen legale arbeidsmigranten. Schattingen wijzen op ongeveer twintig miljoen illegalen. Ten slotte is er nog een groep erkend als vluchteling die bestaat uit dertien à drieëntwintig miljoen mensen. In het totaal komt dit neer op twee procent van de wereldbevolking.

Vluchtelingen zijn die migranten die hun land verlaten uit vrees voor schending van de mensenrechten. Hun rechten worden opgesomd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en kregen vorm in de Konventie van Genève. De hulpverlening aan vluchtelingen wordt gecoördineerd door het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties (UNHCR), dat het aantal vluchtelingen in 1997 op 13,2 miljoen schatte. Dat betekent vijf keer meer dan in 1970. In tegenstelling tot wat bepaalde politici graag doen geloven, vinden we de meeste vluchtelingen niet in West-Europa of Noord-Amerika terug, maar wel in Afrika en Azië. Frappant is ook dat de landen met het meest vluchtelingen tot de armste ter wereld behoren. Dit staat in schril contrast tot diegenen die beweren dat vluchtelingen er enkel op uit zijn om te profiteren van hun gastland. Vaak zien deze mensen ook over het hoofd dat mensen niet alleen naar het buitenland vluchten. Sommigen hebben niet eens de kans om zich naar een veilig deel van de wereld te begeven en zien zich genoodzaakt om in hun eigen land rond te zwerven. Deze groep van mensen, doorgaans intern ontheemden genoemd, heeft nood aan dezelfde bescherming die vluchtelingen op dit moment krijgen. Maar omdat zij niet over een internationale grens geweest zijn, vallen ontheemden niet onder de Konventie van Genève.

Bert Balcaen

Voornaamste bron: 'Atlas Internationale Migratie: een (geo)grafische voorstelling van de redenen van vertrek.' van Johan Wets (red.) en Katia De Bock.

Klare taal

In het dagelijks taalgebruik worden heel wat termen op een verwarrende manier gebruikt. Hier volgt een lijstje van de belangrijkste woorden en hun juiste betekenis in verband met het vluchtelingenbeleid. Kwestie van te weten waar we over spreken, niet?

Het woord **vreemdeling** heeft een algemene betekenis en wijst op een persoon die niet de nationaliteit heeft van het land waar hij of zij verblijft. Een **migrant** is iemand die zijn vaste woonplaats tijdelijk of definitief verlaat op zoek naar betere levensomstandigheden. Dit is eveneens een heel brede omschrijving. Slachtoffers van natuurrampen, gepensioneerden die verhuizen, gastarbeiders, Konventie-vluchtelingen, enzovoort zijn allemaal migranten.

Een vreemdeling die om asiel vraagt is een **asielzoeker** of, in België, **kandidaat-vluchteling**. Dit is een slechts tijdelijke toestand. Ofwel wordt je erkend als **vluchteling**, ofwel krijg je het statuut van vluchteling niet en moet je het land verlaten. Wanneer je dit niet doet, dan ben je een **illegaal**. Er zijn verschillende types illegalen. Wie de hele juridische procedure doorlopen heeft en geen stappen meer kan zetten, is een **uitgeprocedeerde asielzoeker**. Daarnaast zijn er **illegalen met een verlopen verblijfsvergunning** en zijn er mensen die vanaf hun aankomst in België illegaal in het land zijn.

Men definieert doorgaans de term **vluchteling** door te wijzen op het verschil met de **gastarbeider** die naar hier komt omwille van een laag aanbod op de arbeidsmarkt in het gastland. Men onderscheidt twee belangrijke types. De **Konventie-vluchteling** is hij of zij die als vluchteling erkend wordt op basis van de Konventie van Genève van 28 juli 1951, gewijzigd door het Protocol van New York van 3 januari 1967. Volgens artikel I van de Konventie is een vluchteling iemand "die uit geïndustrialiseerde landen is gevlucht wegens zijn ras, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit bezit en die de bescherming van dat land niet kan of, uit hoofde van bepaalde vrees, niet wil inroepen". Belangrijk hierbij is dat hier geen economische of ecologische (natuurrampen bijvoorbeeld) motieven vermeld worden. Daarnaast is er de **de facto-vluchteling**, die eigenlijk niet beantwoordt aan de criteria van de Konventie, maar toch een zekere juridische bescherming krijgt of geëerd wordt omwille van humanitaire redenen.

(bb)

Bronnen: 'Inleiding tot de sociale en culturele antropologie: toegepaste antropologie' van Johan Leman en 'Integratie/beleid: een werk van lange adem', deel I van het Koninklijk Commissariaat voor het Migrantenbeleid.

Interview met Johan Vanhoutte, pastor van de Antwerpse Ufsia-kapel

“Wat is dat daar allemaal aan die universiteit?”

In dertig oktober al raakte bekend dat de Antwerpse Ufsia-universiteit haar kapel openstelde voor de ‘bezetting’ door een vijftiengtal asielzoekers. Daarmee deed voor het eerst een universiteit een belangrijk statement, en maakte van de elektoraal al niet erg populaire asielkwestie een heet hangijzer. Intussen verhuisden de asielzoekers al naar de bevestigde protestantse kerk in de buurt, maar Ufsia-beheerder en pastor Johan Vanhoutte wilde vooral mensen aan het denken zetten.

Vanhoutte: «Het concrete initiatief is er eigenlijk gekomen toen Ufsia-rector Reynolds en ikzelf een lezing van de Nederlandse bisschop Muskens gaven. En die zei dat een arme die niet genoeg te eten heeft, een broodje voor zichzelf en zijn kinderen mag weghalen. Heel Nederland stond op zijn achterste poten: “bisschop maant aan tot stelen”, blokkeerde de pers. Maar voor ons waren zijn uitspraken de directe aanleiding. Want als er één bekwaamheid is die een universiteit tot ontplooiing wil laten komen, dan is dat die van het kritische nadenken, denk ik toch. Er zijn veel specialisaties aan een universiteit, maar één die zou er niet mogen bestaan, namelijk die van het eenzijdig denken, een specialisme waar nogal wat studenten goed in getraind zijn. Heel wat mensen beperken zich in deze problematiek immers tot wat vooroordelen en wat slogans. Nu: nadenken is iets anders dan het herschikken van je vooroordelen. Dat nadenken heeft een kleine *incentive*, een motor nodig: “wat bedoelt die kerel daar, en wat gebeurt daar allemaal aan die universiteit?” En zo’n actie brengt de problematiek in het hart van de gemeenschap.»

Arena

«Want je kan erover nadenken, en er beslissen over vol schrijven, maar je moet beseffen dat je op de ‘tribune’ zit. In de ‘arena’ daarentegen wordt er gevochten, geweend, geschreeuwd. Maar die arena, de verhalen van die mensen, die heb je nodig om je nadenken te prikkelen, en iemand moet die arena binnenbrengen. Want anders blijft dat nadenken nogal eens vrijblijvend. En dat is volgens mij wat er aan deze universiteit is gebeurd: er is een rector die de moed heeft gehad om ‘asiel’ te verlenen en daarmee een problematiek in de kampus te brengen. Blijkbaar heeft de dialoog over een bepaalde problematiek toch af en toe een symbolische daad nodig.»

«Maar onmiddellijk moet je ook weer een beetje afstand kunnen nemen. Want het denken heeft juist zijn sterkte omdat het op de tribune zit, omdat je vandaar het geheel overschouwt, en niet alleen maar de concrete gevallen. We willen ook onze collega-wetenschappers aan het denken zetten. Wanneer wetenschappers die geprikkeld zijn door zo’n symbolische actie eerlijk zijn, moeten ze ook onmiddellijk zeggen: we nemen wat afstand om de doelgroep beter te beschrijven, en op basis daarvan hebben ze — heel voorzichtig — een heel concreet voorstel geformuleerd, al was het maar om een voet tussen de deur te krijgen van een regering die zei dat ze het perfecte asielbeleid had, en dat daar niks aan moest veranderen. En het is precies door die afstandname en dat wetenschappelijk onderzoek nadenken dat we dingen kunnen realiseren, denk ik.»

Veto: Waarin zit het verschil tussen deze actie en die van andere organisaties?

Vanhoutte: «Het zit hem daarin dat traditioneel de roep naar een verandering van het asielbeleid uit de hoek van kleine organisaties als Open Grenzen kwam. Tobback en Vande Lanotte wisten op voorhand dat het van daar kwam, en dat ze het aankondigen die groeperingen zijn voor hen als

dusdanig niet relevant, hun eisen zijn ook radikaler. Wat wij nu doen is deze problematiek een veel breder maatschappelijk draagvlak geven.»

«In de dialoog met zo’n dertig procent van de bewoners van deze stad wilde ik het contrast benadrukken tussen de sereniteit, het verhaal van deze mensen en de haat en de agressie die dat opwekt bij die dertig procent. We hebben onze strategie nauwgezet proberen te bewaken, en dat vooral voor Jan in de straat. Want er zijn hier mensen die huren bij vreemdelingen, er zijn mensen die bedrogen zijn en ontgoeheid, en die niks van dat multiculturele meer moeten weten. Als je tegen die mensen zegt: laat maar alle grenzen open, dan weet je op voorhand dat ze blokkeren. Daar komt nog bij dat op dit moment in ons land alles in het teken van de verkiezingen gebeurt: politici denken met de rekenmachine in de hand.»

«En binnen een dergelijk klimaat kan je niet meer met slogans werken, vind ik.

universiteit moet innemen is het standpunt van de zoektocht, van de twijfel. Dit is kompleks, hier moeten alle brains, alle creativiteit verzameld worden, dat is het standpunt van de universiteit. Een universiteit moet niet op voorhand iets zeggen, dat moet de vrucht van haar onderzoek zijn. Maar ik vind dat het standpunt van een universiteit er één mag zijn van ‘potverdorie, wat gebeurt hier allemaal?’ Een universiteit moet weten dat hier onrecht en verdriet is, en zich daarvoor buigen, meer dan dat ze dat tot nu toe doet.»

«Een symbolische actie als oproep voor een breder maatschappelijk debat en voor een diepgaander onderzoek over de situatie van vluchtelingen en illegalen in dit land, dat is onze actie zoals die werd onderschreven door de algemene vergadering, het hoogste beslissingsorgaan van onze universiteit. Ook de academische raad heeft dat gedaan. Natuurlijk zijn er ook aan de Ufsia verschillende stemmen, maar er was wel consensus over deze actie als een motor

lijkt de integratie-expert bij uitstek. We kunnen er nog een puntje aan zuigen: doven, blinden, lammen, kreupelen, melaatsen, samaritanen, noem maar op. Ik denk dat dat de essentie van het evangelie is, daar gaat het over van kaffa tot kaffa. En soms wil ik dat zeggen, en ook de profeet in mij laten bovenkomen.»

Zeilen

Veto: Wat hoopt u nu te bereiken met de acties?

Vanhoutte: «Ik hoop dat deze mensen nu geregulariseerd zullen worden, en ik hoop ook dat mensen die hier vanuit een oorlogssituatie belanden, zich hier even thuis kunnen voelen. Mijn eigen vader heeft in de oorlog ook in het Zuiden van Frankrijk gezeten, maar daarna is hij teruggekomen. Maar wat ik dan ook hoop is dat dat hier iets op gang mag gebracht hebben aan maatschappelijke debatten, dat hier FWO-projecten (Projecten van Fonds voor Wetenschappelijk onderzoek, nvdr.) over

Ook gewone mensen, die de techniciteit van onze perskonferentie niet begrijpen, kunnen uitgelegd worden dat het hier gaat om mensen die hier misschien tien jaar zijn, die hier een zontje gekregen hebben dat perfect Nederlands spreekt. Waarom worden die hier aan het lijntje gehouden? Als je het zo uitlegt, heb je meer kans op slagen.»

Poten

Veto: Wat is hier volgens u de taak van een universiteit?

Vanhoutte: «Als een universiteit de kop in het zand steekt voor één van de meest complexe maatschappelijke problemen waarvoor we op dit moment staan, een probleem dat zoveel mensen verwacht en dat zoveel animositeit met zich meebrengt, als een universiteit zegt dat ze daar wel eens een onderzoekje over zal doen, dan komt dat rijkelijk te laat. Dit probleem gaan we immers nog heel wat jaren meedragen, die migratiestromen gaan er blijven. En dan vind ik dat een universiteit die normaal op haar drie poten rust — onderzoek, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening — en die daar géén prioriteit aandachtspunt van maakt, dat die blijft bij de komma van Tertuliaan.»

Veto: Je zou ook kunnen zeggen dat een universiteit objectief en wetenschappelijk moet blijven, en geen standpunt innemen zoals hier gebeurt.

Vanhoutte: «Het enige standpunt dat een

voor breder maatschappelijk debat. Je moet weten dat hier ook de link met de Jezuïeten speelt, die er de laatste jaren tijdens hun kongregaties op zijn blijven hameren dat geloof en rechtvaardigheid hand in hand moeten gaan. En dat vind je ook terug in de statuten van de Ufsia.»

Veto: Maar de Ufsia is toch niet de enige katoelike universiteit.

Vanhoutte: «Er zijn mensen die me zeggen: “Waar is de tijd dat Leuven een voortrekkersrol speelde.” Want inderdaad, de Leuvense universiteit gaf toen aan bisschop Romero een eredoctoraat, wat een fantastische zet was: een bisschop die durft spreken, die ingaat tegen de onverschilligheid, en Leuven geeft die man een eredoctoraat. Nog geen jaar later wordt hij doodgeschoten, en in Leuven wordt vanalles georganiseerd. De UP (Universitaire parochie, nvdr.) vertoonde de film van Romero in een barstensvolle aula. En toen in El Salvador Jezuïeten werden vermoord, was het ook Leuven dat het voortouw nam. Jullie zijn nu niet ingedomd, maar het was toch een beetje kontrasterend dat in Leuven nog een groep studenten op de been gebracht kon worden om een fuifzaal binnen de stad te bewaren, en dat het op dit front zo stil bleef. Want dit is geen anekdote, deze problematiek grijpt er diep in in onze maatschappij.»

Veto: In hoeverre is deze actie ingegeven door uw eigen geloof?

Vanhoutte: «Jezus van Nazaret was eigen-

worden uitgeschreven en dat hier interdisciplinair over mag worden samengewerkt. Je wordt immers maar beroerd door die mensen als je ermee spreekt. Ook wij, Vlamingen, moeten integreren in die nieuwe wereldsituatie. Ik hoop ook dat de Leuvense studenten eens iets meer zouden durven zeggen dan “we mogen niet van onze rector”. Dat geeft te denken. Natuurlijk, ik vind het zeer goed dat er daar nu ook een etische commissie op gang getrokken is. Bovendien is het ook zo dat hier de rector en ikzelf als beheerder de actie hebben opgestart, en dat we daarmee onze studenten de wind uit de zeilen namen: ze moeten hun nek nu niet ver uitsteken, dat is voor hen gebeurd. En ook hier kwam dat vrij traag op gang. Maar dat is misschien eigen aan deze tijd.»

«Tot spijt van wie het benijdt is deze actie ook vertrokken vanuit een universiteit. En dat is nodig in deze zeer moeilijke problematiek, omdat je tegenover heel infantiele uitspraken zeer moeilijk iets constructiefs kan plaatsen. Bijvoorbeeld De Winter die zegt: “wij kunnen toch niet het OCMW van heel de wereld zijn”. Begin daar maar eens iets tegenover te zetten dat de mensen raakt. Er is het burgerlijk egoïsme dat ons allemaal kenmerkt: niemand gaat graag inleveren. Wij zitten daaraan te peuterden, en dat is niet evident.»

Jeroen Lissens
 Margo Fother

Het vluchtelingenprobleem in het licht van de wereldeconomie

Asielzoekers komen er niet zomaar

an de miljoenen vluchtelingen op deze planeet vlucht een minderheid sinds de jaren tachtig naar Westerse landen. Hun aanwezigheid daar zorgt voor heel wat controverse. Voor progressieve organisaties en voor de derdewereldbeweging vormt deze problematiek een belangrijke uitdaging. Scherpe vragen worden geformuleerd: Is het imperialisme de motor van de vluchtelingenstroom? Sleutelen Westerse regeringen aan een repressief beleid tegen vluchtelingen als verlengstuk van hun economisch beleid? Is solidariteit met deze asielzoekers een prioriteit voor het geheel van de progressieve beweging? Het is duidelijk dat de vluchtelingenproblematiek belangrijke thema's uit de discussie over de derdewereld naar het centrum van ons economisch systeem plaatst.

De mite dat ontwikkelingslanden, indien ze de moderne wetenschap, technische kennis, industrialisering en democratie van Westerse landen zouden overnemen, na verloop van tijd hetzelfde welvaartspeel zouden kunnen bereiken als de 'ontwikkelde' landen, werd inmiddels door de geschiedenis achterhaald. Terwijl de naoorlogse periode gekenmerkt werd door een economische boom, namen armoede en onderontwikkeling in andere landen toe en werd de kloof tussen rijk en arm steeds groter. De onderontwikkeling in de Zuidere landen werd gedurende vijftig jaar onderbouwd met allerlei ontwikkelingstheorieën, waarin het aspect van de uitbuiting en de internationale afhankelijkheid werd verwaarloosd.

Eén van de belangrijkste theorieën is Rostow's 'Stages of economic growth' uit 1962. Volgens Rostow doorloopt elke maatschappij achtereenvolgens vijf stadia. Het oorspronkelijke stadium is dat van de onderontwikkeling. Daarna volgen de stadia elkaar op, met als beslissende stadium dat van de industriële take-off. Het eindpunt is dan het stadium van de massakonsumptie. Rostow's theorie houdt echter niet voldoende rekening met de geschiedenis van de ontwikkelingslanden, en met de machtsverhoudingen waaraan deze landen onderworpen zijn. Verder wordt de impact van het kolonialisme onderschat, en vergeet men dat die landen helemaal niet onderontwikkeld waren vooraleer ze met het Westen te doen hadden. Bovendien kan de leerstelling niet verklaren waarom landen vandaag de dag verpauperen en wegzinken in een spiraal van ellende.

Japan

Een tweede theorie geeft een demografische verklaring: de economische groei kan onmogelijk de sterk toenemende bevolking bijhouden, waardoor landen wegzinken in een neerwaartse spiraal. Deze theorievorming is echter in flagrante tegenspraak met de feiten. Duitsland bijvoorbeeld kende tussen 1870 en 1910 een bevolkingsgroei van 58 procent en kon zich desondanks probleemloos 'ontwikkelen', terwijl Indië — met een toename van slechts negentien procent — in dezelfde periode 'onderontwikkeld' bleef. Deze theorieën worden nog aangevuld met een aantal deelverklaringen die door officiële instanties worden gesuggereerd en onderhuids sterk bij de bevolking leven. Eén zo'n verklaring is dat onderontwikkeling het gevolg is van technologische en wetenschappelijke achterlijkheid of staatsinmenging. Verder skoren ook burgeroorlogen en rampen vrij hoog als eenzijdige verklaring voor de onderontwikkeling van een land.

Al deze theorieën of verklaringen schieten echter tekort, omdat ze het nalaten de kloof tussen Noord en Zuid te situeren in

de ontwikkeling van de onrechtvaardige verhoudingen tussen de twee. De industriële voorsprong op andere landen, die we voor het eerst zagen in Engeland, bracht een enorme dynamiek op gang, die zich aanvankelijk ontwikkelde in West-Europa,

het Westen. De uitbuiting van de kolonies was een belangrijke en zelfs noodzakelijke bijdrage voor de ontwikkeling van het Westen. Op die manier droeg de kolonisatie een belangrijk deel bij aan de Noord-Zuidkloof, zonder ze echter volledig te

(Foto Ivan Put)

de Verenigde Staten en later in Japan. Deze regio's verwierven daardoor een beslissende voorsprong op de rest van de wereld. De uitbuiting van het lagere personeel die zich aanvankelijk op het nivo van een bedrijf afspeelde, kreeg na verloop van tijd mondiale proporties: de behandeling van de 'perifere' gebieden — het Zuiden — door het centrum (het Noorden).

Stroman

Door de loop der tijden heen zijn ondernemingen met elkaar blijven wedijveren om de grootst mogelijke winsten. Het valt dan ook niet te verwonderen dat in het Zuiden de hardste klappen vielen: daar staat men immers het zwakst in de concurrentiestrijd. De kloof tussen Noord en Zuid die op die manier ontstond is geen historisch toeval, maar behoort tot de essentie van de historische ontwikkeling van het kapitalisme. Meteen wordt dan duidelijker waarom de achterstand van het Zuiden steeds groter werd, en nog steeds wordt. Het kolonialisme van de negentiende en vroege twintigste eeuw is hier een treffende

«Dat de economische groei van een land onmogelijk de sterk toenemende bevolking zou kunnen bijhouden, is in flagrante tegenspraak met de feiten»

uiting van. De koloniale periode is wellicht een van de bloedigste en meest ingrijpende uit de wereldgeschiedenis. De kolonisatie liet diepe sporen na: vaak werd de autochtone bevolking uitgeroeid, sociale structuren en lokale gewoonten werden vernietigd. De meeste landen die dan toch onafhankelijk werden, bleven bovendien vazalstaten van

echte eigen productie of winstopbouw vaak bemoeilijkt en verhinderd.

Met steun van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank kunnen Westerse producten en investeringen hun weg vinden naar het Zuiden. En daar waar het Noorden aangewezen is op grondstoffen uit het Zuiden, probeert het de prijzen ervan zoveel mogelijk te drukken. De Gatt (General Agreement on Tariffs and Trade), het orgaan dat moet instaan voor de liberalisering van de wereldhandel, is in de praktijk voordeliger voor grote Westerse

verklaren.

Reeds voor de Tweede Wereldoorlog leek de dominantie van hele continenten door kapitaalinvestering en handelsakkoorden rendabeler te zijn dan een (dure) koloniale, militaire bezettingsmacht. Dat wil echter niet zeggen dat er geen militaire strategie meer was, integendeel. Zonodig werd een 'klassieke' oorlogsvoering en bezetting overwogen. Ook het opleggen van een embargo of een economische blokkade hoort hierbij thuis. Een andere luik van wat men de neokoloniale strategie noemt is het feit dat het Westen soms ook stromannen probeerde te installeren. Op die manier kon dan op sommige punten, al dan niet via de inlichtingendiensten, een handje toegestoken worden om de politieke of militaire oppositie uit te schakelen.

Orgaan

Een van de belangrijke aspecten van het zogenaamde neokolonialisme is ongetwijfeld de economische dominantie. Op het nivo van de productie wordt deze dominantie vooral uitgeoefend via de multinationale ondernemingen (MNO's). Het aantal MNO's, ook multinationals genoemd, stijgt snel sinds het begin van de jaren zestig. De omzet van de tweehonderd grootste MNO's is tussen 1982 en 1992 gestegen van 3.000 tot 5.900 miljard dollar. Hun aandeel van het Bruto Wereldprodukt (BWP) steeg van 24,4 procent tot 26,8 procent. Dit is meer dan de totale productie van de derdewereld, die slechts 15 procent van het BWP uitmaakt. Controle op deze giganten is praktisch onbestaande. Multinationale bedrijven bepalen immers zelf hun productievoorwaarden. Vandaag zien we dat de derdewereldregeringen elkaar beconcurreren om de multinationals goedkope arbeidskrachten aan te bieden, door arbeidswetten in te trekken en het oprichten van vakbonden te verhinderen. De structuur van heel wat multinationale ondernemingen is bovendien vaak afgestemd op een volledige terugvloei van de winsten naar de hoofdzetel in het Westen. Op die manier wordt een

bedrijven. De liberalisering werd namelijk niet uitgebreid tot die sectoren die voordelig zijn voor het Zuiden, zoals bijvoorbeeld de tekstielhandel. Op financieel vlak zijn de Zuidere landen, door de opgestapelde schuldenlast, bovendien vaak sterk afhankelijk geworden van de 'geldschietsters' uit het Noorden. De gevolgen zijn vernietigend. Alles wat aan ontwikkeling was opgebouwd wordt in versneld tempo met de grond gelijk gemaakt. Het onderwijs, de gezondheidszorg, de sociale dienstverlening takelen af en dat veroorzaakt een sociale catastrofe.

Achternalopen

De toename van verkeer en communicatiemiddelen doet de wil om te migreren toenemen. Het inpassen van regio's in een vrijemarktmodel en de binnenlandse spanningen en verarming, die vaak leiden tot gewapende conflicten die mensen op de vlucht jagen, zijn een andere stimulans. Alle vluchtelingen hopen per definitie elders een menswaardiger bestaan te vinden. Tussen 1981 en 1991 is het aantal asielaanvragen in Europa vervijfvoudigd. In 1992 ging het om zevenhonderd duizend aanvragen. De strenge scheidingslijn die men maakt tussen economische en politieke vluchtelingen is bovendien niet altijd evident. Vaak wordt de scheidingslijn tussen economische en politieke asielzoekers erg scherp en dus ook erg streng getrokken: het feit dat ze omwille van economische redenen hun land verlaten is immers vaak gelinkt aan de belabberde politieke situatie, en omgekeerd: armoede heeft vaak ook politieke oorzaken, en politieke repressie heeft vaak economische wortels. Feit blijft bovendien dat de nationale overheden in hun controle van multinationale ondernemingen dikwijls de economische realiteit achternalopen.

Bart De Schrijver

Bronnen: 'Migraties: Het fort Europa' van Marc Vandeplitte en 'Post-koloniale Imperialisme' van Freddy Merckx.

Vluchtelingen en grensoverschrijdende agressie in Centraal-Afrika

Vluchtelingen gebruikt als wapens

De vluchtelingenproblematiek in Centraal-Afrika heeft het laatste decennium twee opvallende nieuwe kenmerken gekregen: een kwantitatieve groei, maar vooral een nieuwe politieke invulling. Volgens Professor Ruddy Doom (RU Gent) wordt het vluchtelingenprobleem een bijkomende faktor van politieke destabilisatie. Verschillende groepen gewapende vluchtelingen dwingen andere vluchtelingen om deel te nemen aan gewelddadige vergeldingsacties en maken zo elke politieke oplossing van de problemen onmogelijk.

De neerwaartse spiraal waarin het gebied rond de Grote Meren (Rwanda, Burundi, Oeganda en Kongo) zich bevindt en de vluchtelingenstroom die deze met zich

meebrengt, heeft volgens de Gentse politoloog drie fundamentele oorzaken. Vooreerst stelt hij dat de economische neergang te wijten is aan de globalisering van de wereld-economie die in een nieuwe fase is getreden: het volledig vrijmaken van de handel leidt op korte termijn tot de uitstoot van de zwakste regio's. Een tweede oorzaak ziet Doom in het 'verschrompelen' van de staat. Door het wegvallen van de Oost-Westtegenstelling door het uiteenvallen van de USSR is de externe komponent tot staatsvorming immers weggevalen. Binnen de staatsapparaten zelf is de klemtoon verschoven naar het geweld op zich, tot er alleen nog een repressieve 'nachtwakeraar' overblijft. Ten derde is de neergang van het gebied te wijten aan het uiteenvallen van de samenleving. Het gebrek aan functioneren van de staat doet de natie als politieke constructie volkomen in het niets

oplossen. Interne politieke en sociale vernisping van de samenleving is daarvoor het gevolg.

Schelden

Professor Doom onderkent vervolgens een aantal factoren die de problemen nog versnellen. Zij komen hier op neer dat enkel nog 'geweld' als politieke taal wordt gehanteerd. Doordat democratie, dat wil zeggen het 'procedureel' regelen van conflicten, nooit wortel vat, zijn autoritarisme en militieus steeds de regel. Concurrentie tussen de verschillende politieke elites wordt in stijgende mate vertaald in een militaire logica, omdat alleenheerschap met alle middelen wordt nastreeft. Doorn verontstukt zich bovendien over het feit dat ook partikuliere belangengroepen een beroep doen op geweld waardoor de staat

helemaal wegwijnt. Zo organiseren politieke partijen milities en doen grote en plaatselijke ondernemingen beroep op doodseskaders, terwijl dorpen zelfverdedigingscomités organiseren voor eigen rekening. Geweld wordt genormaliseerd en gebanaliseerd. Dit wordt nog in de hand gewerkt door het feit dat de markt overvoerd wordt door lichte wapens. Zo blijkt 'investeren' in wapens én lukratief én noodzakelijk. Daardoor vervagen ook alle grenzen tussen politieke motieven en criminaliteit.

Baas

Vanaf de jaren negentig kwamen nieuwe machthebbers op de troon te zitten, die hun positie vanuit de jungle hadden bevochten. Het gaat hier onder meer om Paul Kagame in Ruanda en Laurant Desiré Kabila in Kongo. Spoedig bleek echter dat ze zelden in staat waren het ganse grondgebied te controleren. Gewapende verzetsbewegingen — restanten van het oude regime — organiseerden zich, meestal in de grensstreken. Resultaat: bloedige burgeroorlogen met als gevolg tienduizenden vluchtelingen. Het gaat zelfs zover dat de 'nieuwe regimes' verzetsbewegingen (en de daarbijhorende vluchtelingen) uit buurlanden in hun grensstreken moeten gedogen. In een poging om de rivaliserende buurstaten te ondermijnen verlenen ze er zelfs steun aan. Het eindresultaat is dat grenzen een soms volkomen fictief karakter bezitten: de staat als een afgebakend territorium verliest daardoor een groot deel van zijn betekenis.

Doom konkludeert uit dit verhaal dat de vluchtelingenkampen in de grensgebieden van staten als Kongo, Ruanda, Burundi als militaire basissen worden aangewend. In bepaalde gevallen moet de staat kampen dulden omdat het niet langer zijn hele gebied controleert. In andere gevallen hebben de lokale machthebbers er belang bij dat ze het buurland onder druk zetten. Zelfs indien een meerderheid van de vluchtelingen enkel het strijdfront verlaat omdat het wil overleven, dan nog kan een goed georganiseerde, gewapende minderheid hen dwingen een faktor in het conflict te blijven, zoals bijvoorbeeld de Hutu-vluchtelingen in de Kivu-streek. De vluchtelingen worden gedwongen tot deelname aan geweldsacties. Daarenboven zijn die groepen zeer manipuleerbaar en inzetbaar door derden. Hun oorspronkelijke doelstellingen en oplossingen om uit de miserie te geraken zullen steeds meer hun politiek karakter verliezen en vervangen worden door geweld als een 'way of life'. Hierdoor drijven zij zichzelf nog meer in de problemen en raken de politieke krachten versplinterd. Gezamenlijk werken aan de toekomst en zoeken naar oplossingen wordt op die manier bijna onmogelijk.

Bart De Schrijver

Vluchtelingen en illegalen in onze economie

De vluchteling: spotgoedkoop, flexibel en vervangbaar

An de ene kant voeren de Europese regeringen een stringente asielbeleid. Aan de andere kant laten de Europese economieën hun vuile werksjes opknappen door goedkope arbeidsmigranten en vormen de duizenden illegalen in de zwarte sektor ideale krachten om flexibel in te zetten in diverse sectoren.

De politiek van de Westerse regeringen bestaat erin vooral economische vluchtelingen buiten de grenzen te houden. Hun onderliggende motieven daarvoor zijn divers. Vooreerst is de massale omvang van de huidige migratie- en vluchtelingenstroom een symptoom van de crisis en de onhoudbaarheid van het huidige wereldsysteem. Ook het Westen wordt hier in toenemende mate mee geconfronteerd. De vluchtelingen die hier toekomen zijn het 'gezicht' van de Derde Wereld, de vertolking van de torenhoge problemen aldaar. J. Wets, die onderzoek verricht aan het Hoger Instituut voor Arbeid (Hiva), stelt dan ook dat 'het instandhouden van de huidige machtsposities waarschijnlijk enkel mogelijk zal zijn mits het uitbouwen van een soort wereldwijd apartheidssysteem.' Om deze konfrontatie uit de weg te gaan, trachten de machthebbers zich maximaal af te schermen van de gevolgen van dit systeem, in casu de vluchtelingen.

Op de tweede plaats beschouwen de meeste West-Europese landen zich niet meer als een 'immigratieland'. Vreemdelingen kunnen via enkele procedures toch nog een permanente verblijfsvergunning krijgen. Zo'n weldaad komt bijvoorbeeld toe aan arbeidsmigranten. Deze arbeidsmigranten zijn onder andere nodig om de druiven en appels van de boomgaarden te halen en in steenkoolmijnen af te dalen. Kortom, al het vuile werk te doen. De principiële migratiestop moet dus wel wijken voor de patronale behoeften op de binnenlandse arbeidsmarkt, maar deze arbeidsmigratie wil men laten verlopen via een procedure, die men controleert, onder andere via het invoeren van kwota. Het pleiten voor kwota gaat dan wel in tegen het platvloerse racisme à la Vlaams Blok, maar het blijft perfect passen in het goedbegrepen eigenbelang van de Westerse economieën.

Sussen

Een derde motief om vluchtelingen buiten de grenzen te houden ligt in het

probleem voor Europese regeringen om een plaats te geven aan de arbeid die weigert terug te keren, en terzelfdertijd een gemeenschappelijke politiek uit te werken die een verdere toevloed van arbeid onder de vorm van vluchtelingen en asielzoekers belet. En toch vormen juist deze rondtrekkende migranten de ideale arbeidskracht, flexibel en ad hoc, zoals vereist door verwerkende dienstsectoren van de post-industriële samenleving. De regeringen worden dan ook geconfronteerd met een dubbele tegenstelling. Enerzijds zijn ze verplicht om, in het kader van het nieuwe open Europa, de status van hun sinds lang aanwezig 'immigranten' te regulariseren, maar riskeren zo van hun macht te worden verdreven door extreem-rechte partijen. Anderzijds willen ze hun conservatieve achterban sussen door migranten en vluchtelingen uit de derdewereld buiten te houden, maar riskeren zo de zwarte economie en de rijkdom die dat teweegbrengt te ondermijnen.

Zwartwerk in België doet zich vooral voor in sectoren zoals tekstiel, horeka, bouw en onderhoud. Zo besteden grote bedrijven steeds meer van hun activiteiten uit aan kleinere gespecialiseerde onderaannemingen. Het is nu niet zo dat bijvoorbeeld een autofabriek een onderhoudsondernemer aanspreekt om met illegalen 's nachts de werkvloer te komen poetsen. De kleine onderhoudsondernemers bijvoorbeeld, opereren echter wel in een sector waarin de gemiddelde prijs van arbeid niet meer bepaald wordt door mensen die een normale sociale zekerheid en loon hebben en normale werktijden, maar waarin de gemiddelden bepaald worden door het loon van een illegaal.

Reservoir

Men haalt eigenlijk op die manier via het bestaan van die illegale sektor de gemiddelde kost van de arbeid van de ganse sektor naar beneden. Looneisen van de beschermde arbeiders kunnen dan afgewimpeld worden door te dreigen om bepaalde produktietakken uit te besteden aan veel goedkopere onderaannemers. Zwartwerk en de daarbij horende uitbuiting is kenmerkend voor de plaats die migranten en vluchtelingen innemen in het Westers produktieproces. Zij vormen een relatief stabiele, haast erfelijke categorie arbeidskrachten die op basis van hun huidskleur en herkomst worden vastgehouden in een mindervaardig statuut. Deze migranten kunnen hun functie maar blijven vervullen

als ze verder gediskrimineerd worden.

Het salon is vol — de titel van het boek van Johan Vande Lanotte —, drukt de overtuiging uit — dominant in Europa — dat men niet eindeloos kan doorgaan met het toelaten van asielzoekers wier aanvraag geen verband houdt met de Konventie van Genève. De politieke hetze rond vluchtelingen en de restriktieve en repressieve maatregelen moeten de ongewenste immigratie naar Europa tegengaan. Het is volgens de meeste overheden noodzakelijk om in eerste instantie de rechten van de 'echte' vluchtelingen te verdedigen, eerder dan de 'belangen' van klandestiene immigranten en illegalen. Men zou daartegen kunnen inbrengen dat de Europese overheden de belangen van geen enkele vluchteling verdedigen. Enerzijds dragen deze Europese regeringen bij tot de economische uitbuiting van de landen van herkomst van de vluchtelingen. Anderzijds haalt de Westerse economie haar profijt uit de niet gedepoteerde vluchtelingen die in de zwarte sektor terecht komen en een onuitputtelijk reservoer vormen van goedkope, rechteloze en vervangbare arbeidskrachten.

Bart De Schrijver

Voornaamste bron: Mark Vandepitte in 'Migranten: Het fort Europa'.

Bron: Professor Ruddy Doom in 'Vluchtelingen en grensoverschrijdende agressie in de "Great Lakes Region"'.
JCB.

Praktijkjurist over de asielprocedure en haar gevolgen voor de vluchtelingen

"De Konventie van Genève is achterhaald"

Is vluchtelingen in België asiel aanvragen, worden zij vaak het slachtoffer van een omslachtige procedure. Jan Fermon is werkzaam als advocaat in Schaarbeek, en handelt heel wat zaken af van mensen zonder papieren.

Veto: Waar komen vluchtelingen terecht als ze in België aankomen?

Jan Fermon: «Alle niet-Europese in België per vliegtuig binnenkomen zonder de vereiste papieren worden in gesloten centra geplaatst, zoals bijvoorbeeld Transitcentrum 127 in Zaventem. Diegenen die over land binnenkomen worden in open centra — zoals het Rode Kruis-centra of het Klein Kasteeltje — ondergebracht. Het gebeurt evenwel dat bepaalde nationaliteiten ook in gesloten centra worden ondergebracht gevreesd wordt voor agressie of gevaar voor de openbare orde. Dit open centrum-systeem is heel recent, vroeger konden asielzoekers zich overal vestigen en kregen ze OCMW-hulp. Meer nog, zelfs deze open centra evolueren nu naar gesloten centra — er wordt met andere woorden prikkeldraad rond geplaatst — waardoor de vluchtelingen in grote groepen gekoncentreerd worden. Van integratie met de Belgische bevolking kan hierdoor geen sprake meer zijn. Vóór de verstrenging van de asielwetgeving in de jaren tachtig was het nochtans zo dat vluchtelingen konden opgevangen worden in gastgezinnen.»

Pasklaar

Veto: Hoe verloopt de asielprocedure in de praktijk?

Fermon: «In de eerste fase van de asiel-aanvraag, de ontvankelijkheidsfase, vindt er een verhoor plaats bij een ambtenaar. Er mag echter geen advocaat bijstand verlenen. Iedereen klaagt over de manier waarop de verhoren verlopen: de tolken zijn niet altijd in staat om de woorden van de mensen volledig weer te geven; ze worden aangemaand om enkel de gewichtige feiten van het laatste jaar te vermelden. De mensen zijn te goeder trouw en doen hun relaas. Ze zijn er zich evenwel niet van bewust dat hun verhaal als vergelijkingsbasis dient voor latere verhoren. Meestal worden de mensen geweigerd en gaan ze in beroep bij het Commissariaat-Generaal. Daar wordt opnieuw een verhoor afgenomen waar advocaten wel mogen aanwezig zijn. Dit verhoor is veel gedetailleerder en dus verschillend van het eerste verhoor. Het is een schande dat deze twee verhoren met elkaar worden vergeleken om mensen daarop te pakken.»

Veto: Van welk criterium hangt de ontvankelijkheid van de asielaanvraag af?

Fermon: «De referentie bij de toekenning van het vluchtelingenstatuut is de Konventie van Genève uit 1951. De tekst van de Konventie geeft aan het begrip 'vluchteling' de volgende omschrijving: 'Persoon die zich buiten zijn land van herkomst bevindt en die de bescherming van dat land niet meer kan of wil inroepen omdat hij een vrees voor vervolging koestert omwille van zijn religie, ras, nationaliteit, politieke overtuiging, enzovoort.' Deze Konventie was een westers antwoord op de Koude Oorlog en geldt eigenlijk alleen voor een aantal intellectuelen die af en toe over de Berlijnse muur sprongen. De economische motieven van deze 'asielzoekers' bleken toen geen bezwaar. Ondertussen is de Geneefse Konventie achterhaald. In tegenstelling tot het begin van de jaren vijftig bevindt het overgrote deel van de vluchtelingen zich nu in de Derde Wereld. Sinds de jaren tachtig zijn economische redenen een steeds belangrijker oorzaak geworden om een land te ontvluchten. Terwijl een uitbreiding van de Konventie naar economische vluchtelingen zich eigenlijk opdringt, bestaat de politiek

van de westerse regeringen erin vluchtelingen in het algemeen, en economische vluchtelingen in het bijzonder buiten de grenzen te houden. Om asiel te krijgen zouden economische vluchtelingen, hoe erg de uitbuiting en miserie in zijn land van herkomst ook mogen zijn, moeten aantonen dat zij 'persoonlijk' bedreigd worden. Dit is dus klinkklare onzin en bovendien een onmogelijke taak voor de vluchteling.»

Veto: Welke instantie spreekt zich ten gronde uit over de asielaanvraag?

Fermon: «De beslissing over de gegrondheid van de asielaanvraag wordt door het Commissariaat-Generaal genomen. Dat is een onafhankelijke administratie. Beroep hiertegen komt voor een de Vaste Beroepscommissie, dit is een administratieve rechtbank. Ook hier worden weer verhoren afgenomen en vergeleken met de vorige. Het probleem hierbij is dat het voor negentig

krijgt de asielzoeker een papier in zijn handen geduwd waarop in moeilijke woorden en met vele artikels wordt uitgelegd hoeveel dagen ze hebben om het land te verlaten, hoeveel dagen om beroep tegen de beslissing aan te tekenen, en het aantal dagen om een procedure voor de Raad van State te starten. Konkreet komt het er dus op neer dat ze steeds iemand moeten zoeken die dat papier voor hen kan vertalen en ook begrijpt wat de inhoud is.»

Lastig

«Als die mensen niet reeds in een sociale of familiale structuur zijn opgenomen, en dus in dit land niemand kennen, hebben die veel problemen om een tolk of een advocaat te vinden, en vallen die uit de boot. Vooral in de open centra — waar de mensen volledig geïsoleerd zitten — is het

ten. Vaak worden alleenstaande mannen opgepakt. Voor de politiediensten gaat het om een gewone administratieve aanhouding. Iedereen vindt dit precies normaal, maar dat bestond niet tot 1986. Jean Gol heeft deze administratieve aanhouding ooit ingevoerd, geïnspireerd door het apartheidregime in Zuid-Afrika. Dit is tegengesteld aan wat men kan verwachten van een rechtstaat.

Veto: Hoe worden kinderen behandeld in de asielprocedure?

Fermon: «Kinderen die alleen toekomen, omdat hun ouders enkel geld hadden om hen alleen te laten vertrekken, worden niet anders behandeld dan de andere asielzoekers. Hetzelfde gebeurt met gezinnen met kinderen: ze worden aangehouden en verwijderd. De Dienst Vreemdelingenzaken doet hier hypokriet over en beweert dat volledige gezinnen in de praktijk niet ver-

(foto David Maresen)

procent gaat om feitenappreciatie. Je hebt echter als advocaat af te rekenen met dossiers, waarvan je zelf weet dat de mensen het niet goed hebben uitgelegd, omdat ze het niet goed weten of verward zijn. Vaak aangehaalde tegenstellingen zijn die in verband met data. Als mensen tot viermaal toe hun verhaal vertellen, hebben ze vaak moeite met de kronologie. Als de onderzagers op tegenstrijdigheden stoten, gaat men er gewoonweg van uit dat de personen in kwestie liegen.»

Defstig

Veto: Mogen de asielzoekers betaalde arbeid verrichten in de ontvankelijkheidsfase?

Fermon: «Nee. Hun ontvankelijkheidsaanvraag moet vooral goedgekeurd zijn. Tot 1996 kon iedereen die in een asielprocedure zat een aanvraag doen om een arbeidsvergunning te krijgen. Dit is veranderd in het kader van de ontradringspolitiek waarbij bepaalde rechten worden afgeschafte om potentiële asielaanvragers te ontmoedigen. Daarbij komt dat er in die ontvankelijkheidsfase geen OCMW-steun wordt gegeven, maar alleen sociale steun in de open centra. Van zodra die open centra vol zitten, wordt het OCMW ingeschakeld.»

Veto: Binnen welke tijdsperiode wordt de asielaanvraag behandeld?

Fermon: «In de asielprocedure ontstaat er vaak onzekerheid omdat de termijn voor ontvankelijkheidsverklaring onbepaald is. Als het verzoek onontvankelijk is verklaard,

zeker moeilijk om hulp te zoeken. Vroeger duurde het soms zes tot zeven jaar voor er definitief beslist werd of iemands verzoek ontvankelijk werd verklaard of niet. Momenteel zitten we met het omgekeerde probleem, namelijk dat men niet voldoende tijd heeft om zich deftig voor te bereiden op een ondervraging of verschijning voor het Commissariaat. Iemand die in een centrum zit — dat van Kapellen bijvoorbeeld — heeft het bijzonder moeilijk om informatie te vinden die aantoont dat wat hij zegt waar is. Maar de meeste van die centrum-bewoners hebben helemaal geen toegang tot de informatie van bijvoorbeeld internet of de bibliotheken, en kunnen zich onvoldoende voorbereiden. Het is trouwens ook erg lastig voor advocaten of andere dienstverleners om steeds naar die afgelegen centra te gaan.»

Finaal

Veto: Op basis van welke criteria worden asielzoekers in een open of een gesloten centrum geplaatst?

Fermon: «Er is geen enkel wettelijk criterium. Men sluit die mensen op in gesloten centra wanneer men vreest dat de terugbegeleidingsmaatregel niet effectief is als men deze mensen niet opsluit. In de praktijk betekent dit dat men op een bepaald moment sommige nationaliteiten systematisch opsluit. Als er op een bepaald moment een te grote toevloed is aan Kosovaren, dan worden die allemaal opgepakt en opgeslo-

wijderd worden. Ondertussen zijn ze in Steenokkerzeel en in Merksplas nieuwe vleugels aan het bijbouwen voor gezinnen, terwijl men voorhoudt dat een uitwijzing van een gezin heel uitzonderlijk is. Kinderen die alleen gekomen zijn of oudere kinderen worden ook verhoord met als volwassen asielzoekers. Indien het gaat om kinderen die samen met hun ouders gekomen zijn, gaat men vaak tegenstellingen zoeken in de verklaringen van de kinderen en van de ouders. In de vreemdelingenwet staat ook dat minderjarigen niet kunnen teruggestuurd worden, toch wordt deze bijzondere bescherming in de praktijk wel geschonden.»

Veto: Hoe overleven mensen zonder papieren, krijgen zij steun van het OCMW?

Fermon: «Bij een strikte interpretatie van de wetgeving kunnen uitgeprocedeerde vluchtelingen geen steun krijgen. In een aantal gevallen is er toch een ruime interpretatie geweest door de arbeidsrechtbank waardoor men getracht heeft een meer aanvaardbare oplossing te vinden. Vroeger gaven de OCMW's wel geld aan vluchtelingen, dit werd dan achteraf bijgepast door de federale overheid. Vaak kwam dit veel te laat en finaal heeft men de OCMW's dan verboden nog steun te geven. Uiteindelijk hebben deze mensen drie mogelijkheden om te overleven: sterven van de honger, stelen of zwartwerk.»

Ann Van De Moortel
Bart De Schrijver

Chris De Stoop over de vluchtelingenproblematiek

“De universiteit legt een grote lafheid aan de dag.”

Chris De Stoop, journalist bij Knack en auteur van “Haal de was maar binnen” — een boek over het uitwijzingsbeleid van vluchtelingen — vindt dat de KU Leuven en de studentenbeweging een standpunt moeten innemen en zich engageren rond kerkasiel zodat er een brede beweging rond ontstaat. Volgens De Stoop moet men de maatschappelijke uitsluiting van illegalen bestrijden, en durven nadenken over regularisatie.

Chris De Stoop: «Kerkasiel is een schitterend initiatief, dat een enorme mobiliserende kracht kan hebben, zowel op de bevolking als op de politiek. Kijk maar naar de protestantse landen zoals Duitsland, Nederland en Zweden, waar dit al veel vroeger gebeurd is. In Frankrijk heeft het een massabeweging op gang gebracht, daar zijn ‘les sans-papiers’ een begrip geworden. Ik was altijd verbijsterd dat er in België geen enkele beweging op dat vlak was. Toen ik mijn boek over het uitwijzingsbeleid twee jaar geleden uitbracht is er geen enkele reactie van de Kerk, de vakbonden de universiteiten gekomen — ik kreeg de hele regering op mijn kop. Nu durven al die maatschappelijke groepen zich uitspreken, dankzij dat kerkasiel. Men heeft het midden van de maatschappij weten te raken, dat zich er de voorbije jaren niet over wou uitspreken. Daar heerste een grote hypokrisis: iedereen wou dat illegalen werden uitgewezen, niemand wou weten hoe dat gebeurde. Het is de taak van die organisaties om daarover een standpunt in te nemen.»

Veto: Is dat ook een taak van de universiteiten?
De Stoop: «Zeker. Ik ben vaak geschokt geweest dat de universiteiten op dat vlak, maar ook op andere maatschappelijke terreinen, een grote lafheid aan de dag legt. Niemand durfde zijn nek uitsteken en een standpunt innemen. Ik durf niet te veronderstellen dat dat alleen te maken heeft met schrik om kredieten en onderzoeksopdrachten te verliezen. Een van de redenen zal toch wel zijn omdat het tegen de overheid inging, die dat onderwerp taboe heeft verklaard in de eerste helft van de jaren negentig.»

Tweesparenbeleid

«De universiteit moet een tweesparenbeleid volgen, ze hebben een onderzoekstaak en een maatschappelijke rol te vervullen. De spontane, wilde immigratie vanaf de jaren tachtig is een structureel maatschappelijk proces dat niet als zodanig erkend wordt. Er is bijzonder weinig onderzoek over gedaan. De universiteiten hebben wel de nodige studies verricht over de gastarbeiders die werden uitgenodigd door de Belgische overheid. In 1974 heeft de overheid een immigratiestop afgekondigd, waardoor immigratie een illegale zaak geworden is. Dit mag de uniëts niet beletten dit belangrijk maatschappelijk fenomeen verder te bestuderen.»

«Maar anderzijds is het een absolute taak van de universitaire wereld om in het maatschappelijke debat voorop te lopen. Zij moeten deze fenomenen zichtbaar maken, in plaats van te helpen die onder de mat te houden. Het liefste wat de overheid heeft is dat deze problematiek buiten beeld blijft. Dat is ook de grote verdienste van de Ufsia, dat ze geholpen hebben aan de acties rond kerkasiel. Zij hebben veel losgemaakt, en anderen over de brug getrokken om zich uit te spreken. Maar zijzelf nemen een zeer vrijblijvend en voorzichtig standpunt in, en pleiten zeker niet voor regularisatie na vijf jaar verblijf, wat de eerste eis is van de groepen die in hun kerst asiel kregen. Ze zijn niet veel verder gegaan dan de overheid.»

Veto: In Leuven wordt de problematiek binnenkort voorgelegd aan een etische commissie.

De Stoop: «Als ik zeg dat de academische overheid laf is en afwezig blijft in het maatschappelijke debat de laatste jaren, denk ik dat dat nog meer opvalt in Leuven dan elders. Ik veronderstel dus niet dat hun standpunt zal uitblinken door gedurfdheid en verregaandheid.»

Veto: Wat verwacht u nu van het politieke beleid terzake?

De Stoop: «Tobback en Vande Lanotte hebben een eenzijdig repressief beleid tegen asielzoekers en illegalen ontwikkeld. Ze stelden dat een kordaat uitwijzingsbeleid het sluitstuk is van het immigratiebeleid — dat is zoals zeggen dat het begrafenisbeleid het sluitstuk is van het gezondheidsbeleid. Het een vloekt met het ander, en nu geeft men toe dat deze politiek mislukt is. Als je ziet dat men in '94, '95 en '96 streefdoelen voorstelde om tienduizenden illegalen uit te wijzen door ze massaal op vliegtruigen te zetten, dan is nu gebleken dat men niet alle

gedwongen door de omstandigheden. Na de dood van Sémira hielden ze een crisisweekend waarna ze een reeks maatregelen lanceerden, die tot nu toe weinig in praktijk zijn gebracht. Dat gaat dan over de zogenaamde humanisering van de uitwijzingen. Maar ondertussen is het terrein verder opgeschoven naar regularisatie, wat logisch en volledig terecht is. De politiek zal niet volgen. Er heerst nu een pre-elektorale klimaat en dan kan men het zich niet permitteren regularisatie op de agenda te zetten, je zou dan een enorme polarisatie van de discussie krijgen. In omliggende landen zijn regularisaties vaak doorgevoerd bij het begin van een legislatuur, niet ervoor. Maar waarschijnlijk zal dit in België niet gebeuren. Het valt te hopen dat de klok niet teruggezet zal worden.»

Kotsen

Veto: België heeft het Schengen-akkoord ondertekend. In hoeverre kan ons land daarbinnen

topambtenaren, die elkaar om de drie maanden in een van die overlegorganen ontmoeten, beslissen over wat er moet gebeuren met vluchtelingen en illegalen.»

«Maar dan nog kan België zich hier niet achter steken, om nog veel minder te doen dan de andere landen. België heeft veel meer mogelijkheden in het vluchtelingenbeleid dan het benut. Zo zijn in vele landen regularisaties doorgevoerd. Maar dan probeert België het warm water uit te vinden door te zeggen aan de kerkasielzoekers dat je niet kunt nagaan of een illegaal hier werkelijk reeds vijf jaar verblijft. Terwijl er in andere landen oplossingen gevonden zijn die effectief blijken te werken sedert jaren.»

«Voor mensen met kapitaal zijn de grenzen altijd open geweest. Mijn laatste boek gaat over drugshandel. Een van de grootste drugshandelaars ter wereld, een topkrimineel, is als grote ondernemer ontvangen in Antwerpen. Op geen enkel moment heeft die problemen gehad met de Dienst Vreemdelingenzaken, integendeel, hij had daar iemand omgekocht om desgewenst aan paspoorten van Europese lidstaten te geraken. In sommige landen, zoals in Engeland, zijn er expliciete wetten dat men vanaf een bepaald vermogen zowiezo alle verblijftitels krijgt. Achter het beleid zit een filosofie van ‘jullie armoede doet ons kotsen’. Jammer genoeg voor de overheden hebben zij in Oost-Europa en sommige landen van Afrika en Azië heel veel propaganda gemaakt voor het Westerse model. Bepaalde radiostations in Oost-Europa zijn jarenlang gefinancierd om dit te doen, waardoor vele mensen naar hier komen om iets van die welvaart te zien. Maar men gooit nu de deur tegen hun gezicht, tenzij ze natuurlijk kapitaal meebrengen.»

Fuiven

Veto: Moet de studentenbeweging volgens u een standpunt innemen?

De Stoop: «Volgens mij wel. Natuurlijk is het recht op fuiven ook een valabel iets dat studenten mogen opeisen — ik heb trouwens altijd van dat recht geprofiteerd. Maar het zou jammer zijn als zij enkel met die studentikoze wereld bezig zijn. Als men het voorrecht krijgt te studeren en gefinancierd wordt door de maatschappij, is men verplicht om ook met die maatschappij en haar problemen bezig te zijn. Zeker in deze fin de siècle, deze verschrikkelijke jaren negentig. Dit is moreel — je mag geen schrik hebben om je terug moreel te engageren. Aan mij heeft men heel vaak gevraagd waarom ik zo'n geëngageerde literatuur schrijf, alsof men mij dit verwijt. Men denkt dat engagement subjectief en partijdig is. Dat is waarschijnlijk een gevolg van de jaren zestig en zeventig, waar engagement vooral eenzijdig politiek was.»

«Maar in mijn opvatting is er geen enkele kontradictie tussen engagement en objectiviteit, ik ben voor een engagement voor de mensen van deze tijd, vertrekkende vanuit de feiten, in alle objectiviteit en onafhankelijkheid. De generatie van de jaren zestig en zeventig was overdeven eenzijdig politiek geëngageerd. Ik behoor tot de post-punkgeneratie van eind jaren zeventig, die het meer zocht in zichzelf in plaats van achter Che Guevara aan te lopen of extreem-linkse partijtjes die je het evangelie uitlegen. Daarna is men doorgeslagen naar het ieder-voor-zich van het neoliberalisme. Ik denk dat de slinger wel terug zal omslaan. Ik merk dat aan de positieve reacties op mijn boeken, die geëngageerd zijn maar vertrekken vanuit een feitenonderzoek. Volgens mij kunnen studenten hetzelfde doen: zonder prekerig te zijn maatschappelijke thema's opnemen.»

Margo Foubert
Jeroen Lissens

(Pieter van der Aa)

illegalen kan uitwijzen. Men kan ze niet uitwijzen, maar wel uitsluiten. Dat heeft men gedaan: ze worden volledig maatschappelijk uitgesloten. Ze krijgen nauwelijks gezondheidszorg, sociale voorzieningen, OCMW-steun, huisvesting en dergelijke. Ze hebben echt een parallelle maatschappij gekreëerd van illegalen, die naast de legale maatschappij leven en moeten zien te overleven. Wat op termijn veel gevaarlijker is dan wanneer men op de problemen zou inspelen.»

Verkiezingen

«Nu heb je voor het eerst een zekere stijlbreek gekregen onder Van Den Bossche,

haar eigen asielbeleid voeren?»

De Stoop: «Het is inderdaad zo dat de manoeuvreerruimte klein wordt. Op Europees niveau — waar dit onderwerp zeker moet worden behandeld — is er een democratisch deficit. De individuele landen zijn op papier nog altijd soeverein wat betreft hun grenzen en asielbeleid, maar anderzijds wordt de materie meer en meer geregeld op een bilateraal uitvoerend niveau, zoals het Schengencomité. De situatie is zo gegroeid dat de nationale parlementen geen greep meer hebben op de beslissingen die op internationaal niveau worden getroffen; maar ook het Europees Parlement heeft daar niets over te zeggen, omdat het geen wettelijke bevoegdheden heeft. Een stelletje

Organisaties voor asielzoekers, wie wil wat?

Verscheidenheid in eenheid

Organisaties die het opnemen voor vluchtelingen houden er heel diverse meningen op na, de ene al radikaler dan de andere. Hieronder volgt een konfrontatie van de eisenpakketten van de belangrijkste organisaties die zich met de vluchtelingenproblematiek en het asielbeleid bezighouden.

De 'Nationale Beweging voor de Regularisatie van Mensen zonder Papieren en voor Vluchtelingen' is pluralistisch en nationaal. Dit betekent dat ze zowel nederlands- als franstalig zijn, maar ook Brussels en regionaal. De Beweging werd op gang getrokken in mei 1998 en bestaat momenteel uit een tachtigtal organisaties. De meeste verenigingen hebben heel wat ervaring met de problematiek van vreemdelingen, vluchtelingen en mensen zonder papieren in België. In de praktijk heeft de Nationale Beweging beperkte eisen in verband met de regularisatie en het beschermingsstatuut (B-statuut). De organisatie tracht te mobiliseren om concrete acties te ondernemen.

Het Ociv (Overlegcentrum voor integratie van vluchtelingen) en de Waalse tegenhanger Ciré (Coordination et initiatives pour réfugiés et étrangers) vormen de twee koepels voor het vluchtelingenwerk in ons land. Het Ociv houdt zich ondermeer bezig met detentie, de asielprocedure en de weigering van OCMW-steun. Daarmee is ze ruimer in haar aandachtspunten dan de Nationale Beweging. "Ze omvat het spectrum van binnenkomst tot uitwijzing", aldus Pieter Degryse van het Ociv. Het Ociv en het Ciré zijn aangesloten bij de Beweging. Het Overlegcentrum is zowat het nederlandsstalige sekretariaat ervan.

In het maatschappelijke debat duikt ook het Komitee tegen Uitwijzingen op. In het franstalige landsdeel is er het Collectif contre les expulsions, dat op dezelfde lijn zit als het Komitee. Deze twee verenigingen, die aan de basis liggen van directe acties, zijn niet aangesloten bij de Nationale Beweging. Volgens hen gaat de Beweging niet ver genoeg. Het verschil in opvattingen leidt niet tot een haatverhouding. "We zitten niet in mekaar's haren," zegt Pieter Degryse, "iedereen doet zijn ding, maar er zijn geen structurele contacten."

As

De Nationale Beweging heeft een vier-tal assen uitgewerkt waarover binnen de organisatie eensgezindheid bestaat. De organisatie had hierover contacten met de voorzitters van de politieke partijen, maar nog niet met Binnenlandse Zaken.

Het **eerste voorstel** van de Nationale Beweging is "het recht op regularisatie na een verblijf van vijf jaar." Dit houdt in: een verblijfsvergunning voor vreemdelingen die al vijf jaar of langer in België leven, voor studenten geldt een termijn van tien jaar. De Beweging ziet dit recht op regularisatie als een eenmalige campagne die binnen een bepaalde termijn afgerond moet zijn. De tussenkomst van een ad hoc commissie voor regularisatie is in deze as voorzien. De voornaamste taak van deze commissie bestaat erin de voorwaarde van de verblijfsduur na te gaan alsook de mogelijkheid tot beroep als er betwisting is. Het betreft dus een recht op regularisatie op voorwaarde dat de betrokkene een bewijs voorlegt van zijn ononderbroken verblijf.

De **tweede as** van de Nationale Beweging voor Regularisatie omvat een structurele maatregel. Dit voorstel vertrekt van het principe dat het onaanvaardbaar is dat een door de Belgische Staat georganiseerde procedure die een voorlopig verblijf aan een vreemdeling verleent, veel te lang duurt. Na een periode van drie jaar moet er eveneens een recht op regularisatie bestaan. Deze as stelt dat dit principe geldt zowel

voor de lopende procedures, als voor diegene die beëindigd werden na een periode van drie jaar, en voor zover de mensen op het Belgische grondgebied zijn gebonden.

Doorn

Het Komitee tegen uitwijzingen formuleert bedenkingen bij de eerste twee assen. De organisatie ziet problemen in het aanbrengen van bewijsmateriaal. Het Komitee merkt op dat vele mensen ondergedoken leven of aan zwartwerk doen. Daarom zullen zij zelden bewijzen van betaling kunnen voorleggen zoals huur en elektriciteitsrekeningen. Een tweede doorn in het oog is de ad hoc commissie. Deze zou functionele banden hebben met de Dienst Vreemdelingenzaken. Daarenboven moet het beroep bij betwisting ingediend worden bij de ad hoc commissie die zelf de negatieve beslissing nam. Deze commissie zal verplicht worden het advies te vragen aan de Commissie van Advies voor Vreemdelingen. Toch is de ad hoc commissie niet gebonden door de uitspraak van deze laatste. Dit betekent dus — simpelweg — dat men geen waarborg heeft op een betrouwbaar beroep.

Het **derde voorstel** is gericht op de vreemdelingen voor wie het voorstel onder as één, twee of vier niet van toepassing is. De Nationale Beweging ziet de noodzaak om voor deze mensen formele en sterke garanties te voorzien om het onderzoek van de aanvragen rechtvaardiger te laten verlopen. De eerste garantie is het recht op een grondig onderzoek van de aanvraag tot regularisatie (opheffing van de mogelijkheid tot onontvankelijkheid van deze aanvragen). De beslissing wordt genomen nadat een **onafhankelijke commissie** advies geeft. Deze commissie werkt haar eigen rechtspraak uit op basis van indicatieve criteria die tevoren vaag omlind werd

1980) onontvankelijk verklaard. Momenteel wordt er niet aanvaard dat een verlengd verblijf in België, de geboorte of de aanwezigheid van kinderen op zichzelf volstaan als uitzonderlijke omstandigheden, die een aanvraag tot verblijf vanuit België

statuut) aan vluchtelingen afkomstig uit landen waar een algemene situatie van geweld heerst. Het gaat om de vluchtelingen die niet de bescherming van de Konventie van Genève kunnen inroepen. Het bijkomende statuut moet kollektief van aard zijn

De vreemdelingen namen zelf het initiatief

Open Grenzen en het Komitee tegen Uitwijzingen zijn niet aangesloten bij de Nationale Beweging voor Regularisatie van Mensen zonder Papieren en voor Vluchtelingen. Beide zijn de mening toegedaan dat de Beweging niet ver genoeg gaat. Volgens Open Grenzen moeten alle vluchtelingen worden geregulariseerd. Daarbij moeten de aanvragen voor asiel, voor een verblijfsvergunning en voor een visum afgeschafte worden.

De Nationale Koördinatie van Mensen zonder Papieren is een overkoepeling van vluchtelingen die bij het kerkasiel betrokken zijn. De vereniging — die nog zeer jong is — heeft de acties rond het kerkasiel mee opgezet. Die groepering vraagt aan de politiek geen algehele regularisatie, maar een verblijfsvergunning voor mensen die al vijf jaar in ons land verblijven of drie jaar in procedure zijn. Een andere eis is de toekenning van het B-statuut.

Het initiatief voor het kerkasiel ligt duidelijk bij de vreemdelingen zelf. De mensen die momenteel de kerken bewonen, zijn in hoofdzaak uitgeprocedeerde asielzoekers en mensen die nooit een aanvraag hebben ingediend. Het aantal mensen dat een kerk kan bezetten, is beperkt. Dit resulteert in heuse wachtlijsten. Momenteel worden er vijf kerken bezet: de protestantse kerk in Antwerpen met een maximum van vijfendertig personen, de Saint-François de Sales-kerk in Luik met een veertigtal bezetters, de Saint-Bernard kerk in Verviers biedt plaats aan een dertigtal mensen zonder papieren en een kerk in Bergen. De Begijnhofkerk in Brussel tenslotte herbergt een vijftigtal vreemdelingen.

(sb)

verantwoorden. Een verblijf van zes maanden volstaat volgens de Nationale Beweging reeds als vermoeden van uitzonderlijke omstandigheden. Dat moet een grondig onderzoek van de verblijfsaanvraag toelaten.

Aard

Het Komitee formuleert ongeveer dezelfde bezwaren of opmerkingen. De vereniging brengt aan dat de Dienst Vreemde-

en moet vooral toegekend worden na individuele beslissingen van de asielinstanties. Daarnaast heeft de minister de mogelijkheid om kollektieve beschermingsmaatregelen te nemen.

Het Komitee geeft toe dat het B-statuut een stap in de goede richting is, maar merkt op dat het toch het resultaat van een individuele benadering is en dat het B-statuut nog niet de bescherming van alle vluchtelingen garandeert. Het zou ook

(foto IvanPit)

den. De gezinstoestand of de duur van het verblijf zijn voorbeelden van deze criteria. Het recht op een beslissing binnen een redelijke termijn is de tweede garantie.

Met deze twee garanties wil de Beweging een einde maken aan het gevaar voor willekeur dat verbonden is aan een louter individuele regularisatiepolitiek. Volgens de organisatie wordt de overgrote meerderheid van de verblijfsaanvragen wegens uitzonderlijke omstandigheden (artikel 9, lid 3 van de vreemdelingenwet van 15 december

lingenzaken de beslissing neemt na advies van de Commissie van advies voor vreemdelingen. De mentaliteit en het functioneren van de Dienst Vreemdelingenzaken worden in twijfel getrokken. Het enige echte beroep dat kan aangetekend worden tegen een negatieve beslissing is bij de Raad van State. Maar deze procedure vergt veel tijd en geld en is daarom in vele gevallen ongeschikt.

De **vierde as** pleit voor de toekenning van een bijkomend beschermingsstatuut (B-

moeten open staan voor andere vluchtredenen zoals ecologische rampen en schendingen van de mensenrechten. Andere eisen van het Komitee tegen Uitwijzingen zijn: onmiddellijke en onvoorwaardelijke regularisering van alle mensen zonder papieren, een onmiddellijke stopzetting van alle uitwijzingen en een sluiting van de gesloten centra.

Stijn Bovy

Bron: <http://www.ociv.refugeenet.org>

Leuvense kriminoloog over kriminalisering van de migranten en asielzoekers

Het oordeel des onderscheids

Het asielbeleid zoals het nu wordt uitgevoerd, is een aanenschakeling van inbreuken op de mensenrechten. De Belgische politiek legitimeert haar beleid ten aanzien van vluchtelingen door een aantal legitimatiemechanismen te gebruiken. Eén van deze mechanismen is het kriminaliseren van migranten en meer specifiek: vluchtelingen. Lode Van Outrive is een Leuvense kriminoloog die zich over dit onderwerp heeft gebogen toen hij woordvoerder was van de SP in het Europees Parlement.

Veto: Is er een kriminalisering van migranten en vluchtelingen?

Lode Van Outrive: «Eerst en vooral is het zo dat deze personen zich in een positie bevinden waarin ze gemakkelijk kunnen gekriminaliseerd worden. Ten eerste omdat zij doorgaans behoren tot de onderste lagen van de maatschappij. Mensen uit de lagere klassen worden in het algemeen ook het meest geveiseerd door het strafrecht. Men gaat fysieke handelingen, begaan door mensen uit lage sociale klassen, veel gemakkelijker kriminaliteit noemen. Dit is de zogenaamde veel voorkomende criminaliteit. Met kriminaliteit die mensen uit hogere klassen begaan, zoals bijvoorbeeld valsheid in geschrifte en witwaspraktijken, gaat men op een andere manier om. Dit wordt minder gemakkelijk gekriminaliseerd. En als dan dan al gebeurt, dan nog gaat men dat anders behandelen. Daarbovenop komt nog dat migranten, legaal of illegaal, aan allerlei voorwaarden worden onderworpen. Zij moeten administratief met veel zaken in orde zijn, waardoor er ten aanzien van hen veel meer strafbare feiten kunnen worden vastgesteld. Veel migranten zitten in de gevangenis omdat ze niet de administratie niet in orde zijn. Dit alles situeert zich op het nivo van de wetgeving, namelijk wat wordt in de wet gekriminaliseerd en wat niet. De volgende fase is dan de rechtbank, waar men effectief wordt veroordeeld, ook hier hebben migranten veel nadelen. Ze kunnen zich geen goede advocaat veroorloven, hebben vaak geen vaste woonplaats, enzovoort. Mensen zonder papieren zijn dus een gemakkelijk doelwit, want het feit dat zij hier zijn, wordt als criminaliteit beschouwd. Zij zijn illegaal.»

Opiniemakers

Veto: Is er een verband tussen deze kriminalisering en het asielbeleid?

Van Outrive: «Het kriminaliseren van arme migranten ligt in het systeem zelf dat toelaat de mensen die hier binnen komen te discrimineren. Dit schept een bepaalde ingesteldheid bij de bevolking tegenover al wie hier binnenkomt, hetzij als arbeidskracht of als illegaal. De bevolking associeert dit met

elkaar. Politici zouden de mensen een oordeel des onderscheids moeten aanleren. Er zijn verschillende soorten illegalen: er zijn mensen die je kunt terugsturen en er zijn er waarbij je dat niet kunt. Politici en pers maken onvoldoende dit onderscheid tegenover de bevolking. Men gaat veralgemenen en zo creëert men stereotypen. Een asielzoeker mag men niet bij voorbaat een crimineel noemen.»

Veto: Wat brengt de regering ertoe om dit toe te laten?

Van Outrive: «Kriminalisering is een vorm van populisme en volksbedrog. Er zijn een aantal partijen wiens hete adem men in de nek voelt en men denkt dat men ook die richting moet uitgaan. Er steekt dus een elektorale motivatie achter. Dit is politiek niet erg moedig. Opiniemakers, zoals de ministers, partijleiders en persmensen scheppen een bepaald beeld over deze mensen. Vroeger was een asielzoeker een gast, nu is hij bij voorbaat een verdachte crimineel. De publieke opinie bestaat niet, deze wordt geproduceerd. Sommige mensen bevinden zich in een onzekere situatie, zoals bijvoorbeeld werklozen en ouderen, en dit geeft een goede voedingsbodem om hen tegenover de vreemdelingen nog onzekerder te maken.»

Rambo's

Veto: Wat is de rol van de politie in deze kriminalisering?

Van Outrive: «Het is geweten dat de politie veel sneller de misdrijven registreert die door migranten en vluchtelingen worden gepleegd. De politie heeft het systeem mee. Zo moeten ze in theorie voor een identiteitscontrole de toelating hebben van de burgemeester, in de praktijk is dit een blanco cheque die ze krijgen en doen ze een identiteitscontrole wanneer ze willen. Er vindt ook onvoldoende selectie plaats bij de politiemensen. Men werft nog teveel Rambo's aan. De politiemensen voelen zich ook gedeekt door het systeem. Zo werd de laatste jaren ongeveer alles wat de rijkswacht deed goedgekeurd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.»

«Het is ook zo dat migranten mensen zijn die in moeilijke situaties zitten en dus gemakkelijker in de problemen komen. Ze rijden bijvoorbeeld gemakkelijker in een wagen die niet in orde is, omdat ze zich geen goede kunnen veroorloven. Migrantenkinderen spelen vaak op straat omdat ze thuis te klein behuisd zijn. Migrantenvrouwen bieden zich dus als het ware aan bij de politiediensten.»

Veto: Welk beeld geeft de media over de vluchteling en werkt zij ook mee aan de kriminalisering?

Van Outrive: «De media geeft in het algemeen een veel te negatief beeld over deze mensen. De kranten van nu zijn omwille van de concurrentie uit op sensatie. De vroegere progressieve dagbladen blazen nu

koud en warm en kunnen nu eens progressief en dan eens conservatief uit de hoek komen.»

Veto: Heeft de procedure tot asielaanvraag ook een kriminaliserend karakter?

Van Outrive: «De opvang van asielzoekers wordt niet op een doeltreffende en menselijke wijze georganiseerd. Iemand zei me ooit dat de opvang van de vluchtelingen met opzet gedesorganiseerd werd. De repressie, zoals bijvoorbeeld de opsluiting, die gevoerd wordt ten aanzien van asielzoekers is aan de ene kant bedoeld als afschrikkingspolitiek en aan de andere kant als een hindernis tot integratie. Dit getuigt van een xenofobie. Het is ook een middel om niet te moeten inzien dat de hele migratiebeweging een bestendig verschijnsel is, dat niet meer weg te sjerfen valt. De hele wereld is in beweging, alle landen zijn migratielanden geworden. Men laat zich hierbij afschrikken door extreem-rechts en men geeft geen objectieve informatie aan de mensen. De legitimatie van dit asielbeleid gebeurt voor een groot deel uit elektorale overwegingen, maar ook om mee te praten met een bepaalde categorie van mensen. Namelijk die mensen die zich al onveilig en onzeker voelen.»

Veto: Brengen vluchtelingen dan geen criminaliteit mee?

Van Outrive: «Die mensen zitten in een zodanige situatie dat ze direkt de margina-

liteit induiken. Maar door te stellen dat bijvoorbeeld alle Roemenen gauwdevien of inbrekers zijn, maak je een veralgemening. Zo kweek je een hetze tegen al wat hier vreemd is. Vanuit de politiek zou men het extreem-rechtse gedachtegoed moeten tegengaan en de mensen leren onderscheid maken. In de praktijk doet men echter het tegenovergestelde, dat is veel gemakkelijker.»

Inbrekers

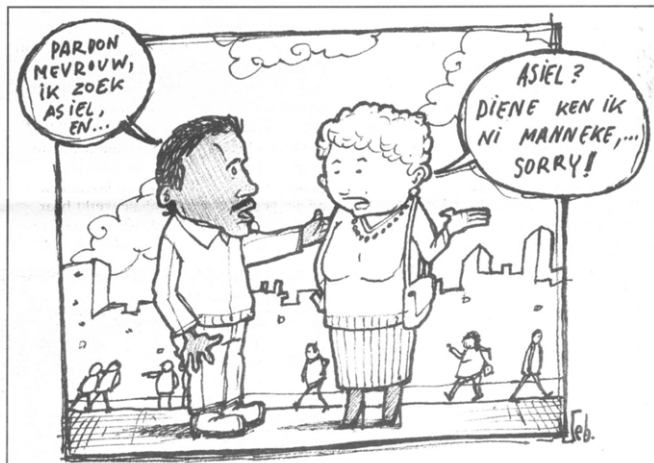
Veto: Hoe kan men dat dan aanpakken?

Van Outrive: «Men moet de moed hebben om middelen aan te wenden om de mensen een oordeel des onderscheids bij te brengen. Het is inderdaad zo dat er kriminelere zijn onder de Roemenen, maar bij de Belgen is dit evenzeer zo het geval. De politici moeten ook durven zeggen dat ons land zowel een immigratieland als een emigratieland aan het worden is, zoals alle landen in de wereld. Op dit ogenblik maakt men de mensen wijs dat men de grenzen zomaar kan sluiten.»

Veto: Wat is de taak van de criminologie in deze problematiek?

Van Outrive: «De criminologie kan meehelpen om de toestanden te demystificeren en om dus meer objectieve informatie aan te brengen. Bijvoorbeeld omtrent criminaliteit, om zo de mensen andere gedachten bij te brengen. De universiteit moet ook werken aan alternatieve oplossingen. Het is de taak van de universiteit om op bepaalde zaken vooruit te lopen en nieuwe beleidsperspektieven aan te bieden.»

Ann Van De Moortel

Tenten in de Begijnhofkerk

Met tien waren ze donderdagavond, de asielzoekers die probeerden met wat muziek de moed hoog te houden in de Brusselse Begijnhofkerk. Ze speelden tamtam, zongen en dansten, vlakbij de tenten die voor hen in de kerk zijn opgezet. Een meisje van vijf, uitgedost in een schattige streepjespijama, had er veel zin in. Ze maakte een overmoedige pirouette, die haar pardoes verkeerd deed landen. Ze was evenwel de enige met entoesiasme. De andere muzikanten hielden er na tien minuten mee op. Van hun gezichten was al voordien af te lezen dat ze niet in feeststemming verkeerden.

Sinds drie weken hebben een veertigtal papierlozen — kinderen inbegrepen — de Begijnhofkerk in het centrum van Brussel bezet. Het is de bedoeling om de gelijkaardige acties in andere Belgische steden die de aandacht op deze problematiek willen vestigen, te ondersteunen. Hoe lang ze het nog zullen volhouden weten ze niet. Toch wordt er al over gesproken nieuwjaar te halen. Een dergelijke actie zolang volhouden is evenwel niet vanzelfsprekend. Aanvankelijk konden enkel vrouwen en kinderen gebruik maken van de witte tenten van het Rode Kruis die in de kerk werden opgezet. Nu zijn er al genoeg tenten.

Een Roemeen die er vertoeft, heeft last aan zijn rug wegens de vochtige kiltte in de kerk. Hij klaagt er ook over dat de Afrikanen beginnen te stinken, omdat ze zich niet wassen. Zelf vindt hij het eveneens een hels karwei om zich in een koud gebouw met koud water te wassen. Toch verbijt hij zich elke morgen opnieuw.

De Roemeen leeft sinds 1993 in België, maar zijn papieren zijn nog altijd niet in orde. Om zijn ongenoegen te uiten wil hij maandag in hongerstaking gaan. "Altijd wachten op papieren voor je iets kunt aanvragen, ik ben het spuugzat." Eerst wil hij zijn advocaat spreken over de kwestie. Het is een man waar hij veel vertrouwen in stelt: "Zijn zoon komt ook vier keer per week bij ons slapen, uit medeleven met onze problematiek."

De tv waar enkele jongeren die in de kerk verblijven naar kijken is kaduuk. Zin om mee te vergaderen met de rest over een intern huisreglement hebben ze evenwel niet. De gemoederen zijn er al te vaak verhit. Nog anderen houden zich totaal afzijdig en verorberen zwijgzaam hun avondmaal. Brood met plakjeskaas. Een jongetje van drie heeft geen honger, hij gooit gedurig zijn bal tegen het altaar.

(hd)

Abu Sanoko van de zelforganisatie voor vluchtelingen vzw Truth

"Als de kop aanwezig is, draagt de knie de hoed niet"

Isschien vertrek ik volgend jaar wel, als men mij hier het leven onmogelijk blijft maken", vertelt Abu Sanoko. Zes jaar geleden ruilde hij de Ivoorkust in voor België. Hij werd in het hokje van de vluchtelingen geduwd en gemarginaliseerd. Uit frustratie en machteloosheid richtte hij met negen vluchtelingen de VZW Truth op, om zelf voor hun rechten te kunnen vechten en de verhouding tussen Belgen en vluchtelingen enerzijds en vluchtelingen onderling anderzijds te bevorderen. Maar zijn waarheid wordt gemuilkorfd, zegt hij met een Afrikaans spreekwoord, "want de dag dat de leeuwen hun geschiedenis schrijvers zullen hebben, zullen de jagers geen helden meer zijn."

Abu Sanoko: «Onze aanwezigheid hier moet voor een stuk ook voor ons volk zijn, zodat de andere versie van de ontmoeting tussen de jagers en de leeuwen aan bod komt. De blanken weten niet wat er allemaal gebeurt is en nu nog gebeurt. Daarom hebben wij bijvoorbeeld een aktie gedaan om niet meer te tanken bij Shell. De meeste mensen weten niet dat Shell bezig is in Ogoniland in Nigeria mensen uit te buiten. Wij, als vreemdelingen, moeten dat internationale kader en die verbanden duidelijk maken.»

Veto: Ging het vlot om die organisatie op te richten?

Abu: «In het begin wou niemand dat aanvaren. De vluchtelingen zelf geloofden niet dat wij een sterke VZW konden hebben om onze rechten te verdedigen. Onze eerste strijd was dus mensen overtuigen dat wij hier rechten moeten hebben om hier te kunnen leven. Het grote probleem was dat weinig mensen de kans hadden om tussen de mensen te wonen, ze moesten naar een

opvangcentrum. Wij noemen een kat kat, want er was veel schijnheiligheid in het woordgebruik: we vinden opvangcentra 'gevangnissen' en de gesloten centra 'koncentratiekampen'. Hierdoor nemen wij een sterk standpunt in tegen die schending van de rechten van de mens.»

Veto: Het kerkasiel lijkt te bewijzen dat de vluchtelingen erin slagen om zich beter te organiseren.

Abu: «Met die beweging rond kerkasiel heeft Truth niet zoveel te maken, al steunen we die mensen volledig. Maar het is zeker niet onder onze impuls gebeurd. Na drie jaar werken waren wij er van overtuigd dat de grote taak was om de vluchtelingen zelf te sensibiliseren. Daarom zijn we begonnen met het oprichten van werkgroepen, eerst in Gent, intussen ook in Antwerpen, Leuven, Brugge en Brussel. Voor die werkgroepen werken wij altijd samen met een plaatselijke organisatie, liefst een VZW. In Leuven werken wij samen met het Comité tegen Uitwijzingen en Los Buenos. Met die provinciale werkgroepen willen we heel België beslaan zodat de vluchtelingen elkaar kunnen ontmoeten, en er contact ontstaat met Belgen. Het betekent niet dat als een systeem je niet wil, de bevolking je ook niet welkom heet. En dat verschil willen wij aan de vluchtelingen duidelijk maken.»

«De vluchtelingen vormen een heel zwakke groep in België en moeten daarom beschermd worden. Het is beter dat zoiets gebeurt door een organisatie voor, door en met de vluchtelingen, 'als de kop aanwezig is, draagt de knie de hoed niet'. Wij willen de vluchtelingen een kans geven om te tonen wie ze zijn. Daarnaast willen wij ook samenwerken met Belgische organisaties en hun interesse wekken voor onze problemen. Nu hebben ze daar geen oog voor want we hebben geen stemrecht.»

Veto: Het vluchtelingenprobleem is nu geëscaleerd. Zal er ook iets veranderen?

Liambi-André, Kongolees en al drie jaar zonder papieren in Antwerpen

"Ons kennen via de media is absurd"

Iobiele toiletten en douches op het pleintje voor de protestantse kerk in de Antwerpse Lange Winkelstraat verraden dat hier sinds kort asiel verleend wordt aan mensen zonder papieren. De sans papiers uit de Ufsia-kapel zijn nu overgebracht naar de protestantse kerk in de buurt, die hen op haar beurt voor twee weken onderdak biedt. In het voorportaal wordt gekookt, tussen de grote houten kerkbanken liggen matrassen en staan tafels opgesteld. Buiten is het koud. De direkte konfrontatie met de mensen in de kerk zelf is onverwacht hard, wat hun vriendelijke bereidheid tot uitleg over hun situatie nog opmerkelijker maakt. Aan het woord is Liambi André, Kongolees en al drie jaar zonder papieren in Antwerpen.

«We zullen hier weggaan vanaf het moment dat voor elk van ons papieren op het gemeentehuis in orde gebracht worden. We zijn hier met mensen uit verschillende landen, zelf kom ik bijvoorbeeld uit Kongo, ik moest er vluchten omdat ik lid was van de oppositie. Maar er zijn ook vluchtelingen uit Angola, Kongo-Brazzaville en andere streken.»

«We hebben onszelf georganiseerd om tot deze aktie te komen en zijn naar hier gekomen om onze rechten te verklaren. Iedereen hier heeft zijn persoonlijke redenen om op de vlucht te zijn: er zijn zowel politieke, etnische als religieuze vluchtelingen naar hier gekomen. En iedereen hier heeft een aanvraag tot asiel moeten indienen, hetzij op de luchthaven, hetzij op het Klein Kasteeltje. Maar als die aanvraag geweigerd wordt, ben je het statuut van kandidaat-vluchteling kwijt en dan besta je gewoon niet meer. Je hebt nog het recht op leven. Zelf heb ik op de luchthaven asiel gevraagd, en daar hebben ze me het formulier 25 gegeven. Daarmee was ik nog maar een kandidaat-vluchteling, geen vluchteling. Vanaf het moment dat ik aankwam in België, heb ik meer dan vier jaar op antwoord moeten wachten op mijn aanvraag tot asiel. Na vier jaar kreeg ik dan uiteindelijk wel antwoord: mijn aanvraag was geweigerd en ik moest het land uit. Vanaf dat moment bestond ik niet meer, en ben ik in de illegaliteit gaan leven. Dit duurt nu al drie jaar.»

«Iemand die geen papieren heeft, bestaat niet. Hij heeft geen recht op het bestaansminimum en heeft dus niets om van te leven of te eten. Tot voor kort hadden kinderen van illegalen niet het recht om naar school te gaan. Zonder papieren val je

Abu: «Ik denk dat het voor een elektroshock zal zorgen bij de bevolking, bij de vluchtelingen, en — onder druk van de oppositie — ook bij de regering. Ook de samenwerking onder de vluchtelingen moet verbeteren. Truth is geen politieke beweging omdat je mensen van alle strekkingen naast elkaar vindt. Wat ons bindt, is dat we hetzelfde hebben doorgemaakt toen we hier aankwamen.»

«Een groot voorbeeld voor mij is altijd de strijd van het Vlaamse volk geweest. Nu ik in Brussel woon, zie ik duidelijk dat de Vlamingen moeten vechten voor hun rechten tegen een dominante groep. Niemand zal het doen voor hen. Zo moeten wij dat ook doen. In Brussel probeert de ene gemeenschap op een heel subtiel wijze de vluchtelingen aan haar kant te krijgen. Als ik op de dienst vreemdelingenzaken zit bijvoorbeeld nemen ze aan dat je Frans spreekt, ik moet er eksplicit bij vermelden dat ik ook Nederlands spreek.»

Rol

Veto: Vroeger waren het vooral mannen die naar Europa kwamen, dan gezinnen, nu ook jonge, alleenstaande vrouwen.

Abu: «De afstand tussen de continenten wordt steeds kleiner en kleiner. Zolang er in Afrika politieke, sociale of economische problemen zijn, zullen mensen er weg willen. Ook de oorlogen spelen een rol: er zijn veel jongeren zonder ouders, en vrouwen zonder mannen.»

Veto: Hoeveel kost het ongeveer om naar hier te komen?

ook buiten de gezondheidzorg en kan je geen medicijnen kopen, ondanks de wet die zegt dat iedereen recht heeft op gezondheidzorg.»

Zwart

«Ik ben niet de enige die in het zwart werkt hoewel de staat het niet toelaat. Maar men is verplicht het te doen: je moet toch iets hebben om te eten? Dus ga je in het zwart werken, of ga je op zoek naar organisaties die de vluchtelingen helpen. Er zijn er zowel katholieke als protestantse. Je kan daar vijfhonderd frank krijgen, maar daar leef je geen hele maand mee.»

«We hebben besloten onze toevlucht te nemen tot een plek, in dit geval een kerk, omdat een kerk een heel grote symbolische waarde heeft: iedereen is er welkom, iedereen kan er heen. Op die manier willen we een standpunt innemen tegenover de politici dat dit niet langer kan. Ook wij zijn mensen en hebben het recht om ons te kleden. We willen een dialoog op gang

Abu: «Minimum dertigduizend frank voor het ticket, en nog dertigduizend voor een visum van twee weken. Dat is ook allemaal business.»

Veto: Het vluchtelingenprobleem is een Europees probleem. Zijn jullie op dat niveau georganiseerd?

Abu: «Wij hebben contacten met organisaties in Parijs en in Aken, wij willen die verder uitbouwen. Het is de bedoeling dat er een Truth International komt. Op internationaal niveau in er nu al de vzw Afrika 2000. Die vzw is voor Afrikanen die iets terug willen geven aan Afrika. Afrika 2000 zet agro-turale projecten op met de lokale bevolking.»

«Men gaat in Europa niet meer terug naar de kern van het probleem: waarom mag die persoon niet hier zijn, waarom is er migratie? Niemand durft die vraag te stellen, men is over de details bezig, over hoe men de mensen gaat repatriëren bijvoorbeeld, met pillen of kussens? Omdat wij wel zulke inhoudelijke vragen durven stellen, zijn wij niet populair. Daarom gaan we dit jaar ook in scholen spreken. Dit project heet 'Een vluchteling in de klas' en is in samenwerking met de provincie Vlaams Brabant. Iemand van ons komt vertellen over zijn cultuur, de reden van zijn vlucht en de toestand hier. Wij geloven dat de toekomst van elk land in zijn jeugd ligt. En hopelijk kunnen sommige jongeren ook hun ouders een beetje kunnen heropvoeden.»

Benny Debruyne
Stijn Bovy

Spanning tussen recht en rechtvaardigheid

Lang leve de rechtstaat

"En probleem met scheiding tussen Kerk en Staat is er momenteel niet." Dat zegt André Alen, professor staatsrecht aan de KU Leuven over de opvang van vluchtelingen door kerkelijke instanties. De regering had het signaal van de kerkelijke overheid begrepen en speelde er handig op in. De overheid voelde dat het uit de hand liep en lanceerde een oproep om te zorgen voor opvang. Via deze weg waarborgde ze haar legitimiteit en ging ze het fenomeen 'burgerlijke ongehoorzaamheid' tegen.

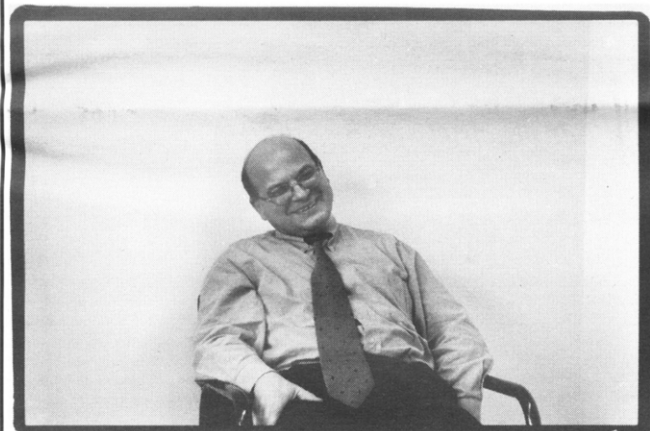
Illegale vreemdelingen — zoals uitgeprocedeerde asielzoekers, clandestiene migranten, buitenlandse studenten zonder verblijfsvergunning — hebben in alle omstandigheden onverschillenbare rechten zoals het recht op leven, vrijheid, integriteit en menswaardige behandeling. Daarbij is het niet van belang of de betrokkene een verblijfsvergunning heeft of niet. Maar geen enkele rechtsorde, ook niet de rechtstaat, is onfeilbaar. Het recht moet niet alleen wettelijk korrekt zijn, maar ook rechtvaardig en menswaardig.

Lidstaten van de Europese Unie verwijzen vaak naar intergouvernementele verdragen zoals de Konventie van Genève over het Statuut van Vluchtelingen. (1951) Zij doen lippendienst aan konventies waartoe zij juridisch gebonden zijn, maar in de praktijk omzeilen ze deze vaak. Soms geven ze er een willekeurige interpretatie aan, die steeds verder afwijkt van de voorgeschre-

ven interpretatie van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen. Dit verdrag erkent vijf categorieën, maar biedt geen antwoord op een aantal nieuwe vluchtelingensituaties. Het gaat ondermeer om burgeroorlog, ernstige sociaal-economische wan toestanden ten gevolge van onder andere schendingen van mensenrechten op grote schaal en natuurrampen. In zo'n situatie zijn de economische, religieuze, etnische, politieke en sociale aspecten zodanig verweven met elkaar, dat een onderscheid tussen politieke en economische vluchtelingen te simplistisch zou zijn. Zolang deze categorie van vluchtelingen niet schuilgaat onder de Konventie, blijft hun bescherming beperkt. Toch zal de federale regering, in afwachting van een Europese regeling terzake, voor bepaalde ontheemden (waarschijnlijk Kosovaren en Algerijnen), onder bepaalde voorwaarden, een verblijfsvergunning verlenen.

Autonomie

Wanneer een vreemdeling asiel aanvraagt, gaat men eerst de ontvankelijkheid van de aanvraag na. Dit ontvankelijkheidsonderzoek gaat verder dan het toetsen aan het Vluchtelingenverdrag. De Vreemdelingenwet stelt dat een asielaanvraag enkel ontvankelijk kan verklaard worden wanneer zij "verband houdt" met de criteria van de Konventie van Genève of "met andere criteria die de toekenning van asiel wettigen". (artikel 52, B 1, 2, b) Deze bepaling blijft echter vaag, maar algemeen wordt aangenomen dat het gaat om artikel

(foto Johan Wijnants)

Asielnota: humaner beleid, maar geen koerswijziging

In navolging van het Evaluatieverslag van de Senaatskommissie Binnenlandse Zaken kwam de asielnota, goedgekeurd door de regeringstop op 4 oktober 1998. Daarmee willen Luc Van den Bossche (SP), minister van Binnenlandse Zaken, en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie, Jan Peeters (SP) het bestaande asielbeleid bijsturen. De duur van de procedure, de regularisatie en het verwijderingsbeleid zijn de drie delicate punten die de onderhandelingen voorafgingen.

Een koerswijziging is de asielnota in geen geval. De eerste zin van de tekst is hierover duidelijk: "Geen koerswijziging, maar een bijshaving van de scherpe kant." Ook het uitwijzingsbeleid blijft gehandhaafd: "Een persoon die illegaal in België verblijft, moet het land verlaten. Dit vereist een verwijderingsbeleid." De belangrijkste vernieuwing is de komst van een bijzondere commissaris voor het migratiebeleid. Hij zal belast worden met de coördinatie van het beleid en aanbevelingen doen over de toepassing van de vreemdelingenwetgeving. Hij mag echter niet tussenko-

men in individuele beslissingen.

De controle op de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) en de rijkswachter zal vergroot worden. Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding mag ook toezien op de werking van de omstreden gesloten centra, de veiligheidsdiensten van de luchthaven en de regularisatiepolitiek.

Voor wat de gedwongen uitwijzing betreft, is het gebruik van het kussen als dwangmiddel uitgesloten. Het rijkswachterdetachment van de luchthaven van Zaventem wordt geëvalueerd, uitgebreid en bijgestaan door een sel van psychologen en sociaal assistenten. De sel krijgt de opdracht de te verwijderen personen op te vangen en te begeleiden.

In de nota wordt ook meer transparantie en duidelijkheid beloofd op het vlak van de regularisatie. Hierdoor krijgt een (uitgeprocedeerde) asielzoeker die al jaren in België verblijft onder bepaalde voorwaarden het recht om in België te blijven. De criteria zullen worden vastgelegd in een openbare omzendbrief.

Universitaire parochie juicht kerkasiel toe

"Wij doen dan ook een sterke oproep tot onze Kristelijke gemeenschappen opdat zij zouden meehelpen om bijkomende opvangmogelijkheden te creëren." Dit melden de Belgische bisschoppen twee weken geleden in hun mededeling over opvang van vluchtelingen. De Universitaire Parochie (UP) van de KU Leuven gaat volledig akkoord met het standpunt van de bisschoppen, maar is niet helemaal te vinden voor het debat dat buiten de kerkgemeenschap om gevoerd wordt. Jan Dumon, studentpastor: "De beslissing om tot actie over te gaan, moet een zaak blijven van een kerkgemeenschap afzonderlijk. Hoewel wij ons volledig achter het standpunt van de bisschoppen scharen, moet er de nadruk op gelegd worden dat het belangrijkste argument om al dan niet tot een beslissing over te gaan moet zijn of

het praktisch haalbaar is voor een kerk."

UP vindt dat het debat buiten de kerkgemeenschap de sereniteit van het eigen debat in het gedrang brengt. Studenten en unief kunnen een mening formuleren over kerkasiel, maar enkel door zelf asielzoekers op te nemen, en niet door de Kerk een fiat te geven, aldus UP. Ook het feit dat de Ufsia wel een standpunt innam door kerkasiel te verlenen, en de KU Leuven niet, moet aldus UP zeer sterk genuanceerd worden. "De Ufsia gebruikte haar eigen kapel. In die zin nam de unief inderdaad een standpunt in het debat in. De UP funktioneert echter veel meer autonoom tegenover de KU Leuven. Als wij tot kerkasiel zouden overgaan, zou dat niet automatisch betekenen dat de universiteit een standpunt heeft ingenomen."

(kad)

drie van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM): "Niemand mag worden onderworpen aan foltering noch aan menselijke, vernederende behandelingen of straffen." De Vreemdelingenwet verwijst, voor wat het grondrechtsonderzoek van de asielaanvraag betreft, nergens naar andere criteria. Hier wordt de aanvraag dus enkel getoetst aan de aspecten van de Konventie van Genève.

Aanvraag

"De Kerk kan niet gedwongen worden door de staat om bepaalde taken op te nemen, die normaal door de overheid worden uitgevoerd. Hier kan je een element van de scheiding tussen Kerk en Staat vaststellen. Datgene wat in de kerk gebeurt, valt onder de kerkelijke autonomie. Daar kan de staat zich niet in mengen", aldus professor Alen.

Toch is deze autonomie niet onbeperkt. Artikel negentien van de Grondwet bepaalt "de vrijheid van eredienst, de vrije openbare uitoefening ervan (...), zijn gewaarborgd, behoudens de bestraffing van de misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheden worden gepleegd." Dit betekent dat het niet gaat om een absolute vrijheid. Als er bijvoorbeeld een misdrijf wordt gepleegd tijdens de uitoefening van bepaalde vrijheden — artikel negentien zegt dat uitdrukkelijk — kan dat misdrijf bestraft worden. Op die manier voorkomt men dat er misdrijven kunnen gepleegd worden onder het mom van godsdienstbeoefening.

Ook twee internationale mensenrechtenverdragen met directe werking in de Belgische rechtsorde waarborgen het recht op vrijheid van godsdienst. Het gaat om artikel negen van het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en artikel achtien van het Internationaal

Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten van de Verenigde Naties (Bupo). Wederom zijn deze vrijheden niet absoluut en worden er beperkingen voorzien in de uitoefening ervan.

Alen zegt dat zich momenteel het omgekeerde voordoet: "De staat die, bij gebreke van opvangplaatsen, aan de kerkelijke overheden vraagt om een inspanning te doen om vluchtelingen op te nemen. De overheid wil er zelfs voor betalen. Als de overheid daarentegen zou zeggen: 'Het is verboden om illegale vluchtelingen in de

kerken op te vangen,' en men negeert dit, waardoor het regeringsbeleid wordt doorkruist of tegengewerkt, dan rijst het probleem van scheiding tussen Kerk en Staat. Ik stel geen tegenstrijdigheid vast tussen het beleid van de staat en het handelen van de kerkelijke overheid in de huidige feiten. Beiden zitten op dezelfde golfengte. Daarvoor stelt zich het probleem van scheiding tussen Kerk en Staat niet."

Artikel

Er is sprake van burgerlijke ongehoorzaamheid wanneer men weigert zich aan de bestaande wetgeving te onderwerpen, omdat ze te streng is. Professor Alen meent dat burgerlijke ongehoorzaamheid in bepaalde gevallen mogelijk is in een rechtstaat: "Een rechtstaat kan evengoed een wettenstaat zijn. Men kan bijvoorbeeld in een regime op legale wijze — via legale wetten — aan de macht komen. Als de burger via burgerlijke ongehoorzaamheid gaat protesteren tegen de gevestigde macht en diens beleid, leidt dat in de meeste gevallen tot revoluties." Een regime kan legaal zijn, maar daarom nog niet legitiem. Het probleem dat zich stelt, is de grijze zone die opduikt bij burgerlijke ongehoorzaamheid. Als men zonder meer de burgerlijke ongehoorzaamheid mogelijk acht, ondergraaft men volgens professor Alen één van de basisbeginselen van de rechtstaat: de rechtzekerheid.

Het begin van de acties van de Kerk inzake kerkasiel dreigde een wig te drijven tussen de Staat enerzijds en de Kerk anderzijds. Op dat moment was er sprake van burgerlijke ongehoorzaamheid omdat de Kerk indruiste tegen het asielbeleid van de Staat. Deze pre-revolutionaire toestand werd beëindigd door de vraag die de regering stelde om te voorzien in noodopvang.

Stijn Bovy

Kerkasiel in het verleden, volgens het episkopaat en het Belgisch recht

Van de paus mag het

et kerkgebouw als dusdanig is geen heilig en onaantastbaar huisje. In de Belgische rechtsorde wordt op diverse plaatsen het statuut van de kerk als ruime gedefinieerd. De eigenheid van de ruimte is in de loop der tijd veranderd omdat de plaats van de kerk als instituut binnen de maatschappij in vraag werd gesteld. Niettegenstaande haar evolutie bleef de kerk als belangrijke maatschappelijke aktor bestaan.

Het begrip kerkasiel stamt uit het Ancien Régime en hield in dat niemand, zelfs niet de verdachten van zwaar kriminele feiten, uit de kerk konden gezet worden zonder eksplisiete toestemming van de pastoor of de bisschop. Toch de moderne staat, noch de moderne kerk kon zich vinden in dit recht, omdat het deel uitmaakte van de bevoorrechte positie van een geprivilegieerde kerk.

«Het kerkelijk recht kent de rechtsfiguur van de 'gewoonte tegen de wet in'»

In 1981 sloegen een aantal kerken van Arizona de handen ineen om hulp te bieden aan mensen die op de vlucht waren voor het geweld in El Salvador. Dat was meteen het begin van de beweging die momenteel driehonderd kerken en religieuze instellingen groepeerd van katholieke, protestantse en joodse signatuur. De 'Sanctuary Movement' is erin geslaagd een effectief netwerk op te bouwen voor de bescherming van vervolgd en niet erkende vluchtelingen.

Het idee van de 'Sanctuary Movement' werkte al gauw inspirerend voor Europa. Ondermeer in Duitsland, Frankrijk, Nederland, Zweden en Zwitserland werden initiatieven tot kerkasiel genomen door kerkelijke gemeenschappen, die steeds nadrukkelijker betrokken raakten bij asielzoekers en mensen zonder papieren. Een voorbeeld daarvan is de akte, ondernomen op 23 maart 1996 door 300 Afrikanen die hun intrek namen in de Saint-Ambroise kerk in Parijs.

Prikkels

In de boodschap 'In de kerk is niemand vreemdeling' van paus Johannes Paulus II ter gelegenheid van de wereldmigratiedag (25 juli 1995), wordt ingegaan op de situatie van de illegale asielzoekers, die "steeds meer kenmerken vertoont van een sociale noodtoestand." Tipend voor de sociale aard is de wijze waarop de kerk en de kristen zich moet opstellen jegens deze mensen: "De kerk probeert vooral te begrijpen, hoe men met inachtneming van de wetten mensen kan helpen aan wie het verblijf op het nationale territorium niet is toegestaan. Voor de kristen is de migrant niet zomaar een individu, dat hij volgens de wettelijk vastgestelde voorschriften moet respecteren, maar een persoon, wiens aanwezigheid hem uitdaagt en wiens behoeften hem verplichten tot verantwoordelijkheid. Het antwoord ligt niet in de door de wet voorgeschreven grenzen, maar in de solidariteit."

Evenals de pauselijke commissie voor migranten, zijn de Belgische bisschoppen van mening dat de overheid moreel verplicht is ervoor te zorgen dat niet-erkende asielzoekers elders een veilig en vrij bestaan krijgen. Daarnaast ziet de verklaring een

regularisatie van 'geïntegreerde' gezinnen die geen verblijfsvergunning kunnen krijgen, als de meest menselijke oplossing.

Rektor

Aanvankelijk voorzag het kerkelijk recht de mogelijkheid van kerkasiel (kanon 1179). Zelfs schulddigen, die in een kerk hun toevlucht zochten, konden daaruit niet verdreven worden zonder het fiat van de pastoor of bisschop. Krachtens kanon 1179 CIC17 konden de mensen, schuldig of niet, die in een kerk hun toevlucht hadden gezocht er niet uit worden verdreven, tenzij in geval van dringende noodzakelijkheid en niet zonder toestemming van de ordinaris of de rektor van de kerk. Het Kerkelijk Wetboek van 1983 voorzag geen plaats meer voor kerkasiel. Sommige auteurs zijn van mening dat het kerkasiel wel nog kan bestaan als gewoonte. Het kerkelijk recht kent trouwens de rechtsfiguur van de 'gewoonte tegen de wet in'. Wanneer de gewoonte om kerkasiel te verlenen heropleeft, kan zij opnieuw gestalte krijgen in het gewoonterecht. De bepaling hiervoor kan teruggevonden worden in kanon 1213: "Het kerkelijk gezag oefent zijn bevoegdheden en taken op gewijde plaatsen vrij uit".

Politie

Heel wat kerkgebouwen zijn eigendom van de gemeente. Dit geldt in het bijzonder voor de parochiale kerkgebouwen. Als openbare plaats valt de handhaving van de openbare orde in een kerkgebouw onder de bevoegdheid van de gemeentelijke overheid. Overeenkomstig artikel 134 B1 van de

(foto Pieter Van der Aa)

Nieuwe Gemeentewet kan de burgemeester in geval van oproer of stoomnis van de

«De burgerlijke overheid mag een godsdienstige plechtigheid niet verstoren onder het mom van handhaving van de openbare orde.»

openbare rust politieverordeningen maken. Deze verordeningen kunnen in bepaalde omstandigheden de ontruiming van een kerkgebouw inhouden.

Het Strafwetboek bestraft in artikel 143 en 144 stoomnis, wanorde en beschimpingen in verband met de eredienst. Artikel

143 houdt in dat de kerkelijke overheid, in casu de pastoor, de burgerlijke overheid kan opvorderen wanneer iemand de eredienst verhindert of verstoort. Anderzijds betekent dit ook dat de burgerlijke overheid zelf dit artikel in acht moet nemen. Zij mag bijgevolg een godsdienstige plechtigheid niet verstoren onder voorwendsel dat dit geschiedt om de openbare orde te handhaven. In elk geval dient een afweging gemaakt te worden tussen het recht van de overheid om op te treden en het respect voor het goed verloop van de eredienst dat uit artikel 143 van het Strafwetboek voortvloeit.

Daarnaast beschikt de pastoor zelf over een beperkt politierecht binnen zijn kerkgebouw. Maar de burgerlijke overheid kan optreden wanneer zij aanwijzingen heelt dat de openbare orde of de volksgezondheid bedreigd wordt. Ook hier dringt zich de afweging op tussen het recht van de gemeentepolitie en het politierecht van de pastoor.

Stijn Bovy

Bron: 'Kerkasiel vandaag'

De Nederlandse reactie op het vluchtelingenprobleem

Paars lacht groen

et Paarse kabinet dat Nederland nu bestuurt, wil de Vreemdelingenwet herzien omdat de overvolle opvangcentra vragen om een indijking van de vluchtelingstroom. Meningverschillen tussen de koalitiepartners staan een nieuwe wet echter in de weg en leidden zelfs begin november bijna tot een kabinetskrisis.

Onze Noorderburen trokken altijd al veel vluchtelingen aan omdat ze bekend stonden als een economisch sterke en een politiek tolerante natie. Met de Val van Antwerpen in 1585 emigreerden meer dan honderdduizend Vlamingen naar Nederland. Vier eeuwen later is er niet veel veranderd en kampt Nederland met een minstens even groot vluchtelingenprobleem als België.

Het politieke gehakketaak dat zich de laatste maanden tussen de regerende Nederlandse partijen afspeelde, betrof vooral Bosnische vluchtelingen. De VVD (conservatieve liberalen) en de oppositiepartij CDA (Christen-Democratisch Appel) wilden, nu de meeste gebieden in Bosnië oorlogsvrij zijn, de Bosnische vluchtelingen terugsturen naar hun land. Staatsecretaris van Justitie Job Cohen die tot de Nederlandse socialistische partij PVDA behoort en bevoegd is voor het asielbeleid, verzette zich hier tegen. Ten eerste wil Cohen zich houden aan het internationaal akkoord van Dayton, een vredesverdrag dat in 1995 gesloten werd en dat de terugkeerprocedure voor Bosnische vluchtelingen bepaalt. Het zegt dat de ondertekende landen deze vluchtelingen pas mogen uitwijzen als de Verenigde Naties heel Bosnië veilig ver-

klaart. Ten tweede kreeg een groot aantal Bosnische vluchtelingen in Nederland een permanente verblijfsvergunning en is het juridisch niet evident om deze vergunning te herroepen en hen alsnog naar hun thuisland terug te sturen.

In de vluchtelingenkwestie stonden oorspronkelijk D66 — de links-liberalen — samen met de PVDA tegenover hun derde koalitiepartner de VVD en de Kristen-Demokraten. De VVD was dezelfde mening toegedaan als de gezagsdragers in Duitsland die het akkoord van Dayton met de voeten treden en de Bosniërs nu al uitwijzen. Echt ruzie kwam er toen D66 zich ook achter de conservatieve liberalen en de CDA schaarde: D66 diende een motie in om toch al een aantal Bosniërs weg te sturen, ook zij die een permanente verblijfsvergunning hebben. Met de VVD en het CDA achter zich, behaalde D66 met haar voorstel een meerderheid. Premier Kok van de PVDA steigerde en dreigde met een kabinetskrisis wanneer de Paarse partijen niet op één lijn zouden komen. D66 bond in zodat Staatsecretaris Cohen, niet gestoord door krakelende partijen, rustig aan de herziening van de Vreemdelingenwet kon beginnen.

Hotelkamer

Deze herziening is dringend nodig. In februari liidden de Nederlandse opvangcentra voor vluchtelingen al aan alarmklok. De maximale capaciteit in de centra van drieënvijftig duizend vluchtelingen is bereikt omdat het aantal nieuwe asielaanvragen dit jaar spektakulair steeg en de procedure steeds langer duurt zodat dezelfde vluchtelingen lange tijd in een centrum verblijven. Nieuwe asielzoekers worden soms niet opgevangen of worden doorver-

wezen naar de gemeente die hen een uitkering geeft waarmee ze een hotelkamer betalen. Dit levert niet alleen financiële problemen op voor de gemeente, maar het vormt ook geen oplossing tijdens de vakanties wanneer de hotelgasten hun kamers liever verhuren aan andere gasten en de vluchtelingen op straat staan.

Met een nieuwe Vreemdelingenwet wil de Paarse regering de asielprocedures versnellen, maar zolang de wet er nog niet is, worden er noodscenario's uitgedokterd. De PVDA deed het liever niet, maar bij gebrek aan alternatieve oplossingen besliste ze samen met D66 een provisorisch kamp met legertenten op te richten op de Veluwe hei bij Ermelo. Maar de tenten bleken niet bestand te zijn tegen de regen en de televisiebeelden van het bemoderde kamp gingen de hele wereld rond, CNN inkluis. De Nederlandse bevolking reageerde verontwaardigd en de vluchtelingen werden overgebracht naar een comfortabeler kamp in Nijmegen.

Een vaak gehoord verwijt in deze politieke discussie, is dat de Nederlandse partij en het vluchtelingenprobleem aangripen om zich te profileren. In het eerst Paarse kabinet dat tussen 1994 en 1998 regeerde, maakte enkel de toenmalige VVD-voorzitter Bolkestein een uitgesproken programma van het asielbeleid en hield hij er een gekontesteerde mening op na. Bij de vorming van het tweede Paarse kabinet in mei werd een streng maar rechtvaardig asielbeleid als gezamenlijk programma van de drie partijen naar voor geschoven. Dat de drie koalitiepartners, er nu nog niet eens in slagen de koppen bij elkaar te steken, is tekenend voor het falende asielbeleid in Nederland.

Sofie Overstijns

Guy Tegenbos over de maatschappelijke rol van de academische wereld

“Voor rol denkende intellektueel is geen plaats meer”

Ue universiteiten moeten niet op elk maatschappelijk debat present zijn, maar mogen — zoals de laatste jaren — hun rol als ‘denkende gemeenschap’ allerminst veronachtzamen. De studentenbeweging zou eigenlijk het meest dynamische deel van die gemeenschap moeten zijn. De studentenbeweging zal die verwachting pas kunnen inlossen als zij haar mobilisatiekracht en werking versterkt. Maar daarvoor moet ze eerst over structurele problemen — zoals de studiedruk — haar licht laten schijnen. Dat zegt Guy Tegenbos, redakteur binnenland van De Standaard.

Guy Tegenbos: «Ik denk dat er een aantal materiële oorzaken aan de grond liggen van het feit dat universiteiten zich minder in maatschappelijke discussies mengen. De hoofdoorzaak is het feit dat de basisfinanciering van de universiteiten voortdurend daalt, terwijl het volume van extern gefinancierd onderzoek toeneemt. De universiteiten kunnen daardoor zelf minder prioriteiten stellen. Een tweede element is dat dit de eindfase is van een heel positieve evolutie die in jaren zeventig en tachtig begonnen is. Vóór die tijd was de universiteit een ivoren toren, vanaf de jaren zeventig evenwel wilde men zich maatschappelijk dienstbaar stellen. Vanaf toen sprak men ook over de drie functies van de universiteit: onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening. Die kwam er eerst in het domein van de sociale wetenschappen waar men zei dat het onderzoek moet inpikken op de beleidsvragen die leven. Geleidelijk aan is dat geëvolueerd naar onderzoek dat door het beleid gevraagd wordt.»

«Herman De Dijn (groepsvoorzitter Humane Wetenschappen aan de KU Leuven) heeft in zijn opiniestuk van dinsdag nog een derde trend opgemerkt: de prestatiedruk — het aantal wetenschappelijke publicaties bijvoorbeeld — op de academie neemt sterk toe. Op zich is dat natuurlijk ook een goede tendens, maar op dit moment evenwel is die druk blijkbaar te hoog. De universiteit heeft te weinig tijd om — als denkende gemeenschap en niet als gemeenschap die onmiddellijk doet wat men haar vraagt — zelf nog prioriteiten in haar onderzoek en in onderwijsactiviteiten kan steken. Ze heeft nog minder ruimte voor de bredere maatschappelijke rol die de universiteit in haar geheel — en eigenlijk iedere academicus voor zich — moet vervullen. De rol van de denkende intellektueel die enige materiële ruimte en het intellectuele gehalte heeft om na te denken over samenlevingsverdragen, daar is allemaal geen tijd meer voor.»

Stapje

Veto: In uw tribune gaat u eigenlijk nog een stap verder: de universiteiten zijn niet alleen onverschillig, maar ze helpen de facto mee aan het depolitiseren van bepaalde thema's.

Tegenbos: «De vraag om te depolitiseren komt vanuit de politiek, en de universiteit speelt daar gewoon op in. Daardoor depolitiseert zij debatten. Eén van de aanduidingen dat de universiteit toch wel wat fout zit op dat punt is dat ik bijna nooit wetenschappelijke kritiek hoor op opdrachtonderzoeken. Ik zie nooit kritiek van een wetenschapper op het onderzoek dat een andere wetenschapper uitvoert in opdracht van het beleid. Wat ook niet klopt, is dat sommige Vlaamse departementen eisen dat de onderzoeksresultaten eigendom zijn van het departement in kwestie. Zij kunnen bijgevolg zelf beslissen of die resultaten al dan niet worden vrijgegeven. Dat is helemaal strijdig met elke eerste academische regel: het moet een wetenschappelijk onderzoek aan de universiteit publiek is, anders

(foto David Maesent)

kan het zijn wetenschappelijke rol ook niet meer spelen. Onderzoek aan de universiteit heeft toch ook altijd als bedoeling om de wetenschap zelf een stapje vooruit te brengen.»

«Of de reactie van de Ufsia de perfecte academische beantwoording is van het probleem van de asielzoekers, heb ik ook niet gezegd. Ze hebben wel hun rol gespeeld van denkende gemeenschap door te zeggen dat er iets niet klopt en het op de agenda te zetten. Ze hebben dat op de agenda gezet door er een bepaalde vorm aan te geven: door asiel te verlenen aan een aantal mensen. De universiteit moet ook niet op elke maatschappelijke uitdaging ingaan, zij moet daar ook in kiezen en haar energie doseren, zien waar ze iets kan aanbrengen en waar niet.»

“Die aktie voor asielzoekers is goed omdat ze vaste patronen doorbreekt”

«Nu vind ik persoonlijk wel dat er bij het probleem van de asielzoekers heel wat zinnovos kan aangebracht worden door de universiteit. Dat gaat van het heel materiële — het opvangen van asielzoekers — tot het grondig nadenken over ‘fort Europa’. Heeft het zin om van Europa een fort te maken waar niemand binnenkomt, als we dat niet willen. Er is maar één poortje dat we open laten, dat van de asielzoekers. Als je geen andere vorm van immigratie toelaat, dan noemt iedereen zich asielzoeker. Dit soort politieke vragen kun je stellen. Ik verwijt de universiteiten niet dat ze niet ook voor de asielzoekers in de bres gesprongen zijn. Ik verwijt ze wel dat ze bijna nooit als gemeenschap dit soort vragen aan de orde stelt, of inpikt op vragen die de samenleving daarover stelt. Het scherpste voorbeeld vind ik nog altijd de hervorming van de justitie. De hele vraag naar de gerechtelijke achterstand, naar de organisatie van het gerecht bijvoorbeeld, hoor ik niet dikwijls stellen binnen de universiteit. Of de vraag naar de opleiding van juristen. Die worden tijdens hun opleiding al gespecialiseerd in het stellen van procedurevragen, in de vorm van het recht. De vraag naar de inhoud — is dit rechtvaardig of niet — hoor ik niet vaak.

Veto: Niet alleen de universiteiten maar ook de

studentenbeweging laat zich eigenlijk niet meer uit over maatschappelijke debatten, terwijl die zich niet hoeven te bekommeren om financiering en dergelijke.

Tegenbos: «Wat ik merk is dat — hoe je het ook draait of keert — de studiedruk heel veel hoger ligt dan tien jaar geleden. Daarom is het veel moeilijker om studenten te mobiliseren voor vanalles en nog wat, ingebegrepen maatschappelijke debatten. Omdat de opleiding doorgaans beter en interessanter is dan vroeger, zijn studenten nu ook veel meer bezig met hun studie. Het aantal absurde vakken of slechte profen vermindert. Dat studenten minder tijd hebben om zich met andere zaken bezig te houden is dus een verklaarbaar fenomeen: de studiedruk moet omlaag. Die moet omlaag omdat het volgens mij tot het wezen van een academische opleiding behoort dat je tijd hebt voor maatschappelijk engagement, een stuk te zijn van de denkende gemeenschap. Daarnaast stel ik vast dat de studentengeneratie van nu — zij het iets minder dan die van vlak voor haar — nog altijd vrij cocoonend is. Ze is met zichzelf bezig, met haar eigen toekomst.»

Studiedruk

Veto: Afgezien daarvan lijkt de wil om een standpunt in te nemen wel verdwenen. Men heeft een ongelofelijke schrik van de gevolgen van een uitspraak en gaat dan zo sterk nuanceren dat ze niets meer voorstelt.

Tegenbos: «Dat is zo. Die aktie voor asielzoekers is goed omdat het vaste patronen doorbreekt. Het probleem van de asielzoekers kun je eigenlijk heel gemakkelijk samenvatten in het patroon ‘mijn asielzoeker is goed maar de asielzoekers zijn slecht’. Als men een aantal jaar een Kroaat naast de deur heeft wonen, met wie men behoorlijke relaties heeft, dan moet iedereen daarvan afblijven. Als hij het land uit moet, staat heel het dorp op stelten. Maar geen enkele gemeente wil een centrum voor asielzoekers. Dat is die sfeer van de cocooning. De Antwerpse studenten nu, waren niet meer geëngageerd dan de Leuvense. Door die asielzoekers daar binnen te brengen, wordt het begrip asielzoeker evenwel herleid tot twintig concrete mensen. Op dat moment doorbreekt je het patroon van ‘de asielzoekers zijn slecht, mijn asielzoeker is goed’. En dan kun je beginnen praten, zijn de gedachten losser. Dat is de reden waarom je mensen bijeen brengt, omdat je

ze uit hun verbanden haalt.

Roze

Veto: De studenten hebben in de afgelopen maatschappelijke debatten geen of latwe standpunten ingenomen, maar ze mobiliseren wel voor een betoging voor fuiven.

Tegenbos: «Ik bekijk dat met een roze bril omdat twee, drie à vier jaar geleden zelfs een betoging voor fuizalen een moeilijke zaak was in Leuven. We gaan erop vooruit. De periode in de jaren zeventig mag je niet als norm nemen. Toen had je een extreem hoge politisering van het studentenpubliek. Nu komen we uit een periode waar dat engagement onder het normale lag, we zijn daar stiltejes uit aan het kruipen. De samenleving is ondertussen ook veranderd. Dat je niet meer zo'n massale en harde protestbewegingen krijgt vanuit studenten tegenover het establishment, is normaal. De samenleving is ondertussen veel toleranter geworden voor de penetratie van ideeën van studenten en anderen komen. Van de tien interventies die je nu doet in bijvoorbeeld Akademische Raad, zullen ze er op zijn minst acht serieus behandelen. In de jaren zat je niet eens in dat orgaan.

Veto: Wordt zo'n maatschappelijk engagement nog verwacht van de studentenbeweging?

Tegenbos: «De studentengemeenschap zou het meest dynamische deel moeten zijn van de denkende gemeenschap die een universiteit is. Je ziet daar af en toe wel sporen van opduiken, maar het gaat heel moeizaam. Ze kan heel moeizaam mobiliseren ter plaatse en ze kan heel moeizaam interne conflicten overwinnen en in een standpunt gieten. Ik weet niet of de samenleving dat nog verwacht, ik zou dat graag hebben. Zij moet proberen na te gaan hoe ze haar mobilisatiekracht kan verhogen. Eén van de middelen om dat te doen, is de grondige structurele problemen waar studenten mee worstelen — de studiedruk, verouderde doceremethodes — te durven aanpakken. Daarnaast werden vroeger vrij veel beslissingen — die voor studenten belangrijk waren — op het zuiver politieke forum genomen. Nu worden veel van die beslissingen — en dat is goed — veel sterker afgewogen met beleidsvoorbereidende groepen. En daar kun je niet meer aan mee doen, omdat je niet altijd genoeg personeel hebt om de beleidsvoering nu tot in haar technicitet te volgen.

Benny Debruyne

Universitair Sprookjescentrum

Sport zonder Grenzen is ongetwijfeld de ludiekste Sportraadklassieker van het jaar: niet de prestatie maar het amusement is het belangrijkste. Waar de formule bekend is van Spel zonder Grenzen op televisie, voegt Sportraad hier een gezonde portie studentikoze kolder aan toe: Geen repel zonder steeltje, geen soldaatje zonder tin, geen dwerg zonder houweeltje, geen zeemeer zonder min. (Bart Van den Bossche)

Op woensdag twee december om zeven uur 's avonds komen alle sprookjesfiguren weer tot leven. Zeemeerminnen, dwergen en gelaarde katten gaan weer op pad, doormoosjes ontwaken uit hun duizendjarige slaap en de wolf krijgt opnieuw trek. Ieder sprookje betekent een nieuwe test voor de achttienjarige ploegen die op stap gaan door het sprookjesbos. Onderweg beleven ze, zoals in elk goed sprookje, de meest verschillende avonturen: van waaghalzerij op een kwistaks tot geknoei in het zwembad. Dappere prinses zullen zich kunnen bewijzen op de spektakulaire outsider-proef, maar ook een ijerige dwerg mag niet ontbreken in je ploeg. Om op krachten te komen doe je je ondertussen tegoed aan suikerspinners of peper-

koeken huisjes. Net voor je op het einde van de tocht het doel van je kweeste bereikt, ontmoet je alle andere ploegen samen om in één heroïsche strijd met elkaar de krachten te meten. Nog tot laat in de nacht worden daarna de belevissen op het grote feest ter ere van de overwinnaars opgehaald.

Sport zonder Grenzen speel je in een ploeg van elf, waaronder minstens vier meisjes. Bij inschrijving vragen we een waarborg van duizend frank, die je terugkrijgt als je ook effectief komt opdagen. De inschrijvingen sluiten we af op dinsdag één december, zorg dus dat je er op tijd bij bent. Voor de zwembadproef heeft iedereen natuurlijk z'n badpak nodig. Elke ploeg maakt ook een eigen joker, iets wat past in het sprookjesbos. Voor de origineelste joker hebben we een extra prijs in petto.

Pjeroo Van Orshoven

Voor informatie kan je steeds terecht op 016/32.91.33 of 32.91.34, email: sportraad@flok.kuleuven.ac.be of <http://www.spora.studet.kuleuven.ac.be>. Of je komt gewoon eens langs op het Sportraadsecretariaat in Gebouw de Nayer op het Universitair Sportcentrum in Heverlee. Sport Zonder Grenzen vindt plaats op woensdag 2 december, vanaf 19 u, in het Universitair Sportcentrum.

SPORTRAAD
Studenten K.U. Leuven v.z.w.

een geleding van

L O K O
Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie

Sport
zonder
Grenzen

2 December 1998
Universitair Sportcentrum
Vanaf 19u00

inschrijven voor team (11 pers.)
Op het Sportraadsecretariaat
Voor 1 december, tel: 016/32.91.33

Interfakultaire sportschema's

In deze tabel vindt u de schema's voor de komende dagen van de Inter Fakultaire Bekercompetities (IFB). Al wie wil voetballen, mini-voetballen, basketten of volleyen voor zijn kring of pda kan hier vinden waar hij of zij de volgende week terecht kan. Naast de datum en het aanvangsuur, vindt u tegen wie gespeeld moet worden en waar en wie een scheidsrechter dient af te vaardigen. Meer info is zoals steeds beschikbaar op de website van Sportraad — een geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko): www.spora.student.kuleuven.ac.be

Voetbal Heren

- 23/11, 18.00 u, KG, Psychologie - VRG (Romania)
- 23/11, 18.00 u, VB3, Salvast - Justus Lipsius (Apollon)
- 23/11, 19.00 u, VB3, Katechetica - Apollon (Psychologie)
- 23/11, 19.00 u, KG, Romania - Chemika (VRG)
- 24/11, 18.00 u, KG, Germania - VTK (Cité)
- 24/11, 18.00 u, VB3, Terbank - Pedagogie (Wina)
- 24/11, 19.00 u, KG, Bios - Cité (Portulaca)
- 24/11, 20.00 u, VB3, Wina - Medica (Germania)
- 26/11, 18.00 u, KG, Historia - Chemika (Loko)
- 26/11, 18.00 u, VB3, Alfa - Pauscollege (Farma)
- 26/11, 19.00 u, VB3, Farma - Loko (Politika)
- 26/11, 20.00 u, VB3, Politika - Cam. Torres (Pauscollege)
- 30/11, 18.00 u, KG, Apollon - Portulaca (Romania)
- 30/11, 18.00 u, VB3, Salvast - Katechetica (Historia)
- 30/11, 19.00 u, KG, Historia - Romania (LBK)
- 30/11, 19.00 u, VB3, VRG - Chemika (Terbank)
- 30/11, 20.00 u, VB3, LBK - Terbank (Chemika)
- 01/12, 18.00 u, KG, Groenveld - Pedagogie (Eeos)
- 01/12, 19.00 u, KG, Medica - Thomas Morus (Wina)
- 01/12, 20.00 u, KG, Eeos - Wina (Medica)
- 03/12, 18.00 u, KG, Portulaca - Salvast (Pedagogie)
- 03/12, 18.00 u, VB3, Apollon - Justus Lipsius (Salvast)
- 03/12, 19.00 u, VB3, Psychologie - Historia (Justus Lipsius)
- 03/12, 20.00 u, VB3, VRG - Romania (Justus Lipsius)

Voetbal Dames

- 23/11, 20.00 u, VB3, Pedagogie - Thomas Morus (Apollon)
 - 24/11, 19.00 u, VB3, LBK - Eeos (Medica)
 - 24/11, 20.00 u, KG, Loko - Apollon (Bios)
 - 01/12, 18.00 u, VB3, Germania - Pedagogie (Eeos)
 - 01/12, 19.00 u, VB3, Thomas Morus - Katechetika (Groenveld)
 - 01/12, 20.00 u, VB3, LOKO - Eeos (Thomas Morus)
 - 10/12, 18.00 u, KG, LBK - Apollon (Economika)
 - 10/12, 18.00 u, VB3, Thomas Morus - Germania (Economika)
 - 10/12, 19.00 u, VB3, Katechetika - Pedagogie (Medisoc)
- ### Minivoetbal Heren
- 23/11, 18.00 u, rv, Cité - Merktor (Thomas Morus)
 - 23/11, 19.00 u, rv, Politika - Paters Assumptionisten (Cité)
 - 23/11, 20.00 u, rv, Thomas Morus - Pedagogie (Paters Assumptionisten)
 - 24/11, 18.00 u, pt, Groenveld - Loko (VRG)
 - 24/11, 18.00 u, rv, Germania - Camillo Torres (Eeos)
 - 24/11, 19.00 u, pt, VRG - Industria (Loko)
 - 24/11, 19.00 u, rv, Eeos - Medica (Germania)

- 26/11, 18.00 u, pt, Pauscollege - Medisoc (Farma)
- 26/11, 18.00 u, rv, Pius X - VTK (Lerkeveld)
- 26/11, 19.00 u, pt, Farma - Salvast (Pauscollege)
- 26/11, 19.00 u, rv, Psychologie - Lerkeveld (VTK)
- 30/11, 20.00 u, pt, Crimen - Cité (Merktor)
- 30/11, 20.00 u, rv, Economika - Justus Lipsius (Romania)
- 30/11, 21.00 u, pt, Chemika - Historia (Portulaca)
- 30/11, 21.00 u, rv, Wina - Romania (Economika)
- 30/11, 22.00 u, pt, Apollon - Merktor (Cité)
- 30/11, 22.00 u, rv, LBK - Portulaca (Chemika)
- 03/12, 20.00 u, pt, Thomas Morus - Paters Assumptionisten (Terbank)
- 03/12, 21.00 u, pt, Politika - Spora (Thomas Morus)
- 03/12, 22.00 u, pt, Camillo Torres - Terbank (Spora)

Minivoetbal Dames

- 23/11, 18.00 u, pt, Apollon - Loko (Politika)
- 23/11, 19.00 u, pt, LBK - Merktor (Thomas Morus)
- 03/12, 20.00 u, rv, Thomas Morus - Economika (Alfa)
- 03/12, 21.00 u, rv, Pedagogie - Industria (Spora)
- 03/12, 22.00 u, rv, Wina - Farma (Economika)

Volley Heren

- 24/11, 21.00 u, kb1, Apollon - Wina (LBK)
 - 26/11, 17.00 u, sdn1, Historia - Pedagogie (VTK)
 - 26/11, 17.00 u, sdn2, VRG - Psychologie (Bios)
 - 26/11, 21.00 u, sdn1, VTK - Bios (Groenveld)
 - 26/11, 21.00 u, sdn2, LBK - Campus Irena (Eeos)
 - 26/11, 22.00 u, sdn1, Groenveld - Eeos (LBK)
 - 01/12, 20.00 u, kb1, Apollon - Germania (Loko)
 - 01/12, 21.00 u, sdn1, Medica - Farma (Apollon)
 - 01/12, 21.00 u, sdn2, Pauscollege - Loko (Germania)
 - 07/12, 17.00 u, sdn2, Politika - Portulaca (Historia)
 - 07/12, 19.00 u, sdn3, Historia - Alfa (VRG)
 - 07/12, 22.00 u, sdn1, VRG - Industria (Alfa)
 - 08/12, 13.00 u, sdn1, VTK - Justus Lipsius (Groenveld)
 - 08/12, 13.00 u, sdn2, LBK - Eeos (Wina)
 - 08/12, 21.00 u, kb2, Groenveld - C. Irena (Germania)
 - 08/12, 22.00 u, kb2, Wina - Germania (C. Irena)
 - 09/12, 14.00 u, kb1, Economika - Farma (Klio)
 - 14/12, 16.00 u, sdn1, Klio - Loko (Pedagogie)
 - 14/12, 16.00 u, sdn2, Medisoc - Portulaca
 - 14/12, 17.00 u, sdn1, Pedagogie - Alfa (Medisoc)
 - 14/12, 17.00 u, sdn2, Psychologie - Industria (Portulaca)
 - 14/12, 19.00 u, sdn3, Bios - Justus Lipsius (Industria)
- ### Volley Dames
- 23/11, 15.00 u, kb1, Economika - Bios (VRG)
 - 23/11, 15.00 u, kb2, Politika - Medika (VRG)
 - 23/11, 15.00 u, kb3, Apollon - Farma (Psychologie)

- 23/11, 16.00 u, kb1, VRG - Psychologie (Economika)
- 03/12, 18.00 u, kb1, LBK - Medisoc (Eeos)
- 03/12, 18.00 u, kb2, Economika - Portulaca (Romania)
- 03/12, 19.00 u, kb1, Crimen - Eeos (Medisoc)
- 03/12, 19.00 u, kb2, Germania - Romania (Portulaca)
- 09/12, 14.00 u, kb2, Politika - Pedagogie (VTK)
- 09/12, 16.00 u, kb3, Apollon - Psychologie (Politika)
- 09/12, 16.30 u, kb1, VRG - Farma (Wina)
- 09/12, 16.30 u, kb2, VTK - Eeos (Romania)
- 14/12, 22.00 u, sdn1, Wina - Romania (Loko)
- 15/12, 15.00 u, sdn1, Loko - Medisoc (Medika)
- 15/12, 15.00 u, sdn2, Bios - Portulaca (Pedagogie)
- 15/12, 21.00 u, sdn2, Medica - Pedagogie (Bios)

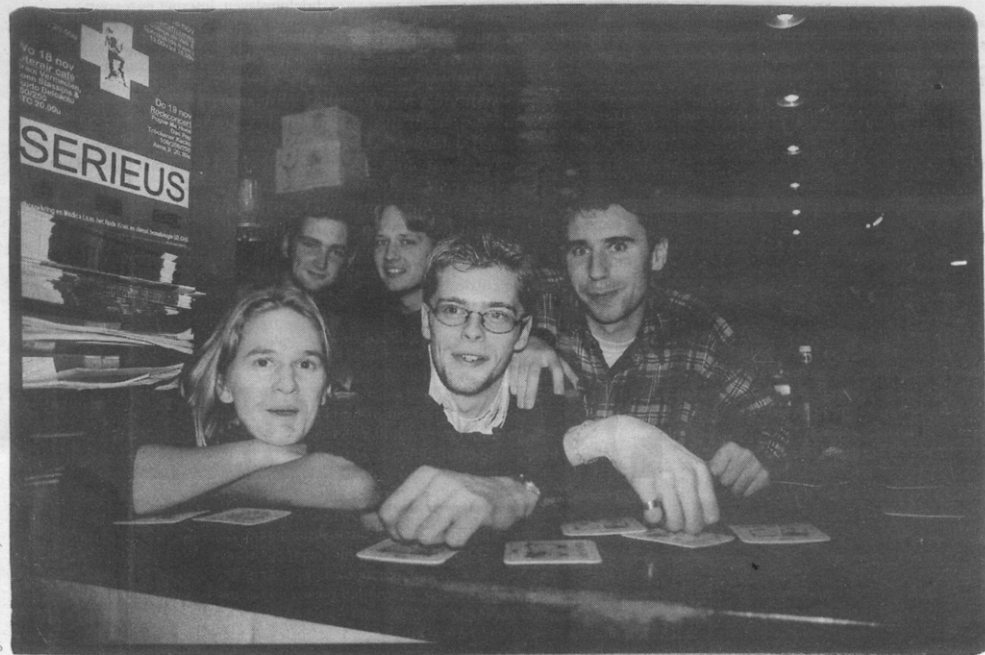
Basket Heren

- 23/11, 16.00 u, kb2, Economika - Historia (LBK)
- 23/11, 16.00 u, kb3, VRG - Alfa (VTK)
- 23/11, 17.00 u, kb1, LBK - Medica (Historia)
- 23/11, 17.00 u, kb2, VTK - Industria (VRG)
- 23/11, 17.00 u, kb3, Apollon - Cité (Alfa)
- 30/11, 16.00 u, sdn1, Germania - Crimen (Portulaca)
- 30/11, 16.00 u, sdn2, Politika - Pauscollege (Pedagogie)
- 30/11, 17.00 u, sdn1, Economika - Portulaca (Politika)
- 30/11, 17.00 u, sdn2, VRG - Pedagogie (Germania)
- 07/12, 22.00 u, sdn2, Cité - Crimen (Medisoc)
- 09/12, 17.00 u, kb3, LBK - Psychologie (Farma)
- 09/12, 20.00 u, sdn1, VTK - Farma (Psychologie)
- 09/12, 21.00 u, sdn1, Wina - Medisoc (Bios)
- 10/12, 19.00 u, kb2, Bios - Terbank (Loko)
- 10/12, 20.00 u, kb2, Loko - Pauscollege (Terbank)
- 10/12, 21.00 u, kb2, Historia - Portulaca (Medica)
- 15/12, 22.00 u, sdn2, Alfa - Pedagogie (Industria)
- 16/12, 17.00 u, sdn1, Medica - Psychologie (Apollon)
- 16/12, 17.00 u, sdn2, Industria - Farma (Medisoc)
- 16/12, 20.00 u, sdn1, Apollon - Crimen (Wina)
- 16/12, 20.00 u, sdn2, Germania - Cité (Bios)
- 16/12, 21.00 u, sdn1, Wina - Terbank (Crimen)
- 16/12, 21.00 u, sdn2, Bios - Medisoc (Germania)

Basket Dames

- 24/11, 20.00 u, kb1, LBK - Pedagogie (Apollon)
- 24/11, 20.00 u, kb2, Eeos - Bios (Loko)
- 24/11, 21.00 u, kb2, Loko - LBK (Bios)
- 24/11, 22.00 u, kb2, Apollon - Economika (Eeos)
- 30/11, 19.00 u, kb1, VRG - Pedagogie (Bios)
- 30/11, 22.00 u, sdn1, Apollon - Bios (VRG)
- 07/12, 16.00 u, sdn1, Eeos - Economika (LBK)
- 07/12, 16.00 u, sdn2, Loko - Pedagogie (VRG)
- 07/12, 17.00 u, sdn1, VRG - LBK (Pedagogie)

"Alleen Tobback mag hier niet binnen"

(foto Joost Heleen)

Iep in de Brusselsestraat, in de schaduw van Camillo Torres en op een steenworp van de Ridderbuurt, bevindt zich de fakbar van Medica. Vorig jaar kreeg Doc's Bar een grondige opknappbeurt, niet om het meest opvallende gebouw van de buurt te worden, wel om aan de normen van brandveiligheid te voldoen en de burens de nodige nachtrust te gunnen. Met die burens bestaat overigens een uitstekende verstandhouding. De buurtvergaderingen, georganiseerd op initiatief van Doc's Bar zelf, dragen hiertoe bij.

We geven het woord aan het barteam: Els, Maarten en Karl zijn respectievelijk muziek-, bar- en financieel verantwoordelijke. Jernt en Anthony nemen de organisatie van de optredens en de thema-avonden voor hun rekening.

Veto: Doc's Bar werd vorig jaar in een nieuw kleedje gestoken. Terwijl andere fakbars zoals de Shrink met financiële moeilijkheden kampen, zijn de schulden bij jullie volledig afbetaald. Van waar halen jullie dit geld?

Els: «Voornamelijk uit inkomsten van de bar en van de kursUSDienst. We hebben daarnaast zelf veel werk verzet om kosten te besparen.»

Maarten: «Van de brandweer kregen we de opdracht het plafond te vervangen. In de zomervakantie hebben we die klus met een aantal studenten opgeknapt. We hebben op eigen initiatief ook de muren stevig geïsoleerd om de geluidsoverlast voor de burens te beperken.»

Veto: Hoe zijn de reacties?

Maarten: «De frekwente bezoekers van Doc's Bar reageren heel positief. We hebben ervoor gezorgd dat de eigen stijl toch nog behouden bleef, zo hebben we ook de plaats van de toog niet gewijzigd.»

Veto: Doc's Bar ligt vrij afgelegen, welk publiek trekken jullie aan?

Maarten: «De meesten zijn van Medica en Tandheelkunde, wat vrij logisch is. Maar ook de studenten van het Lemmensinstituut en van Camillo Torres behoren, tot ons vaste publiek. Iedere zondagavond hebben we trouwens klassieke avond, dan komen de studenten van het Lemmens hier een deuntje spelen. Iedereen is gewoon welkom.»

Veto: Jullie kursUSDienst is boven het kafee gehuisvest, heeft dit voordelen?

Jernt: «Wanneer mensen moeten wachten, kunnen ze ondertussen rustig iets drinken

en zitten ze op hun gemak. Het is er niet om gedaan, maar de kursUSDienst is open van zeven tot negen, na het practicum, een moment dat mensen niet echt massaal op kafee gaan. Nu wordt dat dood moment mooi ingevuld. Ook de administratie bevindt zich boven het kafee. Het is gemakkelijk, de mensen die je nodig hebt zijn nooit ver weg en je moet niet ver lopen om daarna nog iets te drinken.»

Veto: Wat is de meest gehoorde kritiek op Doc's Bar?

Maarten: «Dat het te ver ligt. Toch blijven de mensen komen, het zal hier dus wel goed zijn zeker?»

Kattenjacht

Veto: Jullie hebben het huis zelf gekocht, hoe lang zijn jullie al eigenaar?

Els: «Nog niet lang, hé. Een jaar of vijf?»

Maarten: «Neen, veel langer. Medica heeft het huis nu al elf jaar. Vorig jaar was het tien jaar en dat hebben we toen gevierd.»

Veto: Hopelijk niet te luid dan, Doc's Bar bevindt zich midden in een woonbuurt, scheidt dit geen problemen?

Els: «We hebben een schitterende samenwerking met de buurt, zowel de studenten als de burens zijn daar tevreden over. We merken dit trouwens aan het aantal mensen dat naar de buurtvergaderingen komt, dit wordt alsmat minder, een teken dat er weinig problemen zijn.»

Maarten: «We organiseren die buurtvergaderingen trouwens zelf, er is helemaal geen buurtcomité tegen ons. Buurtbewoners waarvan we vermoeden dat ze last kunnen hebben, worden via een briefje uitgenodigd. Het is hier de Oude Markt niet, hier wonen mensen en daar dien je rekening mee te houden.»

Els: «Wanneer we weten wat mensen precies stoort, zullen we proberen daar iets aan te doen. Zo worden er tijdens fuiven via een kontrakt twee studenten aangesteld die de boel wat in de gaten houden. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de Lido dat geen echt vast publiek heeft, zijn de mensen bij ons makkelijker te sensibiliseren.»

Jernt: «Dat klopt. Aangezien het vooral om studenten van Medica zelf gaat, is de sociale controle bovendien veel sterker.»

Veto: In het verleden zouden er ook buurtverdelingen zijn georganiseerd?

Els: «Dat weet ik niet meer precies. Wel is het zo dat we samen met de burens ooit op kattenjacht zijn geweest. Er was een overlast aan katten en de burens waren heel blij

met de hulp die we hen boden.»

Veto: Pardon?

Maarten: «Tja, we hebben een heel goede keuken...»

Els: «Neenee, de beestjes werden veilig naar het asiel gebracht.»

Veto: De renovatie is achter de rug, welke activiteiten staan in de vernieuwde Doc's Bar op het programma?

Maarten: «Wekelijks kennen we een aantal vaste activiteiten. Zoals reeds gezegd is er de klassieke avond op zondag. Op maandagavond is er de provincie-avond: dan liggen er lokale streekbieren, kazen en worsten voor het grijpen. Ook Nederland komt hierbij aan de beurt. Daarnaast wordt er veel geïfud, meestal op donderdagavond, zo hebben we ondermeer onze jaarlijkse disko- en tropicalnight. Zaal Monella, onze fuizaal, kan trouwens door iedereen ge-

huurd worden. Kortom, er is bijna iedere avond wel iets te doen.»

Veto: Naar verluidt hebben jullie opleidingen voor tappers?

Karl: «Ja, dat gebeurt één keer per jaar in de Stella. De bedoeling is vooral de kwaliteit hoog te houden, zodat niemand van onze pinten hoofdpijn krijgt. We doen het uiteraard ook voor de gezelligheid.»

Veto: Over gezelligheid gesproken, er valt hier blijkbaar zelfs taart te verkrijgen?

Maarten: «Dat komt omdat we ook tijdens de middag open zijn voor mensen die van de les komen. Het voordeel is dat we op die manier veel meer mensen van Medica kunnen bereiken. Het is gewoon leuk om na de les een stukje taart te kunnen eten.»

Veto: Trekken jullie 's middags een ander publiek aan?

Jernt: «Het is volgens mij veel rustiger, ook op zondagavond is dat het geval. Op de provincie-avonden is het volk veel uitbundiger.»

Opium

Veto: Welke muziek wordt er voornamelijk gedraaid?

Maarten: «Afwisselend boek boek en riäääng riäääng. Het eindigt vaak met tipische fakbarliedjes.»

Els: «Hij bedoelt house en Studio Brussel-muziek. Het is wel verbeterd met de house, vroeger was het érg. We draaien muziek die een zo groot mogelijk publiek aanspreekt. Er wordt in het kafee trouwens ook vaak gedanst. Dat mag eigenlijk niet van Tobback, we hebben aan het raam een briefje hangen dat hij hier dus niet mag binnenkomen.»

Anthony: «Eén à twee keer per jaar wordt er een groot optreden georganiseerd, vorige jaren waren dat bijvoorbeeld Guy Swinnen en Vader Abraham. Ook op de provincie-avonden treedt telkens een min of meer bekende Vlaming uit de desbetreffende provincie op. Juul Kabas kan spijtig genoeg niet komen.»

Karl: «Op 27 en 28 januari vindt onze 24-uren-muziek plaats. Er treden dan verschillende groepjes op, ondermeer het groepje van professor Nilius. Het is eerder de bedoeling om te luisteren, niet om te dansen. De tappers gaan ook spelen en we zijn nog steeds naar een aantal groepen op zoek. Er wordt afgesloten met een bekende groep, maar dat blijft nog een geheim.»

Els: (stilletjes) «Opium?»

Peter De Temmerman
Margo Foubert

Tussen pot en pint

En de Doc's barbezoeker zelf? Wat vindt die van de nieuwe werking? We trokken Doc's Bar binnen en troffen er een bont allegaartje aan: de geneeskundestudenten Sofie, Ellen en Bruno en de 'toeristen' Liesbeth en Frederik.

Veto: Waarom komen jullie naar Doc's Bar?

Sofie: «Het is hier heel gezellig. Het gebeurt zelden dat er geen mensen zijn die je kent, zelfs onder de middag. Veel mensen kopen dan na de les frieten in de frituur aan de overkant en eten die hier op. Ik vind ook niet dat je kan zeggen dat er een kiekjesgeest hangt, ons presidium is in ieder geval een heel open werking.»

Frederik: «Ik kom hier vaak omdat ik vlakbij woon. Veel van mijn vrienden zitten hier en er hangt hier altijd een heel toffe sfeer.»

Ellen: «Er is een gevarieerd aanbod. Het is ook leuk dat je hier op elk moment van de dag terecht kunt, onder de middag kan je gezelschapsspellen doen. Het is wel zo dat hier vaak dezelfde mensen zitten, er is een bepaald publiek van ons jaar dat je nooit ziet.»

Liesbeth: «Ik kom hier vaak omdat mijn vriend geneeskunde studeert. Via hem ken ik ook een aantal mensen.»

Veto: Wat vind je van de muziek?

Liesbeth: «Dat valt meestal wel mee. De muziek is heel gevarieerd, ieder hoort zijn genre wel eens.»

Bruno: «Vorig jaar was het hier echt saai, maar nu is alles veranderd: nieuwe tafels,

nieuwe verlichting en fatsoenlijke muziek. Het is veel gezelliger geworden, ook wel omdat ik nu meer volk ken. Vorig jaar was er vooral alternatieve muziek, nu is er meer house. Er worden bovendien veel fuiven gegeven en niet alleen van Medica, ook bijvoorbeeld van Verpleegkunde. Het presidium is, zou ik zo zeggen, tien tot twintig keer beter dan vorig jaar.»

Veto: Komen jullie soms ook de zondagavond naar de optredens van het Lemmensinstituut?

Sofie: «Er zijn dan vaak jazz-optredens en die zijn niet alleen gratis, maar ook nog van een kwalitatief hoog niveau. Het is zeker niet alleen klassieke muziek, het is plezant. Volgende week is er de meisjeskantus, daar ga ik zeker ook naartoe.»

Bruno: «Wat ook heel fijn is, is de 24-uren-toegang. Dan moet je minstens om het uur een ander soort drankje bestellen.»

Veto: Vind je het tof dat de kursUSDienst hier ook zit?

Sofie: «Ja, vooral het systeem vind ik heel goed. Er wordt namelijk gewerkt met volgnummers die op een televisieschermje verschijnen. Je kan ondertussen rustig zitten wachten in het kafee en omdat er op zo'n moment veel mensen van je jaar zitten, vind je wel altijd iemand om een praatje mee te slaan. Vroeger bevond de kursUSDienst zich boven, toen moesten mensen op de trap blijven wachten. Het is goed dat er naar beneden werd verhuisd.»

(pdt/mf)

Win eens een wedstrijd

Om zichzelf een vernieuwde plaats in het Leuvense straatbeeld te geven, is de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie, kortweg Loko, op zoek naar een nieuw logo. En omdat Loko nu eenmaal de koepel is van alle studenten, mogen die allemaal eens proberen. Een wedstrijd als het ware.

Het uiterlijk van een vereniging is voor vele mensen niet meer dan het logo ervan. Een beetje vereniging probeert dan ook middels dat logo zichzelf te presenteren als wat hij wil zijn. Een eenvoudig beeld moet uitdrukking geven aan het betrouwbare, sportieve of welk ander karakter dan ook dat men zich wil aanmeten. Om niet in oubolligheid te verzuipen, is het bovendien nodig van tijd tot tijd eens te vervellen en een nieuw jasje aan te trekken.

Ook de overkoepeling van alle Leuvense studentenkringen, Loko, wil binnen enkele maanden een dergelijk nieuw vaandel kunnen dragen. Om de eigen naam bekendheid wat op te vijzelen, wordt binnen de geledingen van de koepel — dit zijn in alfabetische volgorde: Kringraad, Kultuurraad, Portulaca, Sociale Raad, Sportraad en Veto — nagedacht over een aantal maatregelen. Het in gebruik nemen van een nieuw logo

wordt één van de speerpunten in de hele operatie.

Doorsnee

Voor vele studenten is het niet eenvoudig een goed beeld te krijgen van wat Loko juist is en doet. Toch is de structuur ervan niet zo moeilijk te vatten. Aan de basis staan de dertig fakulteitskringen, die zich verenigen in één koepelorganisatie, Loko. Het doel van de koepel is te werken rond het begrip democratisering, en dit op enkele verschillende terreinen: onderwijs, sociaal, cultuur, sport, enzovoort. Omwille van deze thematische differentiatie zijn binnen Loko zes geledingen opgericht, die elk rond een bepaalde bevoegdheid werken: dit zijn de zes hogervermelde verenigingen. In praktijk komt het er dus op neer dat Loko de lege doos is die inhoudelijk opgevuld wordt door de zes geledingen. De doorsnee student weet inderdaad eerder dat pakweg de vierentwintigurenloop een organisatie is

van Sportraad, maar veel minder dat Sportraad een onderdeel is van een bredere organisatie, laat staan dat deze laatste vereniging Loko heet en dat Sportraad hierdoor een structurele band heeft met bijvoorbeeld Veto. Elke geleding werkt immers in naam van Loko, en doet zijn ding eigenlijk voor de koepel, eerder dan voor zichzelf.

Om deze structuur meer in de verf te zetten, komt er dus onder andere een nieuw logo voor Loko. Door middel van een wedstrijd, waarvan dit artikel de officiële aankondiging is, worden alle studenten met enige grafische kwaliteiten uitgenodigd het concept 'Loko' om te zetten in een logo dat zowel verwijst naar de koepel als naar de logo's van ofwel telkens één aparte geleding ofwel alle geledingen tezamen.

Hoe verloopt de wedstrijd praktisch? Uiterlijk op de maandag na de lesvrije week in januari, dat is de vijftiendagste, om zes uur 's avonds moeten alle ontwerpen op een diskette ingediend zijn bij de Loko-headquarters. ('s Meiersstraat 5, 3000 Leuven) De ontwerpen moeten in zwart-wit-

versie gepresenteerd worden, met eventueel een kleurenversie in bijlage, en te bewonderen zijn in tif- of eps-formaat. De vormgeving is vrij, maar moet rekening houden met het eigenlijke gebruik van een dergelijk logo op briefhoofden, affiches, briefomslagen, internet enzovoort.

Alle inzendingen zullen anoniem beoordeeld worden door een gemengde jury van deskundigen en Loko-mensen, en door een volksraadpleging op het internet. Om deze anonimiteit te garanderen, dienen alle deelnemers naast hun diskette waarop geen persoonlijke gegevens vermeld zijn, een gesloten enveloppe in met naam, adres en telefoonnummers.

Koen Verheyden

Wie meer wil weten of een wedstrijdreglement wil krijgen, kan elke werkdag tussen 14 en 18 u. langskomen op hogervermeld adres of telefoneren naar: 016732 37 89. Het huidige Loko-logo kan je daar verkrijgen, net zoals de logo's van de verschillende geledingen.

berichten

vorig nummer

D	A	D	E	L	M	I	R	O
E	R	R	O	S	B	E	O	
E	S	P	F	A	L	I	N	G
L	E	E	G	L	A	S	K	
G	E	N	E	S	I	S	T	O
E	N	W	O	E	S	T	Y	N
N	R	I	B	O	O	F	T	
O	P	E	N	E	R	M	O	A
O	O	I	R	A	M	O	K	
T	E	S	T	T	E	I	N	T

Ithaka 99: Nu ook kunstenaars gezocht!

Op donderdag 4 maart 1999 organiseert Kultuurraad weer Ithaka, een zwerftocht in een stukje Leuven, bestaand door jonge kunstenaars. Oftewel een eendaags project rond hedendaagse beeldende kunst, zo u wil. Voor de zevende editie werd er gekozen voor Leuven Shopping Center en de Super City galerij. Na de twee vorige edities, die in de keuze van hun site terugblikten op een economisch en bouwkundig verleden van de stad, wordt in 1999 resoluut de brug geslagen naar wat NU wordt gezien als het veronderstelde centrum van de stad, vooral in de zin van (schijnbare) bedrijvigheid. Winkelgalerijen als uitstapraam voor actuele kunst.

De werkgroep is nog volop op zoek naar medewerkers. Mensen met alle mogelijke achtergronden zijn meer dan welkom. Functies als persverantwoordelijke en promotieverantwoordelijke, techniek, sponsoring, prospectie en opvolging van kunstenaars smeken om invulling.

Deze oproep is eveneens gericht aan de kunstenaars zelf. Ben je bezig met hedendaagse kunst en zie je wel iets in exposeren op lokatie? Wil je meer weten over het hoe en waarom van selectie? U bent bij deze uitgenodigd op de wekelijkse Ithaka-vergadering-annex-babbel-op-kafee elk maandag, om 21 u. op de eerste verdieping van Stuc. Kortom, u twijfelt ook? Vind ons dan!

Verkiezingen Kringraad: Kom mee, sluit aan, blijf daar niet zo lullig staan!

Kringraad, de geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) die zich bezighoudt met onderwijs, kringcoördinatie en internationale zaken verkies:

- Akademische raad: één vertegenwoordiger uit biomedische wetenschappen
- Onderwijsraad: twee vertegenwoordigers, uit eksakte en biomedische wetenschappen
- Akademische-lerarenopleidingraad: twee vertegenwoordigers, uit eksakte en biomedische wetenschappen
- Informatika: twee vertegenwoordigers
- Internationaal: één vertegenwoordiger
- Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS): twee vertegenwoordigers

Eén kringcoördinator
 • Redactievergadering Kanaal Studenten (Kast): één vertegenwoordiger
 De verkiezingen gaan door op vrijdag 4 december 1998. Ze gebeuren door de Algemene Vergadering van Kringraad, waarin vertegenwoordigers van de Leuvense studentenkringen zetelen. Gemotiveerde kandidaturen (met cv) moeten ten laatste

op woensdag 2 december 1998 om 18 u. aangekomen zijn op het Kringraad-sekretariaat op onderstaand adres. Voor meer informatie over de verkiezingen kan je altijd terecht op Kringraad (tussen 14 en 18 u.) of bij eigen kringvertegenwoordiger(s).

Loko, geleding Kringraad
 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
 tel. 016/22.31.09, toestelnr 37.89
 fax: 016/22.01.03
 E-mail: krra@krra.student.kuleuven.ac.be

Loko-Plan-Sjarel

Bekruipt ook u soms de neiging om de mens achter het vergaderbeest te leren kennen, gewoon eens te zeveren, of planmatig uw informele contactennetwerk uit te bouwen? Jaren geleden al vonden de kringen daar iets op: de plan-Sjarels, even incontourneerbare en veronachtzaam als gevaarlijk — een plan sjarel wordt immers pas echt funky na het verstrijken van het sluitingsuur. Gezien onverdrachte bronnen ons bevestigen dat de cool van Loko het laatste jaar onbedaarlijk is toegenomen, organiseren wij op zondagavond 29 november de eerste Loko-plan-Sjarel. Vanaf tien uur is de Sedes de keet om uit te hangen. Bij het binnenkomen krijgt iedereen drie drankbonnetjes, het weze duidelijk: het bieraanbod wordt niet gerationaliseerd en de kwaliteit is optimaal. Hasta la vista, soi loco.

Muziek op zondag

Kultuurraad zoekt jonge, ambitieuze groepjes om de eerste zondag van de maand in de Stubar te spelen. U speelt gratis, Kultuurraad zorgt voor promotie, een kennerspubliek en een kilometervergoeding. Geïnteresseerd? Smitj een kassette en een korte bio binnen bij Kultuurraad of bel Gerlinde op 016/23.67.73.

Teatergeweld

De Kultuurraad der Leuvense Studenten zoekt jong teatergeweld voor de volgende editie van het Teaterfestival (21 tot 24 maart 1999). Met een eigenzinnige programmatie wil Kura het publiek onderdompelen in bruisend teaterleven. Kura, dat bestaat uit studenten, tracht via haar activiteiten de kloof tussen de Leuvense student en cultuur te verkleinen. Zoals het Kura past, wordt dit festival weer iets meer dan wat je van een gewoon festival kan verwachten. We zijn volop op zoek naar jonge ongevestigde waarden binnen het teaterlandschap die graag willen meewerken en hun ding komen doen. Geïnteresseerd? Bel Gerlinde Snoeck van Kura. (016/23.67.73).

Filmclub 16mm

projecteert vanaf oktober films voor studentenclubs.

☎ 016/26.01.63
 095/21.51.03
 fax 016/35.37.05

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Gezant van God die een straf uitvoert 2 Orgaan — Zangstuk 3 Boerenplaats — Hitsig 4 Meisjesnaam — Familielid — Modegek 5 Fabelachtig monster — Voorzetsel 6 Lirisch drama — Binnen korte tijd 7 Familielid — Boom — Familielid 8 Drijfveer — Kleur 9 Stad aan de Garonne — Ziekelijke neiging 10 Hulpmiddel bij het kantklossen.

Vertikaal — 1 Dierlijk produkt — Kledingstuk 2 Kerkelijk rechtscollege — Griekse letter 3 Roofvogel — Havenstad in Jemen 4 Godin van de blinde drift — Dwarsmast — Loot 5 Havenonderdeel — Fijnmaken 6 Verlichtingsmiddel — Griekse letter 7 Gek — Bazige vrouw — Variëteit 8 Ruw, lomp — Kolonievormend waterdier 9 Havenstad in Israël — Werelddeel 10 Kwaadsprekerij — Sijfer.

Door Filip De Keukeleere

zoekertjes

√ In nessesurc 'sduaalreden nerovretsretcha' op teh TLC. Gaarn raan Sevy. Neidni ej neitsabes teeh, taal nad b.u.a. ed nekkabsa naats.
 √ Wie de vorige zin kan vertalen in onbeschaafd Belgisch, krijgt iets.
 √ Wat?
 √ Suggesties zijn welkom. Fax, bel, schrijf of val gewoon op Veto binnen.
 √ Stuc organiseert een peepshow op 25, 26 en 28 november in de gebouwen van de Tuinbouwveiling.
 √ Annemie, Wim en X zullen er zijn.
 √ Nieuwe presidiumpost: Klioot met de grootste aibaarheidsfaktor: Jan Bastiaens.
 √ Lieveke voor 9 december heb je nog 6 december en 29 november. Mosj.
 √ De vrijwilligers van Da Extravaganza Alternativa Days worden dinsdag 24 november om 19u30 in AV 01.12 verwacht.
 √ Véronique en Dany. Belle en het beest. Zoek de gelijkenissen.
 √ Mister T stond in DeMorgen, Mister X in de Veto, waar blijven a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l,

m, n, o, p, q, r, s, v, w, y, z.?
 √ Mister P laat weten dat hij zijn eigen tijdschrift heeft.
 √ Gezocht: Dweil om Björns kot te kuisen. Dringent!
 √ Hautekiet verdwijnt, maar Postbode Moos blijft.
 √ Nieuw Klio-koppel: Björn en de kleine zee-meermin — voor elkaar geboren.
 √ Klio bedankt Bert voor het Klio-fototoestel.
 √ Ragga, Reggae, Dub en een beetje wiet in de Blauwe Kater op donderdag 26 november.
 √ Bent u zot van seriemoordenaars, kom dan

JO MEUWISSEN

Aller verhuur
 Video-, klank- en lichtmateriaal
 Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
 met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

(advertentie)

op dinsdag 24 november om 20u naar AV 01.12.
 √ Leuk vriendje gezocht voor Klio-teddybeer. Hij voelt zich eenzaam nu Dany nooit meer thuis slaapt.
 √ D'Orazio vrij, allen naar het proces op donderdag 26 november.
 √ Alfa zoekt voor zijn tentoonstelling van 21 januari tot 20 februari één automatische dia-projector, één monitor en één videorekorder non-stop. Schrijven naar Alfa, Blijde Inkomst-

straat 21.
 √ Jeroen L. dacht dat de rijkswacht ging langskomen bij de Veto.
 √ Themahuis zoekt knappe française met Franse carré.
 √ Het was echter niet de rijkswacht, ook niet de Sint want het is nog geen zes december, maar wel X.
 √ Yves D.M. speelt toneel. Woensdagavond in de Soetezaal. Gratis toegang!

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118
 Tel: 23.70.30

Ma.-Do. 9 - 22u.
 Vr. 9 - 20u.
 Zat. 10 - 17u.

Tiensestraat 88
 Tel: 23.70.02

Ma.-Vr. 9 - 19u.
 aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

Naamsestraat 115
 Tel: 23.70.03

Ma.-Vr. 9 - 19u.
 Zat. 10 - 17u.

agenda & ad valvas

DOOR AERNOUT BEKE

DINSDAG

u **FAKBARRALLY** De fakbars organiseren de hele avond optredens. Bedoeling is er zoveel mogelijk te bezoeken en zo een cd in de wacht te slepen, zolang de voorraad strekt. (zie artikel in Veto), in Fakbars Leuven, toeg. gratis, org. Kura.
 20.00 u **INFO- EN DISKUSSIEAVOND** Multilateral Agreement on Investments (M.A.I.) met Magda Aelvoet (ko-voorzitter groene fractie in het Europees parlement), in Agalev-huis, Maria Theresiastraat 73, org. Jong Agalev Leuven.
 20.00 u **KONSERT** Kiev Saxophone Quartet (Oekraïne) o.l.v. Yuri Vaslevych. Muziek in het ziekenhuis. Een reis doorheen de Oekraïense klassiek, traditionele muziek en

muzikale eskapades zonder grenzen, in Auditorium UZ Pellenberg, toeg. gratis, org. Paul Bessemans.
 20.00 u **HORROR CULT**: u kan ook een seriemoordenaar zijn, als je maar voldoende creatief bent, zwarte humor en horror dus, in AV 01.12, org. Da Extravaganza Alternativa Days.
 20.30 u **LEZING** De heer Jozef Cleemput (Caritas Internationaal Hulpbetoon) over 'Heeft asiel een toekomst?', in Huize Karibu, Frederik Lintsstraat 150, org. Huize Karibu.
 20.30 u **KONSERT** Beethoven Academie, o.l.v. Christopher Hogwood met sopraan Anne Cambier. Ze brengen 'Partita voor strijkers' van G. Klein en 'O Lacrimosa voor sopraan, opus 48' van E. Krenek, in Pieter De Somer

Aub., toeg. 350/500/650/-20/50%, org. Beethoven Academie.

WOENSDAG

13.00 u **KONSERT** Gran Duca di Toscana. Anne Mertens als sopraan en Christine Verhelst op de klavensibel brengen 'Voloptus Dolendi'. Met vocale muziek van Barbara Strozzi en Girolamo Frescobaldi, in Sint-Geertruikerk, Halmaartstraat Leuven, toeg. gratis, org. UUR KULIUR, Cultuurcoördinatie KU Leuven.
 14.00 u **FILM**, in Vlaams Filmmuseum en -archief, Vanderkelenstraat 30, toeg. gratis/25/50, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
 20.00 u **LEZING** 'Veilig Vrijen', een lezing over contraceptie en SOA door de studententartsen Adelin Degroote en Rikka De Roy, in Auditorium Zeger Van Hee, De Valk, org. Medisch Centrum voor Studenten, Naamsestraat 80.
 20.00 u **VORMING** Lode Wils over 'de evolutie van het nationalisme in Europa in de nabije toekomst', in boven de Notre-Dame, Grote Markt, org. Europakring Leuven.
 20.00 u **LEZING** 'De God Euki en het verloren paradijs in de Sumerische mitologie', door professor Tanret., in MSI 00.14, toeg. gratis, org. Ex Oriente Lux.
 20.00 u **KANTUS**, in Waaiberg, org. Thomas Morus.
 20.15 u **KONSERT** Collegium Instrumentale Brugense. Op het programma staan o.l.v. Patrick Peire G.F. Händels 'Watermusic' en 'Aria's voor sopraan en trompet' van A. Scarlatti en G.F. Händel., in PDS, toeg. 650/2200/2550, org. Musica Antiqua Leuven.
 21.30 u **VORMING** Soirée Fiskelet: Nederlandse

kolder op video. Drank aan 25, in Themahuis Krunch, Halmaartstraat 19, toeg. gratis, org. Themahuis Krunch.

DONDERDAG

19.30 u **MUSICAL**, in Schouwburg, toeg. 250/550/850/1100, org. Cultureel Centrum Leuven.
 20.00 u **KONSERT** Wim Mertens, in Auditorium Minnepoort, Koning Albertlaan 52, toeg. 500, org. Cultureel Centrum Leuven.
 20.00 u **KONSERT**, in Concertzaal Lemmensinstituut, toeg. 200/300/400, org. ConCertevereniging Lemmensinstituut.
VRIJDAG
 19.30 u **MUSICAL**, in Schouwburg, toeg. 250/550/850/1100, org. Cultureel Centrum Leuven.
 21.00 u **KONSERT** Les Baudouins Morts. CD-voorstelling: Le Disque d'Or des Baudouins Morts. Optreden met afterparty, in J.H. Sojo, Eénmeilaan 35, 3010 Kessel-Lo (vlakbij station Leuven, ruime parking voorzien), toeg. gratis, org. J.H. Sojo.

ZATERDAG

19.30 u **DEBAT** Kafee De Zesde Dag met minister Leo Peeters en schepen Jaak Breppeels., in Kafe 'De Flint', Frederik Lintsstraat 4, org. Jongsocialisten Leuven.
 20.00 u **KONSERT** Panta Rhei, in De Speelplaats, C.C. De Wildeman, Schoolstraat 15, Herent, toeg. 250/300, org. C.C. De Wildeman.

MAANDAG

20.00 u **LEZING** Van Samang Fabian over 'De Holocaust', in AV 91.12.

Alfa

• 25/11 om 20.00 u: Film: 'Life of Brian', in MSI 03.18. • 26/11 om 22.00 u: 'Nacht van de Acht', in de Waaiberg.

Economika

• 23/11 Start Erotische Week, in Dulci.
 • 24/11 Fakbarrally, in Dulci.

Eoos

• 26/11 om 22.00 u: 'Nacht van de Acht', in de Waaiberg.

Germania

• 26/11 om 22.00 u: 'Nacht van de Acht', in de Waaiberg.

Historia

• 26/11 om 22.00 u: 'Nacht van de Acht', in de Waaiberg.

Klio

• 23/11 om 20.00 u: , in de Fak. • 25/11 om 21.00 u: Presidiumvergadering, in 's Meiersstraat 5. • 26/11 Toneel 'Koheler'. • 26/11 om 22.00 u: 'Nacht van de Acht', in de Waaiberg.

LBK

• 24/11 om 22.00 u: Beachparty, in Gnoergl.

LLK

• 24/11 Fakbarrally, in 't Plectrum. • 30/11 om 21.00 u: Kantus, in 't Plectrum.

Mecenas

• 26/11 om 22.00 u: 'Nacht van de Acht', in

de Waaiberg.

Medica

• 23/11 om 21.00 u: Vrouwenkantus. • 25/11 om 22.00 u: 24-uur toehangen met optredens., in Doc's Bar.

Musikologika

• 26/11 om 22.00 u: 'Nacht van de Acht', in de Waaiberg.

Politika

• 23/11 om 21.00 u: Kantus, in Patapouff.
 • 24/11 om 21.00 u: Fakbarrally, in Politika Kafee. • 25/11 om 21.00 u: Nederlandstalige avond, in Politika Kafee.

Psychologie

• 25/11 om 21.00 u: met playbackshow, in Blauwe Kater.

Psychologische Kring

• 24/11 om 21.00 u: Fakbarrally met Alano Guarin Kwintet, in Shrink. • 25/11 Playbackshow, in Blauwe Kater.

Romania

• 26/11 om 22.00 u: 'Nacht van de Acht', in de Waaiberg.

Wina

• 23/11 om 22.00 u: 'Een schaap is niet dom'-fuif, in Rumba. • 24/11 om 22.00 u: Winabar met live optreden, in RC-bar onder Alma 3. • 25/11 om 22.00 u: cocktailavond met striptease, in zaal Pavo. • 26/11 om 20.00 u: jeneverkantus, in Patapouff, Tiensestraat.

(advertentie)

van fifties tot seventies, van klassiek tot modern

Kringloopwinkels
 Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

OPENINGSUREN
 dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
 zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
 016/26.09.21

Guido Belcanto is niet bedroefd

"Het leven is een tranendal maar daarom niet getreurd, zoiets"

Bram Vermeulen en Koen Stassijns deden hun best op het literaire kafee van Bloedserieus, maar onbetwistbaar publieksliefeling en podiumbeest bleek eens te meer zoetgevooisd sjarmezanger Guido Belcanto. En met een achternaam als Belcanto is het leven geen lachertje, zoveel is zeker. De Eenzame Eter steekt een sigaar op en giet een glas witte wijn in: zo vloeiend als de zinnen over God De Vader, eenzame mannen en liefjes voor één nacht eruidansten op het podium, zo langzaam komen ze in een gesprek.

Belcanto: «Ik ben hier met Bram Vermeulen en Koen Stassijns omdat ik mijn kost moet verdienen: ik moet er van leven, en onze manager bracht ons samen; maar ook omdat het interessant is: nu kan ik mezelf eens van een andere kant laten zien en dat kan geen kwaad, zeker ook niet voor het studentenpubliek dat we hier in Leuven hadden. Normaal spelen we vooral in kafees, het was de eerste keer dat we voor zo'n beschaafd zittend, luisterend en niet-drinkend publiek moesten spelen. Hoe komt het eigenlijk dat ze geen pintje mochten meenemen, of wordt dat niet gedaan hier? Maar kom, ik vind dat niet erg; ik kan een sigaar roken en een glas drinken op het podium.»

Veto: Voor welk soort publiek treedt u dan meestal op?

Belcanto: «Alle soorten mensen, je kan die niet onder één noemer verzamelen. Een reden daarvoor is dat in mijn liedjes heel wat ironie zit. Maar dat is voor mij een manier om je te wapenen tegen de wereld, want anders wordt het allemaal veel te dramatisch. Ik wil ook geen wanhoopsprofeet zijn natuurlijk. Vind je eigenlijk niet dat mijn liedjes optimistisch zijn?»

Draaien

Veto: De onderwerpskeuze laat alleszins anders vermoeden.

Belcanto: «Ja, triestig zijn ze allemaal hé: alleen zitten eten in een restaurant... impotent worden is triestig... een afspraak van de laatste kans missen, dat is triestig. En eigenlijk is alles autobiografisch: ik kan niks zomaar uit mijn duim zuigen. De inspiratie voor die liedjes heb ik allemaal opgedaan in het echte leven zelf. (wijst op de bandrecorder op tafel) O, dat is hier aan het draaien! Moet ik nu luid spreken? Maar hebben jullie eigenlijk problemen met die dubbele bodems in mijn liedjes of zo? Het is natuurlijk wel zo dat je op mij geen etiket kunt plakken. Ik wil dat ook niet, en ik probeer dat echt te vermijden. ik wil niet dat ze mij in een vakje kunnen steken. Maar die ironie, dat is niet met voorbedachten rade: ik ben zo.»

«Misschien zit er wel een stuk Eddy wally in mij, ja: we zijn allebei pure ijdeltuigen»

Veto: Een levenswijze?

Belcanto: «Wel ja, dat is mooi gezegd. Bedankt dat je dat zegt! Het leven, dat is voor mij echt niet kant en klaar duidelijk, ik twijfel elke dag of het nu een drama is of

een komedie. Het is tragikomisch eigenlijk. En die liedjes, dat is eigenlijk een weerspiegeling van mijn gevoel tegenover het leven: het leven is een tranendal maar daarom niet getreurd, zoiets. Maar toch wil ik echt dat de mensen 's avonds gelukkig zijn als ze naar huis gaan, met — ondanks de triestige liedjes — een glimlach op de lippen. Absoluut. Dat is het Belcanto-effekt.»

Hoge hakken

Veto: Vinden we die ironie ook terug in uw kleding en make-up?

Belcanto: «Nee, dat is puur narcisisme en

te geven.»

Veto: Kan u leven van uw liedjes?

Belcanto: «Ja. Je zou ervan verschieten hoe groot het publiek voor mijn liedjes is. Ik heb heel veel optredens. Ik verkoop wel niet zoveel platen, maar daar moet ik het ook niet van hebben: je moet dat live zien. Ik ben een live-artiest, als je zo'n plaat van mij hoort dan heb je maar de helft. Of nog minder. Hoe langer hoe meer mensen luisteren eigenlijk naar mijn muziek.»

«Passioneel ben ik al bezig vanaf 1985, maar het heeft wel vijf jaar geduurd voor ik een platencontract kreeg, maar nu kan ik ervan leven. Vroeger heb ik ook al

dichten, ik weet niet wat een mooi gedicht waard is: ik vind liedjes het hoogste. Maar gemeenschappelijk hebben we wel het thema, en dat is de liefde in al haar aspecten. Zonder passie kan je niet leven: iemand die geen enkele passie heeft, dat is heel erg. Je moet toch iets hebben, dat kan paardrijden zijn, of fietsen, of muziek maken. Als je me vraagt naar een definitie van passie kan ik daar ook enorm moeilijk een antwoord op geven: passie is iets dat je niet kan definiëren. Maar mag ik daar even over nadenken?»

Veto: Geen probleem.

Belcanto (denkt na... Even later): «Passioneel leven wil volgens mij zeggen: niet leven voor materiële dingen, het materialisme overboord gooien. Leven op je gevoel, en doen wat je hart je ingeeft. Dat doen eigenlijk toch niet zoveel mensen meer hé? Je moet natuurlijk wel de mogelijkheid hebben, maar het is niet omdat je een gezin hebt en elke dag moet gaan werken van negen tot vijf, dat je geen passioneel leven kunt leiden. Passioneel leven heeft niet te maken met in het systeem zitten of niet, en ook niet met rijk of arm zijn. Ik denk dat een clochard door de band zelfs passioneler leeft dan iemand die superrijk is. Eigenlijk heb ik ook het geluk dat ik muzikaal begaafd ben, en dat het lukt: ik kan mijn passie helemaal uitleven. Muziek is voor mij trouwens ook nooit een hobby geweest, iets om tijd mee te vullen. Ik maak muziek vanuit een onweerstaanbare drang om muziek te maken. Muziek is er voor mij ook altijd al geweest, ook al toen ik nog op de schoolbanken zat: zelfs dan zat ik met muziek in mijn hoofd. En voetbal, tot mijn zestiende. Ik was een goede keeper, echt waar. Alleen had ik nooit zin om te gaan trainen.»

Paal

«Trainen en repeteren zijn totaal anders: bij een voetbaltraining moet je doen wat de trainer zegt, en je rondjes lopen, terwijl het er bij een muziekrepertie veel kreatiever aan toegaat. Pas op, daarmee is niet gezegd dat een goeie voetbalmatch niet kreatief kan zijn. De mensen met wie ik samenwerk zijn in de loop der jaren allemaal vervangen, behalve de pianist, dat is een straffe gast: van zodra ik met een nieuw liedje afkom, kan die dat direkt muzikaal arrangeren. Er zijn veel muzikanten die goed spelen, maar er zijn er maar weinig met wie het echt lukt; ik geloof wel dat je die ooit, op een bepaald moment tegenkomt, maar makkelijk te vinden zijn ze niet. ik geloof wel dat ik ze ooit op mijn weg tegenkom: dat moet zo zijn.»

Veto: Is dat een verwijzing naar God De Vader, over wie u het net had?

Belcanto: «Ik vind dat een goede pispaal, een dankbare mens — of een dankbaar wezen — om te gebruiken bij een optreden. Pas op, ik ben wel een gelovige mens, maar ik geloof niet in één of andere god. Ik ben wel heel katholiek opgevoed, maar nu geloof ik niet meer in katholicisme of boeddhisme of wat dan ook. Ik sta op het podium om de mensen een goede avond te bezorgen, ik vertel sprookjes maar ik wil ook niet moraliseren, hopelijk komt het ook niet zo over. Ik probeer een goed evenwicht te bereiken: de mensen lachen en ze zijn ontroerd, een lach en een traan. En de mensen kunnen zich eens laten gaan.»

Veto: Is dat een beetje de Eddy Wally in u?

Belcanto: «Kijk, elk volk heeft de zangers die het verdient. In Holland vind je het soort zangers als Eddy Wally of mij niet. Maar misschien zit er wel een stuk Eddy Wally in mij, ja. Er is zeker een verwantschap. We zijn allebei pure ijdeltuigen, maar Eddy Wally is meer een wezen van een andere planeet: hij behoort niet tot deze aarde. Toen ik lang geleden samen met hem op de radio kwam, kwam hij daar aan in die radiostudio: helemaal in smo-king, gesjinkt en gelakt, alsof hij het podium opmoest. En dat vind ik wel stijl, ja. Absoluut.»

(foto David Maesen)

teatraliteit. Ik wil er ook een visueel spektakelje van maken. Geen maskerade, een mens moet tenslotte iets te zien hebben, maar dat sjinken en zo, dat is pure ijdelheid.»

Veto: Is de Guido Belcanto die we in de week op straat kunnen ontmoeten ook gesjinkt?

Belcanto: «Soms wel, soms ook niet. Meestal wel niet zo fel als op het podium, maar je kan mij wel met een winkelkarretje in de supermarkt zien rondlopen met gelakte nagels. Op hoge hakken niet, want dat doet teveel pijn, en dat is slecht voor je rug. Een jeans draag ik soms wel, een slobbertrui nooit. Maar ik ben ook een man, ik kan er ook heel mannelijk uitzien: dat hangt af van mijn stemming, ik heb de twee een beetje. Ik hou van kitsch, spektakel, glamour. Of ik zelf kitsch ben, daar kan ik zelf niet over oordelen, maar ik ben een showman die het niet kan laten om show

tijd al muziek gemaakt in rock 'n roll bandjes. En een aantal jaren als kafeezanger. Toen ging ik in kafees zingen en ging met de hoed rond: een soort straatzanger maar dan niet op straat, in het kafee. En daar deed ik eigenlijk al de inspiratie op om mijn eerste nummers te schrijven. Daarna ben ik dan muzikanten bijeen gaan zoeken en dat was direkt een sukses. Direkt op de radio en op TV, met bandjes die we zelf maakten. Ik kwam veel op TV, ook in Holland en zo, want ik was een curiosum, een raar verschijnsel, en bijna iedereen wilde me wel eens in zijn programma.»

Mag

Veto: U trad net op met Koen Stassijns en Bram Vermeulen, die allebei poëzie brachten. Bent u zelf ook een dichter?

Belcanto: «Ik ben geen kenner van ge-

Jeroen Lissens
Griet Vandersypen